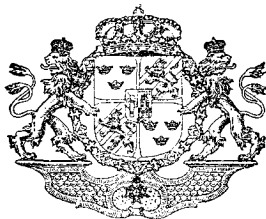

Arkivexemplar.

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK

INDUSTRI OCH BERGSHANTERING

BERGSHANTERING

BERÄTTELSE FÖR ÅR 1944

AV

KOMMERSKOLLEGIUM

STOCKHOLM 1946

K. L. BECKMANS BOKTRYCKERI

[1865 45]

INLEDNING

TILL

Bergshantering / Kommerskollegium. – Stockholm : K.L . Beckman, 1912-1962. – (Sveriges officiella statistik).

Bergshantering / Statistiska centralbyrån. – Stockholm : K.L . Beckman, 1963-1978. – (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: 1911-1977.

1911-1949 med innehållsförteckning och sammanfattning på franska. –1950-1977 med innehållsförteckning och sammanfattning på engelska. – Från 1952 med parallelltitel på engelska: Metal and Mining Industries.

Föregångare:

Bidrag till Sveriges officiella statistik. C, Bergshantering. Commerce Collegii underdåniga berättelse för år...– Stockholm : P. A. Norstedt & söner, 1859-1911.

Täckningsår: 1858-1910.

Efterföljare:

Täckningsår 1978, se Statistiska Meddelanden Iv 1980:12.

Täckningsår från 1979 införlivad i Industri / Statistiska centralbyrån. – Stockholm : Isaac Marcus 1962-1996. – (Sveriges officiella statistik)

Översiktspublikationer:

Historisk statistik för Sverige. Statistiska översiktstabeller : utöver i del I och del II publicerade t.o.m. år 1950. – Stockholm : Statistiska centralbyrån, 1960. S. 1-5. Tab. 1. – Tab. 4

Sveriges bergshantering år 1913 : specialundersökning / av Kommerskollegium. – Stockholm : Isaac Marcus, 1917. – 257, 108 s. – (Sveriges officiella statistik).

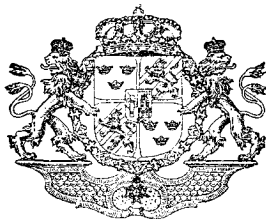
Bergshantering. År 1944. – (Sveriges officiella statistik).
Digitaliserad av Statistiska centralbyrån (SCB) 2015.

urn:nbn:se:scb-berg-1944

Arkivexemplar.

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK

INDUSTRI OCH BERGSHANTERING

BERGSHANTERING

BERÄTTELSE FÖR ÅR 1944

AV

KOMMERSKOLLEGIUM

STOCKHOLM 1946

K. L. BECKMANS BOKTRYCKERI

[1865 45]

TILL KONUNGEN.

Jämlikt sin instruktion får Kommerskollegium härmed överlämna berättelse om rikets bergshantering år 1944. Berättelsen ansluter sig i fråga om plan och uppställning till närmast föregående årsberättelse.

Stockholm den 28 november 1945.

Underdånigst

ARVID RICHERT.

A. LILIENBERG.

K.-G. Nilsson.

Innehållsförteckning.

	Sid.
Allmän översikt	7
A. Bergverkens produktion	8
B. Råmaterial och bränsle samt drivkraft	28
C. Arbetsgivare och personal	36
D. Fyndigheters förvärvande och försvar	40
Fransk résumé	42
Tabeller:	
Tab. 1. Uppfordringen ur järngruvorna år 1944	46
» 2 a. Järnmalmes anrikning år 1944	56
» 2 b. Järnmalmes brikettering och sintring år 1944	60
» 3. Tillverkningen av tackjärn, järnsvamp och ferrolegeringar år 1944	61
» 4. Tillverkningen av smältstycken och råskenor samt götmetall år 1944	62
» 5. Tillverkningen av smitt och pressat samt varmvalsat järn och stål samt erhållet skrot år 1944	63
» 6. Uppfordringen ur andra malmgruvor än järngruvor år 1944	64
» 7. Avsaluproduktionen av oarbetad sten och stenarbeten m. m. år 1944	70
» 8. Uppfordringen ur stenkolsgruvorna år 1944	72
» 9. Motorer, använda vid bergverken år 1944	72

Table des matières.

	Pag.
Aperçu général	7
A. La production des mines, des usines et des carrières	8
B. Matières brutes, combustibles et force motrice	28
C. Patrons et personnel	36
D. Acquisition des gisements	40
Résumé en français	42
Tableaux annexés:	
Tabl. 1. Extraction de minerais de fer, en 1944	46
Col. 1: Mines; col. 2: Nombre de concessions exploitées; col. 3: Nombre des journées d'exploitation; col. 4—5: Roche et minerai réunis tirés, (col. 4) sous terre et (col. 5) à ciel ouvert; col. 6—8: Production (col. 6), valeur en couronnes (col. 7), dont de déchets (col. 8), de minerai de fer tiré directement utilisable; col. 9—12: Pour cent, (col. 9) de fer, (col. 10) de phosphore, (col. 11) de soufre et (col. 12) de manganèse contenu dans le minerai de fer directement utilisable; col. 13—14: Production de minerai propre à enrichir, (col. 13) quantité totale, (col. 14) dont de déchets.	
» 2 a. Enrichissement de minerais de fer, en 1944	56
Col. 1: Usines; col. 2: Méthode d'enrichissement; col. 3: Nombre des heures de production; col. 4—9: Produit brut employé, (col. 4) mines, (col. 5) quantité totale, (col. 6) dont de déchets, et pour cent, (col. 7) de fer, (col. 8) de phosphore et (col. 9) de soufre; col. 10—16: Produit tout fait, (col. 10) quantité totale, (col. 11) valeur en couronnes, (col. 12) dont de déchets, et pour cent, (col. 13) de fer, (col. 14) de phosphore, (col. 15) de soufre et (col. 16) de manganèse.	
» 2 b. Production de briquettes et de sinters de minerai de fer, en 1944	60
Col. 1: Usines; col. 2: Caractère des produits; col. 3: Nombre des heures de production; col. 4—6: Produit brut employé, (col. 4) schlich, (col. 5) minerai de fer, moulu, (col. 6) autres produits bruts; col. 7—8: Production (col. 7), valeur en couronnes (col. 8).	
» 3. Production de fer de fonte, éponge de fer et ferroalliages, en 1944	61
Col. 1: Produits; col. 2—3: Production totale, (col. 2) quantité et (col. 3) valeur en couronnes; col. 4—6: Produits destinés à la vente, (col. 4) à l'étranger, (col. 5) dans le pays, (col. 6) valeur en couronnes.	
» 4. Production de massiaux, fer brut en barres et lingots, en 1944	62
Col. 1: Produits; col. 2—3: Production totale, (col. 2) quantité et (col. 3) valeur en couronnes; col. 4—6: Produits destinés à la vente, (col. 4) à l'étranger, (col. 5) dans le pays, (col. 6) valeur en couronnes.	
» 5. Production de fer et d'acier forgé et laminé à chaud, ainsi que chutes de fer, en 1944	63
Col. 1: Produits; col. 2—3: Production totale, (col. 2) quantité, (col. 3) valeur en couronnes; col. 4—6: Produits destinés à la vente, (col. 4) à l'étranger, (col. 5) dans le pays, (col. 6) valeur en couronnes.	
» 6. Extraction de minerais autres que ceux de fer, en 1944	64
Col. 1: Mines; col. 2: Espèce du minerai; col. 3: Nombre de concessions exploitées; col. 4: Nombre des journées d'exploitation; col. 5—6: Roche et minerai réunis tirés, (col. 5) sous terre, (col. 6) à ciel ouvert; col. 7—9: Pro-	

duction et valeur de minerais directement utilisables: (col. 7) quantité totale, (col. 8) valeur en couronnes, (col. 9) dont de déchets; col. 10—13: Pour cent de métal contenu dans les minerais, (col. 10) cuivre, (col. 11) manganèse, (col. 12) soufre et (col. 13) autres minerais; col. 14—15: g par tonne de métal contenu dans les minerais, (col. 14) or et (col. 15) argent; col. 16—17: Production des minerais propres à enrichir, (col. 16) quantité totale, (col. 17) dont de déchets; col. 18—19: Roche tirée, (col. 18) dans la mine, (col. 19) hors de mine.

Tabl. 7.	Production destinée à la vente des carrières et des ateliers pour dégrossir, casser, tailler et polir la pierre, en 1944	70
	Col. 1: Produits; col. 2: Unité de quantité; col. 3—4: Production, (col. 3) quantité, (col. 4) valeur en couronnes.	
» 8.	Houille extraite, en 1944	72
	Col. 1—2: Mines; col. 3: Nombre des journées d'exploitation; col. 4: Roche, houille et argile réunies tirées; col. 5—13: Production et valeur: (col. 5—9) de houille, (col. 10—11) d'argile réfractaire et (col. 12—13) de klinker.	
» 9.	Moteurs employés dans les mines, les usines et les carrières, en 1944	72
	Col. 1: Caractère des moteurs; col. 2—21: Moteurs dans (col. 2—9) les mines, (col. 10—13) les usines de schlich, de briquettes et de sinters, (col. 14—17) les usines de fer et les autres usines pour la production de métaux, etc., (col. 18—21) les carrières et ateliers de pierre; col. 22—25: Totaux des moteurs.	

Allmän översikt.

Berättelsen om Sveriges bergshantering år 1944 är, vad textavdelningen beträffar, fördelad på följande huvudrubriker:

- A. *Bergverkens produktion*, omfattande redogörelse för produktionen av järnmalm, tackjärn, ferrolegeringar, järnsvamp, smidbara mellanprodukter, smitt och pressat samt varmvalsat järn och stål, andra malmer än järnmalm, andra metaller än järn samt diverse närstående bergverksprodukter, stenkol, eldfast lera och klinkerlera samt slutligen oarbetad sten och stenarbeten.
- B. *Råmaterial och bränsle samt drivkraft*.
- C. *Arbetsgivare och personal*.
- D. *Fyndigheters förvärvande och försvar*.

Mot kap. A i texten svara tabellbilagans åtta första tabeller. Tab. 9 innehåller uppgifter rörande använd drivkraft, vilka i texten sammanfattats under kap. B. Angående förbrukade råmaterial samt bränsle- och smörjmedel, arbetsgivare och sysselsatt personal samt förvärvande och försvar av fyndigheter lämnas uppgifter endast i textavdelningen.

* * *

Av översikten nedan framgår, att bergshanteringen i dess helhet under 1944 ej haft att uppvisa lika gynnsamma siffror som närmast föregående år. Tillverkningarnas saluvärde, som efter 1932 oavbrutet ökat, sjönk sålunda under år 1944 med 6·6 %. Arbetarantalet, som 1943 med 0·8 % understeg 1942 års siffror, sjönk ytterligare 3·4 %.

Översikt av bergshanteringen år 1944.

	Antal arbets- ställen	Personal		Drivkraft i eff. hkr		Tillverk- ningarnas saluvärde ¹⁾ Kronor
		För- valtnings- personal	Arbetar- personal	för omedelbar drift av maskiner och apparater	för drivande av elek- tricitets- generatorer	
Järngruvor	88	785	8 992	160 806	4 714	159 819 787
Andra malmgruvor	37	401	3 127	46 220	4 815	54 936 086
Järnverk	66	6 297	37 448	469 752	59 174	821 144 859
Andra metallframställningsverk o. d.	8	362	1 967	45 172	1 900	92 507 721
Stenkolsgruvor	21	79	1 474	7 802	—	15 006 448
Skifferoljeverk	2	204	1 501	15 541	23 960	36 374 058
Fältspat- och kvartsbrott	30	35	387	1 998	—	2 391 852
Andra stenindustriella anlägg- ningar	468	810	8 206	41 507	123	65 049 437
Summa 1944	720	8 973	63 102	788 798	94 686	1 247 230 248
» 1943	720	8 624	65 314	737 062 ²⁾	73 056	1 335 703 078

Av de i översikten specificerade verksamhetsgrenarna hava skifferoljeverk samt fältspat- och kvartsbrott tidigare ingått under rubriken stenindustriella

¹⁾ Tillverkningarnas saluvärde överensstämmer ej med motsvarande värdesummor i tab. 1—7, beroende bl. a. på att här angivna saluvärde innefattar även andra tillverkningar än ovanstående tabeller samt att i dessa förekommande dubbelräkningar så vitt möjligt undvikits vid beräkningen av tillverkningarnas saluvärde. — ²⁾ För 1943 ändras siffran för järnverken till 437 682 och för summa motorer till 737 062.

anläggningar. Salutillverkningsvärdet år 1943 utgjorde för de förra 21·7 och för de senare 3·1 milj. kr. samt arbetarantalet resp. 1 063 och 396.

Bergshanteringens totala försäljningsvärde var år 1944 88·5 milj. kr. lägre än 1943. Flertalet grupper visade minskning av produktionens försäljningsvärde. Störst var minskningen för järnverken och järngruvorna med 60·2 resp. 54·4 milj. kr., medan i övrigt förekommande minskning var mera obetydlig. Ökning av produktionens försäljningsvärde förekom vid metallframställningsverken, med 10·4 milj. kr., och vid stenindustriella anläggningar undantagandes fältspat- och kvartsbrotten, varvid den största ökningen ägde rum vid skifferoljeverken med 14·7 milj. kr.

Vad beträffar antalet arbetare, visa endast metallframställningsverk och skifferoljeverk högre siffror än 1943, medan för övriga grupper större eller mindre minskning föreligger. — Effekten hos under året använda motorer för omedelbar drift liksom effekten av för generatordrift använda motorer var avsevärt högre år 1944 än år 1943.

Beträffande dels omfattningen av det för bergsberättelsen använda primärmaterial, dels förefintliga skiljaktigheter mellan de här meddelade siffrorna och motsvarande uppgifter i kommerskollegii allmänna industriberättelse, dels betydelsen i vissa fall av uttrycket arbetsställe hänvisas till inledningskapitlet i 1925, 1926, 1931, 1936 och 1942 års berättelser om bergshantering.

A) Bergverkens produktion.

Järnmalm.

Järnmalmsbrytningen var 33·0 % lägre än 1943 års siffra och utgjorde mindre än hälften av 1937 års toppsiffra. Såsom framgår av uppgifterna å sid. 14, minskade exporten med omkring 5·7 milj. ton, samtidigt som såväl malmlager som inhemsk malmförbrukning ökade.

Produktionen av järnmalm (från gruvor) åren 1871—1944.

Årligen	Antal med malmfångst arbetade gruvor ¹⁾	Vunnen malm (inkl. slig) Ton	Därav manganhaltig järnmalm ²⁾ Ton	Årligen	Antal med malmfångst arbetade gruvor ¹⁾	Vunnen malm (inkl. slig) Ton	Därav manganhaltig järnmalm ²⁾ Ton
1871—1880..	479	753 850	—	1931—1935..	232	5 250 904	86 578
1881—1890..	513	902 230	—	1936—1940..	330	13 042 475	169 380
1891—1900..	339	1 905 646	—	1940.....	362	11 294 998	216 982
1901—1910..	313	4 094 417	—	1941.....	375	10 527 889	181 140
1911—1920..	319	6 312 281	—	1942.....	377	9 727 250	188 174
1921—1925..	270	6 584 408	—	1943.....	381	10 819 997	61 617
1926—1930..	272	9 099 934	100 486	1944.....	394	7 253 359	73 554

Vad den lokala fördelningen av järnmalmsbrytningen beträffar, visade, som av följande tabell framgår, Norrbottens, Kopparbergs, Örebro, Västmanlands och Jönköpings län den största minskningen i brytningskvantiteten. Ökning av brytningen förekom endast i Stockholms, Värmlands och Gävleborgs län.

¹⁾ Fr. o. m. 1921 utmål. — ²⁾ Enligt definition av den enligt 1928 års internationella konvention rörande ekonomisk statistik tillsatta expertkommittén räknas såsom manganhaltiga järnmalmerna de järnmalmerna, vilkas manganhalt ligger mellan 10 % och 80 % av järnhalten, om den sammanlagda halten är minst 40 %. Beträffande mangankvantiteten i järnmalmerna jämför sid. 24.

Järnmalsproduktionen inom olika län åren 1942—1944.

L ä n	Vunnen malm (inkl. slig)					
	1942		1943		1944	
	Ton	%	Ton	%	Ton	%
Stockholms län	22 448	0·2	29 775	0·3	34 008	0·5
Uppsala län	185 705	1·9	175 752	1·6	160 626	2·2
Södermanlands län	107 122	1·1	93 187	0·9	83 473	1·1
Jönköpings län	178 175	1·8	212 584	2·0	67 858	0·9
Värmlands län	113 212	1·2	104 117	1·0	105 713	1·5
Örebro län	826 730	8·5	790 739	7·3	602 927	8·3
Västmanlands län	590 370	6·1	565 597	5·2	412 882	5·7
Kopparbergs län	2 880 417	29·6	2 624 641	24·2	2 190 279	30·2
Gävleborgs län	45 683	0·5	49 742	0·4	50 717	0·7
Norrbottnens län	4 777 388	49·1	6 173 863	57·1	3 544 876	48·9
Hela riket	9 727 250	100·0	10 819 997	100·0	7 253 359	100·0

Nedanstående tabell avser att visa utbytet av järnmalm i förhållande till totala berg- och malmbrytningen inom fyndigheterna i olika landsdelar.

Berg- och malmbrytningen i järngruvorna samt malmvärdet år 1944.

L ä n	Inom fyndigheten brutet berg och malm	Vunnen direkt användbar malm	Direkt användbar malm i % av bergbrytningen	Vunnen anrikningsmalm	Anrikningsmalm i % av bergbrytningen	All producerad direkt användbar malms	
						värde 1 000 kr.	medelvärde per ton kr.
Ton		Ton					
Stockholms län	97 870	—	—	53 358	54·5	—	—
Uppsala län	127 779	91 663	71·7	—	—	2 962	18·44
Södermanlands län ..	217 036	10 662	4·9	187 933	86·6	115	10·79
Jönköpings län	67 858	67 858	100·0	—	—	339	5·00
Värmlands län	198 139	18 279	9·2	135 493	68·4	264	14·43
Örebro län	1 011 814	424 485	42·0	345 450	34·1	7 365	16·83
Västmanlands län ..	829 791	199 520	24·0	517 382	62·4	3 037	14·69
Kopparbergs län	3 516 460	1 636 242	46·5	1 066 144	30·3	24 622	15·01
Gävleborgs län	137 695	—	—	92 743	67·4	—	—
Norrbottnens län	4 623 765	3 129 815	67·7	833 058	18·0	42 096	13·44
Hela riket 1944	10 828 207	5 578 524	51·5	3 231 561	29·8	80 800	14·24
» » 1943	14 326 542	9 262 578	64·7	2 895 700	20·2	142 948	15·18

I den direkt användbara malmen och anrikningsgodset ha ej inräknats ur äldre varp erhållna kvantiteter. Värdesiffrorna avse däremot *all* under året vunnen direkt användbar malm. Malmutbytet var 1944 i förhållande till föregående år lägre för den direkt användbara malmen men högre för anrikningsmalmen. Medelvärdet per ton malm minskade med 94 öre och underskred med 16 öre per ton medelvärdet för högkonjunkturåret 1938 men låg dock högre än medelvärdet för åren 1939—1942. Minskningen härrör till större delen från sänkta värden på den brutna malmen i Norrbottens län. För malmkvantiteterna i Uppsala, Södermanlands, Örebro och Kopparbergs län föreligger höjda medelvärden.

Av *all* under året vunnem direkt användbar malm, 5 674 892 ton, hade 1 927 861 ton erhållits vid 38 i samband med gruvbrytningen drivna magnetiska sovrings- och separeringsverk, 899 623 ton vid 3 kombinerade verk samt 27 405 ton vid ett våtmekaniskt verk. År 1943 redovisades 2 799 944 ton erhållna vid magnetiska och 974 549 ton vid kombinerade verk samt 172 725 ton vid våtmekaniska verk.

Av nedan meddelade sammanställningar framgår den vunna direkt användbara malmens beskaffenhet med hänsyn till järn-, fosfor- och svavelhalt. Fosforhalten har därvid omräknats till 50 % järnhalt.

Direkt användbar malm, fördelad länsvis efter olika järnhalt år 1944.

L ä n	J ä r n h a l t				S u m m a
	Under 40 %	Fr. o. m. 40 % intill 50 %	Fr. o. m. 50 % intill 60 %	Fr. o. m. 60 % intill 70 %	
	T o n				
Uppsala län	7 517	84 550	68 559	—	160 626
Södermanlands län	—	10 662	—	—	10 662
Jönköpings län	67 858	—	—	—	67 858
Värmlands län	—	—	15 683	2 596	18 279
Örebro län	34 517	258 130	139 502	5 606	437 755
Västmanlands län	—	148 219	50 854	7 715	206 788
Kopparbergs län	68 753	36 924	1 026 954	507 630	1 640 261
Norrbottnens län	—	—	—	3 132 663	3 132 663
Hela riket 1944	178 645	538 485	1 301 552	3 656 210	5 674 892
» » 1943	430 069	1 127 166	1 661 973	6 195 539	9 414 747

Direkt användbar malm, fördelad länsvis efter olika fosforhalt år 1944.

L ä n	Fosforhalt (omräknad till 50 % järnhalt)						Summa
	Under 0·006 %	Fr. o. m. 0·006 % intill 0·04 %	Fr. o. m. 0·04 % intill 0·1 %	Fr. o. m. 0·1 % intill 0·7 %	Fr. o. m. 0·7 % intill 1 %	1 % eller däröver	
	T o n						
Uppsala län	150 304	10 322	—	—	—	—	160 626
Södermanlands län	—	—	10 662	—	—	—	10 662
Jönköpings län	—	—	67 858	—	—	—	67 858
Värmlands län	3 231	15 048	—	—	—	—	18 279
Örebro län	15 339	397 210	25 206	—	—	—	437 755
Västmanlands län	53 996	152 792	—	—	—	—	206 788
Kopparbergs län	43 196	133 161	435	619 024	831 129	13 316	1 640 261
Norrbottnens län	16 769	408 858	141 980	1 186 096	21 961	1 356 999	3 132 663
Hela riket 1944	282 835	1 117 391	246 141	1 805 120	853 090	1 370 315	5 674 892
» » 1943	427 976	1 544 939	796 739	2 506 067	1 077 234	3 061 792	9 414 747

Inom samtliga järnhaltsgrupper föreligger som synes minskning av malm-brytningen. Den största relativa minskningen faller på malmer med mindre än 40 % järn, beroende framför allt på nedgång i brytningen i Jönköpings

Direkt användbar malm, fördelad länsvis efter olika svavelhalt år 1944.

L ä n	Svavelhalt			Summa
	Under 0·01 %	Fr. o. m. 0·01 % intill 0·05 %	0·05 % eller däröver	
	T o n			
Uppsala län	—	71 364	89 262	160 626
Södermanlands län	—	10 662	—	10 662
Jönköpings län	—	—	67 858	67 858
Värmlands län	8 753	4 343	5 183	18 279
Örebro län	256 663	105 805	75 287	437 755
Västmanlands län	50 854	63 705	92 229	206 788
Kopparbergs län	210 479	1 263 389	166 393	1 640 261
Norrbottnens län	74 339	2 057 659	1 000 665	3 132 663
Hela riket 1944	601 088	3 576 927	1 496 877	5 674 892
» » 1943	715 032	6 724 266	1 975 449	9 414 747

och Örebro län. I Kopparbergs län ha en del malmsorter, hållande 40 à 50 % järn och som 1943 brutits som direkt användbara, under 1944 i stället brutits för anrikning, vilket bidrager till den låga kvantiteten bruten malm med denna järnhalt. Den största absoluta minskningen redovisas för malmer med en järnhalt av 60 à 70 % järn på grund av den starka nedgången i brytningen i Norrbottens län. Samtidigt visar dock Kopparbergs län ökning av brytningen av malm hållande 60 à 70 % järn.

Från gruvorna erhöles under 1944 förutom direkt användbar malm även 3 329 288 ton anrikningssmalm. Därav härrörde 1 962 856 ton från 18 av de å föregående sida omnämnda magnetiska sovrings- och separeringsverken jämte ytterligare 16 dylika verk samt 24 086 ton från ett kombinerat sovrings- och separeringsverk. År 1943 utgjorde totalkvantiteten anrikningssmalm 2 936 148 ton, varav 1 345 476 ton erhållits från magnetiska sovrings- och separeringsverk. I det redovisade anrikningsgodset ingår även anrikningssmalm för apatitligframställning, men huvuddelen utgöres dock av anrikningssmalm för framställning av järnmalmsslig, varav större delen vidare bearbetas till briketter och sinter vid härför anlagda verk. Vid tillverkningen av sinter inblandas i rågodset även krossad styckemalm; 1944 förbrukades vid briketterings- och sintringsverken förutom 1 036 993 ton slig 113 038 ton krossad styckemalm samt 30 444 ton glödspån och dylikt och 60 242 ton slagg m. m. Beträffande produktionen av slig, briketter och sinter meddelas nedan en översikt.

Produktionen av slig, briketter och sinter av järnmalm åren 1940—1944.

Å r	Slig		Briketter		Sinter	
	Kvantitet Ton	Värde Kronor	Kvantitet Ton	Värde Kronor	Kvantitet Ton	Värde Kronor
1940	1 354 468	19 945 629	18 482	493 746	1 033 797	23 984 040
1941	1 438 519	22 294 137	13 089	442 974	1 067 196	27 410 975
1942	1 350 319	21 395 077	10 298	350 132	1 073 658	29 845 028
1943	1 405 250	23 412 433	13 359	557 738	1 122 799	32 574 844
1944	1 578 467	27 652 523	15 227	635 727	1 163 087	35 912 321

Sligproduktionen ökade med 12·3 % och var den högsta som förekommit. Sinterverken visade elfte året i följd högre siffra än någonsin tidigare, och produktionen översteg med 23·2 % 1939 års produktion. Tillverkningen av briketter, som 1938—1942 varit i avtagande, ökade vid det enda verk där brikettering förekom och utgjorde 35·7 % av 1938 års siffra. — Utöver ovan redovisad järnmalmsslig framställdes genom flotation ur anrikningsmalm och anrikningsavfall vid tre verk 160 847 ton apatitslig med ett värde av 14 953 893 kr. År 1943 tillverkades vid samma verk 144 265 ton apatitslig med ett värde av 12 494 384 kr. Av den framställda apatitsligen har huvuddelen levererats för inhemsk förbrukning och använts vid tillverkningen av superfosfat.

Den framställda sligens järnhalt i förhållande till det behandlade rågodsets belyses av följande tabell.

Det bearbetade anrikningsgodsets och sligens järnhalt år 1944.

R å g o d s		Därav framställd slig i ton med en järnhalt av i genomsnitt			
Med en järnhalt av i genomsnitt	Ton	50 % in- till 60 %	60 % in- till 70 %	70 % och däröver	Summa
Under 30 procent	338 334	5 908	98 707	—	104 615
Fr. o. m. 30 intill 40 procent.....	1 479 654	162 011	497 754	2 110	661 875
” ” ” 40 ” 50 ”	1 409 122	99 534	664 065	—	763 599
” ” ” 50 ” 60 ”	63 548	—	108	41 665	41 773
” ” ” 60 ” 70 ”	7 399	—	6 058	547	6 605
Summa 1944	3 298 057	267 453	1 266 692	44 322	1 578 467
” 1943	2 883 701	80 473	1 297 476	27 301	1 405 250

Utbytet av färdig vara, d. v. s. sligkvantiteten i förhållande till mängden behandlat rågods, utgjorde 47·9 %. Motsvarande utbyte utgjorde år 1943 48·7 %.

I nedanstående översikter är den producerade sligen fördelad efter olika fosfor- och svavelhalt, fosforhalten omräknad till 50 % järnhalt.

Järnmalmssligens fosforhalt (omräknad till 50 % järnhalt) år 1944.

	Under 0·006 %	Fr. o. m. 0·006 % intill 0·04 %	Fr. o. m. 0·04 % intill 0·1 %	Fr. o. m. 0·1 % intill 0·7 %	0·7 % eller däröver	Summa
Slig i ton ..	461 412	545 601	13 644	187 262	370 548	1 578 467

Järnmalmssligens svavelhalt år 1944.

	Under 0·01 %	Fr. o. m. 0·01 % intill 0·05 %	0·05 % eller däröver	Summa
Slig i ton ..	488 844	720 580	369 043	1 578 467

En verkställd beräkning angående innehållen järnmängd i den direkt användbara malmen och sligen ger för år 1944 följande resultat.

	Totalkvantitet malm Ton	Innehållen järnmängd Ton	Medelhalt, % 1944	1943
Direkt användbar malm	5 674 892	3 343 166	58·9	58·6
Slig	1 578 467	987 515	62·6	62·7
Summa 1944	7 253 359	4 330 681	59·7	—
” 1943	10 819 997	6 400 313	—	59·2

Förutom ovan redovisad slig, erhållen genom anrikning av inhemsk järnmalm, har under 1944 vid tvenne kopparverk som biprodukt vid framställning av koppar ur svavelkisbränder, till vilka inhemsk svavelkis till övervägande del utgjort råvara, erhållits s. k. purple-ore, med hänsyn till järnhalt jämförlig med järnmalmsslig (55 à 60 % järn). Ifrågavarande produktion uppgick till 74 811 ton med ett värde av 1 566 912 kr., medan kvantiteten för år 1943 utgjorde 79 605 ton. Någon tillverkning av briketter eller sinter av purple-ore har under 1944 ej ägt rum.

Om graden av sysselsättning under senare år vid gruvarbete under jord, i dagbrott och vid allt egentligt gruvarbete överhuvud giver följande tabell en föreställning.

Gruvbrytningens fördelning på arbete under jord och i dagbrott.

År	Arbete under jord			Arbete i dagbrott			Allt arbete med malmfångsten		
	Under jord brutet berg och malm Ton	Antal därmed sysselsatta arbetare	Ton per arbetare	I dagen brutet berg och malm Ton	Antal därmed sysselsatta arbetare	Ton per arbetare	Totala kvantiteten vunnen malm Ton	Samtliga arbetare	Ton per arbetare
1940....	10 364 476	4 195	2 471	10 930 991	740	14 772	11 294 998	9 745	1 159
1941....	10 711 474	4 394	2 438	11 201 358	950	11 791	10 527 889	10 252	1 027
1942....	9 932 256	4 055	2 449	9 423 318	889	10 600	9 727 250	9 961	977
1943....	9 281 895	3 701	2 508	9 708 807	684	14 194	10 819 997	9 292	1 164
1944....	8 276 304	3 445	2 402	5 732 084	556	10 310	17 253 359	8 637	840

Under redogörelseåret visar brytningskvantiteten per arbetare minskade medelsiffror i förhållande till 1943. Arbete under jord företer en obetydlig nedgång, under det att siffran för arbete i dagbrott är 27·4 % lägre än 1943 års siffra.

Samtliga de sifferuppgifter, som i det föregående meddelats, avse produktionen från gruvor. Därjämte ha under år 1944 ur några småländska sjöar erhållits 4 ton sjö- och myrmalm med ett värde av 120 kr.

Omsättningen av direkt användbar malm samt slig, briketter och sinter av järnmalm år 1944.

	Direkt användbar malm Ton	Slig Ton	Briketter Ton	Sinter Ton
Lager vid årets början ¹⁾	869 324	267 688	630	14 187
Levererat under året				
a) till egna verk	262 318	624 931	15 395	1 115 028
b) för annan inhemsk förbrukning....	556 423	186 333	—	18 045
c) för export	4 199 266	269 541	—	23 342
Lagerjustering	+ 40 970	+ 5 059	—	—
Lager vid årets slut ²⁾	1 567 179	770 409	462	20 859

¹⁾ Om hänsyn även toges till framställningen av apatitslig, utgör totala kvantiteten vunnen malm 7 414 206 ton och antalet ton per arbetare 858. Motsvarande siffror äro för 1941 10 559 005 resp. 1 030, för 1942 9 806 645 resp. 985 och för 1943 10 964 262 resp. 1 180.

²⁾ Uppgifterna avse totala lagren vid gruvor, anriknings- och sintringsverk samt i hamnar lagrad malm m. m. från redovisade gruvor och anrikningsverk.

Under det att förändringarna i malmlagens storlek i tidigare berättelser endast helt allmänt omnämnts, redovisas för 1944 omsättningen av järnmalm och slig i absoluta tal. Av dessa framgår bl. a., att lagren av direkt användbar malm och slig mer än fördubblats under 1944. De i tablån redovisade leveranserna av slig för export skilja sig från handelsstatistikens siffror bl. a. därför, att i dessa senare även ingår export av purple-ore, briketter och sinter av purple-ore ävensom vissa kvantiteter direkt användbar malm.

Exporten av järnmalm under 1944 uppgick enligt handelsstatistiken till 4 570 024 ton styckemalm och slig med värdet 96 015 686 kr. samt 28 385 ton briketter och sinter med värdet 960 187 kr., medan exporten 1943 utgjorde 10 221 749 ton styckemalm och slig med värdet 205 561 641 kr. samt 35 370 ton briketter och sinter med värdet 1 091 417 kr.

Tackjärn.

Inom järnhanteringen var sysselsättningen 1944 på grund av bristande tillgång på arbetskraft något sämre än 1943. Tillverkningen höll sig dock i regel vid samma storlek som 1943, och de variationer, som förekommo, voro i allmänhet av relativt obetydlig omfattning.

Tackjärnsproduktionen ökades med 7.7 % till 853 342 ton och var 2.9 % högre än 1917 års siffra, som under mellankrigsperioden ej överskridits.

Produktionen av tackjärn åren 1861—1944.

Årligen	Ton	Årligen	Ton	År	Ton
1861—1870	236 340	1911—1920	675 261	1940	745 127
1871—1880	347 468	1921—1925	361 297	1941	714 382
1881—1890	437 978	1926—1930	445 094	1942	737 691
1891—1900	494 471	1931—1935	414 329	1943	792 359
1901—1910	547 837	1936—1940	658 445	1944	¹⁾ 853 342

Produktionen visade, såsom framgår av nedanstående tabell, ökning för flertalet tackjärnssorter. Största ökningen föll på basiskt martintackjärn och gjuttackjärn för andra ändamål än aducering. För övriga tackjärnssorter voro förändringarna i produktionens storlek av mindre omfattning.

Produktionen av olika slags tackjärn åren 1942—1944 i ton.

Olika slag av tackjärn samt gjutgods, framställt direkt från masugn	1942	1943	1944
Smidestackjärn	34 529	33 821	29 591
Bessemertackjärn, för sur process	24 563	26 373	30 381
” ” basisk ”	213 037	231 363	218 845
Martintackjärn, för sur process	165 791	172 989	173 146
” ” basisk ”	194 724	208 975	261 327
Gjuttackjärn för aducering	4 422	15 354	2 128
” ” andra ändamål	89 110	91 595	125 849
därav: hematittackjärn	40 371	36 921	37 111
fosfortackjärn	48 739	54 674	88 738
Gjutgods, framställt direkt från masugn	11 515	11 889	12 075
Summa	737 691	792 359	¹⁾ 853 342

¹⁾ Dessutom har vid ett metallframställningsverk erhållits 440 ton järn (gjuttackjärn) med ett värde av 42 197 kr.

Värdet av redogörelseårets totala tackjärnsproduktion har uppgivits till 162 177 886 kr. eller i genomsnitt 190 kr. per ton, vilket betyder en minskning med 2·5 kr. per ton i förhållande till 1943. För den till avsalu avsedda delen av tackjärnsproduktionen redovisas ett värde av 218·3 kr. per ton mot 228·5 kr. per ton år 1943.

Tackjärnstillverkningen inom olika län åren 1942—1944.

L ä n	1942		1943		1944	
	Ton	%	Ton	%	Ton	%
Stockholms län	15 441	2·1	17 816	2·3	20 888	2·5
Uppsala län	3 631	0·5	10 560	1·3	10 444	1·2
Södermanlands län	83 223	11·3	78 556	9·9	73 647	8·6
Östergötlands län	9 715	1·3	10 569	1·3	11 484	1·4
Göteborgs och Bohus län ..	5 141	0·7	6 577	0·8	7 964	0·9
Älvsborgs län	196	0·0	—	—	—	—
Värmlands län	60 180	8·2	66 354	8·4	61 925	7·3
Örebro län	99 514	13·5	104 519	13·2	108 573	12·7
Västmanlands län	89 621	12·1	98 903	12·5	110 661	13·0
Kopparbergs län	270 172	36·6	271 766	34·3	279 261	32·7
Gävleborgs län	100 857	13·7	118 410	14·9	118 092	13·8
Norrbottens län	—	—	8 329	1·1	50 403	5·9
Hela riket	737 691	100·0	792 359	100·0	853 342	100·0

Lokalt sett ökade tackjärnstillverkningen i Norrbottens län samt i mindre grad även i Västmanlands och Kopparbergs län. I övriga län höll sig produktionen vid ungefär samma storlek som 1943.

Tackjärnstillverkningen per masugn åren 1940—1944.

Å r	Antal masugnar i verksamhet	Blåsningstid	Medeltillverkning	Medelblåsningstid	Medeltillverkning per dygn och masugn			
					Totalt	Därav för		
						blåstertackjärn framställt med enbart		elektrotackjärn
						träkol	koks	
		Dygn	Ton	Dygn	Ton	Ton	Ton	Ton
1940.....	52	14 910	14 245	287	49·68	33·08	146·09	41·62
1941.....	47	12 843	15 099	273	55·25	36·33	136·30	44·76
1942.....	51	13 446	14 347	264	54·42	35·54	128·26	42·34
1943.....	53	14 587	14 813	275	53·82	35·05	132·80	43·16
1944.....	54	14 757	15 638	273	57·23	36·18	158·57	50·37

Av samtliga i landet befintliga brukbara masugnar, vilkas antal uppgivits till 69, voro under redogörelseåret 54 st., vilka fördelade sig på 32 verk, påblåsta. Medelblåsningstiden per masugn, 273 dygn, var 1 % lägre än 1943. Medelsiffran för produktionen i såväl koksmasugnar som elektriska masugnar var avsevärt högre än 1943. Även för vanliga blåstermasugnar med träkol som bränsle ökades dygnsproduktionen. Lokalt sett belysas förhållandena av följande tabell.

¹⁾ Se anm. sid. 14.

Tackjärnstillverkningen per masugn i olika län åren 1942—1944.

L ä n	Medeltillverk- ning			Medelblåsnings- tid			Medeltillverk- ning per dygn och masugn		
	per masugn								
	Ton			Dygn			Ton		
	1942	1943	1944	1942	1943	1944	1942	1943	1944
Stockholms län	7 721	8 908	10 444	147	168	167	52 ⁵²	53 ⁰²	62 ⁵⁴
Uppsala län	2 949	9 865	4 772	96	351	166	30 ⁷²	28 ¹¹	28 ⁷⁵
Södermanlands län	41 612	39 278	36 824	228	229	218	182 ⁵¹	171 ⁵²	168 ⁹²
Östergötlands län	9 715	10 569	11 484	316	335	350	30 ⁷⁴	31 ⁵⁵	32 ⁸¹
Värmlands län	8 597	9 479	10 321	278	302	324	30 ⁹⁴	31 ⁴²	31 ⁸⁴
Örebro län	8 293	8 040	8 352	278	271	278	29 ⁷⁹	29 ⁶⁹	30 ⁰⁹
Västmanlands län	12 803	14 129	13 833	286	289	251	44 ⁸¹	48 ⁸⁴	55 ⁰⁶
Kopparbergs län	27 017	30 196	31 029	280	292	301	97 ³²	103 ⁴⁵	102 ⁹³
Gävleborgs län	11 206	13 157	13 121	247	293	256	45 ³⁹	44 ⁸⁵	51 ³²
Norrbottens län	—	4 165	25 202	—	92	364	—	45 ⁵¹	69 ²³
Hela riket	14 347	14 813	15 638	264	275	273	54 ⁴²	53 ⁸²	57 ²³

I efterföljande tabell är det framställda tackjärnet fördelat efter olika tillverkningsmetoder. Tillverkningen minskade av såväl träkols- som kokstäckjärn i vanlig masugn. En betydande nytillverkning upptogs av tackjärn med träkol och koks i blandning, och samtidigt ökades tillverkningen av elektrotackjärn med 37,7 %, varvid den största ökningen föll på elektrotackjärn, framställt med koks och koksstybb i blandning.

Tackjärnsproduktionen åren 1942—1944 med fördelning på olika framställningssätt.

	1942			1943			1944		
	Antal an- vända ugnar	Blås- nings- (drift- tid Dygn	Tillverk- ning Ton	Antal an- vända ugnar	Blås- nings- (drift- tid Dygn	Tillverk- ning Ton	Antal an- vända ugnar	Blås- nings- (drift- tid Dygn	Tillverk- ning Ton
Vanlig masugn	42	11 307	641 115	42	11 631	653 182	43	11 151	662 849
därav med enbart träkol ..	30	8 358	297 002	31	8 868	310 859	1) 32	8 196	296 557
" " träkol och ved- bränsle i blandning ..	1	248	6 841	1	237	6 878	2	550	16 204
därav med enbart koks ..	2) 11	2 604	333 993	2) 10	2 526	335 445	7	1 953	310 482
" " träkol och koks i blandning	—	97	3 279	—	—	—	4) 2	447	39 606
Elektrisk masugn	9	2 139	90 557	11	3 056	131 905	11	3 606	181 629
därav med enbart träkol ..	5) 7	1 426	48 475	6	1 916	64 716	6	1 924	67 657
" " koks och koks- stybb i blandning ..	1	341	16 831	4	855	50 039	4	1 386	95 443
" " träkol och koks i blandning	1	372	25 251	1	285	17 150	1	296	18 529
Annan elektrisk ugn än mas- ugn 6)	3	603	6 019	3	649	7 272	3	762	8 864
Summa	54	14 049	737 691	56	15 336	792 359	57	15 519	853 342

1) En av dessa masugnar har även använts för tackjärnsframställning med enbart koks.

2) Två av dessa masugnar ha även använts för tackjärnsframställning med träkol och koks i blandning.

3) En av dessa masugnar har även använts för tackjärnsframställning med enbart träkol.

4) Dessa båda masugnar ha även använts för tackjärnsframställning med enbart koks.

5) En av dessa masugnar har även använts för tackjärnsframställning med träkol och koks i blandning.

6) Med träkol och träkolsstybb eller koks och koksstybb.

Under redogörelseåret producerades kokstäckjärn i Stockholms, Södermanlands, Örebro, Västmanlands och Kopparbergs län, elektrotäckjärn förutom i sistnämnda län även i Värmlands, Örebro, Uppsala och Gävleborgs samt Norrbottens län. Elektrotäckjärn i annan elektrisk ugn än masugn framställdes i Uppsala län samt Göteborgs och Bohus län.

Slutligen meddelas även en tabell för att belysa, huru stor del av det tillverkade täckjärnet som varit avsedd för direkt försäljning genom export eller inom landet med fördelning på olika län.

Täckjärnets värde och avsättning år 1944 med fördelning på olika län.

L ä n	Hela tillverkningen		Därav till avsalu		
			genom export	inom landet	Kronor
	Ton	Kronor	Ton		
Stockholms län	20 888	3 982 404	2 816	17 888	3 930 304
Uppsala län	10 444	2 371 000	—	8 985	2 047 210
Södermanlands län	73 647	12 723 170	100	73 315	12 666 147
Östergötlands län	11 484	2 928 190	—	2 473	630 565
Göteborgs och Bohus län ..	7 964	2 110 460	—	4 738	1 255 629
Värmlands län	61 925	12 443 650	1 020	13 574	3 407 000
Örebro län	108 573	27 721 904	3 239	72 926	20 563 903
Västmanlands län	110 661	23 028 951	2 438	48 328	11 626 074
Kopparbergs län	279 261	38 746 130	350	12 507	3 004 000
Gävleborgs län	118 092	26 573 578	1 960	2 427	1 062 681
Norrbottens län	50 403	9 548 449	—	50 296	9 524 160
Hela riket 1944	853 342	162 177 886	11 923	307 457	69 717 673
» » 1943	792 359	152 507 037	30 735	245 349	63 076 278

Av 1944 års totala täckjärnsproduktion ha 37·4 % angivits vara avsedda till direkt försäljning mot 34·8 % år 1943. Av avsalutillverkningen av täckjärn voro endast 3·7 % avsedda för export. Exporten av täckjärn uppgick enligt handelsstatistiken till 10 284 ton år 1944 mot 35 984 ton år 1943. Importen, som år 1943 utgjorde 69 775 ton, sjönk under redogörelseåret till 20 418 ton.

Ferrolegeringar.

Järnsvamp.

Produktionen av ferrolegeringar sjönk under år 1944 med 10·5 % i förhållande till föregående år och var 27·3 % lägre än 1939 års produktion.

Beträffande kromjärn, kisel-manganjärn och kiselkrom bör observeras, att endast handelsfärdig, slutraffinerad produkt ingår i de redovisade siffrorna. I följande tablå har även legosmältning av ferrolegeringar medräknats (jfr noten till tab. 3). — Vid ett ferrolegeringsverk har även framställts 30 ton natrium-kromat med ett värde av 79 000 kr.

Redogörelseårets produktion av ferrolegeringar härrör från sammanlagt 46 ugnar. Av de redovisade ugnarna fördelade sig 42 med uteslutande tillverkning av ferrolegeringar och 1 med huvudsaklig tillverkning av ferrolegeringar på 10 verk. Den sammanlagda drifttiden vid dessa utgjorde 6 663 dygn, och vid de tre ugnar, som huvudsakligen användes för framställning av andra produkter (gul fosfor), var drifttiden för framställning av ferrolegeringar 164 dygn.

Produktionen av ferrolegeringar åren 1940—1944 i ton.

Olika slag av ferrolegeringar	1940	1941	1942	1943	1944
Aluminiumjärn	—	—	6	—	—
Columbiumjärn	3	—	—	—	—
Fosforjärn	—	80	13	56	55
Kiseljärn	15 580	12 058	12 358	13 862	14 272
Kiselkalcium	16	38	—	—	—
Kiselkalciummanganjärn	135	—	—	—	—
Kiselkrom	—	1 273	—	—	805
Kiselmanganjärn	2 064	3 411	8 745	6 021	4 862
Kiselmetall	974	2 363	2 589	5 271	999
Kromjärn	14 177	11 067	5 205	5 975	6 364
Krommanganjärn	—	49	149	90	140
Krommetall	—	13	2	—	2
Manganjärn	6 056	3 451	1 477	2 275	1 927
Manganmetall	—	—	—	6	—
Molybdenjärn	223	208	152	91	26
Nickeljärn	8	—	—	—	—
Spegeljärn	2 183	525	2 087	4 488	4 686
Titanjärn	14	95	70	45	54
Titanaluminiumjärn	—	—	—	—	—
Vanadinjärn	72	7	54	111	95
Volframjärn	579	450	175	200	150
Summa	42 084	35 088	33 082	38 491	34 437

Tillverkningen av järnsvamp under 1944 uppgick till 24 453 ton med ett värde av 5 030 413 kr., av vilka 6 079 ton ha angivits vara avsedda för export och 13 525 ton för försäljning inom landet. Vid den ena av de två använda ugnarna framställdes under 285 dygn 17 904 ton och vid den andra under 340 dygn 6 549 ton. Under 1943 framställdes i 2 ugnar 26 313 ton järnsvamp med värdet 5 299 911 kr.

Smidbara mellanprodukter

Tillverkningen av vällmetall, som 1943 uppgick till 7 149 ton, sjönk under år 1944 till 2 271 ton och utgjorde mindre än en tiondel av 1939 års tillverkning. Av sammanställningen å sid. 20 framgår, att under året ungefär en fjärdedel av de befintliga, brukbara härdarna varit i användning.

Produktionen av smältstycken och råskenor åren 1940—1944.

År	Lancashiremetod	Andra härdmetoder	Summa smältstycken och råskenor	
	Ton	Ton	Ton	Värde i kr.
1940	17 095	218	17 313	5 659 701
1941	9 077	119	9 196	3 569 339
1942	10 139	27	10 166	4 753 471
1943	7 149	—	7 149	3 591 997
1944	2 169	102	2 271	1 082 912

Götmellanproduktionen, som 1942 med 1 228 017 ton utgjort den dittills högsta, sjönk 1944 med 1·4 % till 1 197 438 ton. Tillverkningen av elektrostål, som under senare tid befunnit sig i ett ständigt stigande, ökade ytterligare. Däremot visade såväl martin- som bessemergötmellan liksom 1943 lägre tillverkningsiffror än närmast föregående år.

Produktionen av götmetall åren 1940—1944.

År	Bessemergöt- metall		Martingöt- metall		Degelstålgöt- metall		Elektrostål- götmetall		Summa götmetall	
	Ton	%	Ton	%	Ton	%	Ton	%	Ton	Värde i kr.
1940.....	97 249	8·5	727 006	63·5	545	0·0	320 264	28·0	1 145 064	273 393 297
1941.....	103 299	9·0	714 814	61·8	348	0·0	337 936	29·2	1 156 397	293 992 827
1942.....	122 485	10·0	760 997	62·0	449	0·0	344 086	28·0	1 228 017	330 281 890
1943.....	117 043	9·7	749 398	61·7	270	0·0	347 286	28·6	1 213 997	340 327 050
1944.....	115 676	9·7	731 592	61·1	82	0·0	350 088	29·2	1 197 438	333 807 708

Av följande tvänne tabeller belyses dels framställningen av bessemer- och martingöt jämte skrotat gjutgods allt efter användningen av sur eller basisk infodring, dels fördelningen av sur och basisk martingöt samt elektrostål jämte skrotat gjutgods å kvalitetsprodukt och ordinär produkt (jfr anm. till tab. 4).

Fördelning av bessemer- och martingötmetallen efter olika infodringsmetoder åren 1942—1944.

Tillverkningar	1942		1943		1944	
	Sur	Basisk	Sur	Basisk	Sur	Basisk
	T o n					
Bessemergöt	9 561	112 924	12 847	104 196	9 304	106 372
Martingöt	192 823	561 425	182 199	561 761	163 964	562 162
Martingjutgods, skrotat	1 735	5 014	1 224	4 214	1 169	4 297
Summa	204 119	679 363	196 270	670 171	174 437	672 831
	883 482		866 441		847 268	

Fördelning av martingöt samt elektrostål jämte skrotat gjutgods efter kvalitet åren 1942—1944.

Tillverkningar	1942		1943		1944	
	Kvalitets- produkt	Ordinär produkt	Kvalitets- produkt	Ordinär produkt	Kvalitets- produkt	Ordinär produkt
	T o n					
Martingöt, sur	181 321	11 502	173 835	8 364	157 263	6 701
Martingjutgods, skrotat, surt....	1 735	—	1 205	19	1 169	—
Martingöt, basisk	120 717	440 708	83 246	478 515	64 300	497 862
Martingjutgods, skrotat, basiskt..	1 547	3 467	1 420	2 794	137	4 160
Elektrostålgöt	203 559	124 799	203 943	128 067	161 407	174 474
Elektrostålgjutgods	8 401	7 327	7 785	7 491	7 278	6 929

Vällmetall framställdes under 1944 vid sammanlagt 6 verk, götmetall vid 35. Följande sammanställning visar, i vilken omfattning befintliga hårdar och ugnar utnyttjats under samma år.

	Använda	Sammanlagd drifttid Dygn	Ej använda men bruk- bara	Använda i % av samtliga redovisade
<i>Härder för framställning av vällmetall:</i>				
Lanchashirehärder	18	356	42	30
Vallonghärder	1	46	9	10
Summa härder	19	402	51	27

	Använda	Sammanlagd drifttid Dygn	Ej använda men bruk- bara	Använda i % av samtliga redovisade
<i>Ugnar för framställning av götmetall:</i>				
Bessemerugnar: sura	7	504	1	88
basiska	5	342	—	100
Martinugnar: sura	18	3 994	4	82
basiska	40	9 048	2	95
Degelstålsugnar	2	68	2	50
Elektriska ugnar: ljusbåge- induktions-	40 23	7 395 2 395	3 —	93 100
Summa ugnar	135	23 746	12	92

Tablån visar, att medan i genomsnitt omkring 92 % av alla befintliga ugnar för götmetallproduktion begagnats under åtminstone någon del av redogörelseåret, låg motsvarande siffra för färskningshårdarna vid 27 %; redovisningen på denna sistnämnda punkt lider troligen av en viss ofullständighet med avseende på ej använda men brukbara härder.

Smitt och pressat samt varmvalsat järn och stål.

I tab. 5 redovisas produktionen år 1944 av stångjärn och -stål samt vissa andra smidda och pressade samt varmvalsade produkter, som, oberäknat i vissa fall omvällningar, framställts av förut ej vällädda ämnen. I likhet med föregående år har ej i tabellen medtagits värdet av manufakturvaror (inkl. kallvalsade produkter) och mekaniska verkstadsprodukter, vilka blivit för avsalu framställda vid de i denna berättelse redovisade järnverken. Ifrågasvarande värdeposter äro emellertid upptagna i texttabellen å sid. 22. Närmare specifikation av nämnda huvudslag av tillverkningar återfinnes i berättelsen om industri.

Som tillverkningarna av ämnesjärn och även i viss utsträckning andra av de redovisade produkterna, i den mån desamma ej som sådana exporteras eller gå till försäljning inom landet, ytterligare omvalsas till högre förädlade tillverkningar av smidesjärn och stål, hava i tab. 5 för undvikande av dubbelräkningar endast upptagits slutsummor för exporterat eller inom riket försålt smitt och pressat samt varmvalsat järn och stål men ej för hela tillverkningen därav. Ej heller ha summor angivits för varmvalsade ämnen av götmetall, enär en del av de redovisade billetsen vidare utvalsats till platinor och sålunda finnas redovisade under båda dessa rubriker. Denna åtgärd utesluter ej, att i slutsumman för inom landet försålda tillverkningar gömma sig vissa dubbelräkningar, ty ett från ett verk till ett annat sålt parti kan av det senare verket hava ytterligare utvalsats. I vilken utsträckning dubbelräkningar av antydd art förekomma, låter sig emellertid ej utreda på grundval av den årliga produktionsstatistikens material.

Beträffande siffrorna i tabellen å motstående sida är att märka, att åtskillnad ej göres mellan varm- och kallvalsade rör i statistiken för ett större verk, varför en del rör av senare slaget ingår i redovisningen såsom varmvalsade.

*Tillverkningen av smitt och pressat samt varmvalsat järn och stål
åren 1942—1944.*

Varuslag	1942			1943			1944		
	Totala	Därav	Värde å	Totala	Därav	Värde å	Totala	Därav	Värde å
	kvanti- teten Ton	för export %	tillverk- ningarna 1 000 kr.	kvanti- teten Ton	för export %	tillverk- ningarna 1 000 kr.	kvanti- teten Ton	för export %	tillverk- ningarna 1 000 kr.
Varmvalsat järn av vällmetall ¹⁾	5 913	61·9	3 484	6 159	64·8	3 724	3 268	43·4	1 671
Smitt järn och stål av götmetall ¹⁾ ..	28 356	9·7	34 695	25 468	12·0	37 541	24 268	3·3	32 369
Varmvalsat järn och stål av götmetall:									
Billets (inkl. massiva tubämnen) och pla- tiner, för avsalu....	59 274	17·0	21 887	64 154	13·2	25 237	52 855	8·2	20 405
Stångjärn och -stål (exkl. stångjärnsav- hugg)	261 956	12·9	127 647	244 444	11·6	126 003	261 924	7·6	128 230
Ihåligt borrhstål.....	2 705	58·7	2 342	2 015	51·5	2 043	1 600	44·2	1 546
Balkar	18 904	0·1	6 252	15 944	0·1	5 400	11 839	—	4 051
Vinkeljärn och annat fasonjärn (inkl. hjul- band)	40 684	3·9	17 096	41 447	3·4	17 244	50 251	1·4	21 526
Järnvägsskenor m. m.	26 571	—	8 396	27 763	—	8 829	28 842	—	9 201
Skarvjärn och botten- plåtar	6 682	—	2 411	6 644	—	2 411	6 328	—	2 152
Axlar	3 356	10·0	1 805	2 044	18·3	1 257	1 737	2·3	989
Bandjärn och bandstål m. m.	58 021	11·4	34 821	56 402	9·3	31 928	47 667	8·5	26 432
Valstråd	116 221	9·6	47 996	124 653	9·6	54 686	122 164	8·6	51 649
Grov- och mediumplåt	85 823	1·9	41 050	94 400	1·3	45 005	91 973	1·9	43 721
Tunnplåt.....	92 674	3·9	59 931	96 848	2·3	58 323	104 724	2·0	66 226
Rör (inkl. ihåliga tub- ämnen)	65 858	30·1	56 778	70 036	26·4	69 063	64 242	26·6	56 664
Stångjärnsavhugg och skrot	340 024	0·0	40 368	329 905	0·0	40 270	317 632	0·0	36 192

Tabellen utvisar, att flertalet tillverkningar redovisas med lägre kvantiteter än år 1943. Minskning föreligger således för varmvalsat järn av vällmetall med 46·9 %, smitt järn och stål av götmetall med 4·7 %, billets och platinor för avsalu med 17·6 %, ihåligt borrhstål med 20·6 %, balkar med 25·7 %, skarvjärn och bottenplåtar med 4·8 %, axlar med 15·0 %, bandjärn och bandstål med 15·5 %, valstråd med 2·0 %, grov- och mediumplåt med 2·6 % samt rör med 8·3 % och stångjärnsavhugg med 3·7 %. Ökning av tillverkningen redovisas för stångjärn med 7·2 %, vinkeljärn med 21·2 % samt järnvägsskenor med 3·9 % och tunnplåt med 8·1 %. Tillverkningen av smitt järn av vällmetall var helt nedlagd även under 1944. Sammanlagda kvantiteten vid järnverken producerat för direkt försäljning avsett smitt och pressat samt varmvalsat järn och stål (stångjärnsavhugg och annat skrot ej inräknat) uppgick 1944 till 775 328 ton, medan kvantiteten år 1943 var 772 306 ton. Av de till avsalu redovisade smidda och

¹⁾ Av ämnen ha endast medräknats för avsalu avsedda ämnen.

pressade samt varmvalsade produkterna ha 8·2 % år 1944 mot 11·1 % år 1943 uppgivits vara avsedda för export.

Värdet av järnverkens avsaluproduktion av smitt och pressat samt varmvalsat järn och stål samt gjutgods, manufakturvaror och mekaniska verkstadsprodukter framgår av följande sammanställning.

Värdet av järnverkens avsaluproduktion av smitt och pressat samt varmvalsat järn och stål m. m. åren 1942—1944.

	1942	1943	1944
	Kronor	Kronor	Kronor
Varmvalsat järn av vällmetall	3 254 081	3 705 247	1 551 112
Smitt järn och stål av götmetall	28 902 217	31 256 025	25 030 045
Varmvalsat järn och stål av götmetall	359 553 764	392 656 543	382 270 753
Därav: Ämnen	21 886 872	25 237 008	20 404 838
Grov- och mediumjärn	140 355 066	143 097 592	150 387 655
Finjärn	63 526 112	71 481 682	64 905 826
Plåt	79 652 334	88 435 350	93 539 752
Rör (inkl. ihåliga tubämnar)	54 133 380	64 404 911	53 032 682
Summa smitt och pressat samt varmvalsat järn och stål	391 710 062	427 617 815	408 851 910
Manufakturvaror och verkstadsprodukter:			
Tackjärns- och metallgjutgods	9 451 575	10 928 546	10 908 642
Manufakturvaror av järn och stål	151 674 456	163 716 063	119 134 354
Maskingods och övriga verkstadsarbeten	169 760 315	148 162 325	158 161 358
Summa manufaktur och verkstadsprodukter	330 886 346	322 806 934	288 204 354

Totala redovisade värdet av järnverkens för avsalu avsedda tillverkningar av smitt och pressat samt varmvalsat järn och stål, järn- och stålmanufaktur samt mekaniska verkstadsprodukter uppgick följaktligen för redogörelseåret till 697·1 milj. kr. mot 750·4 milj. 1943 och 722·6 milj. 1942, i vilka värdesiffror värdet av den relativt obetydliga avsalupost vid tillverkningen fallet skrot för omsmältning, som redovisas i tab. 5, ej ingår. Såsom framgår av tablån, sjönk försäljningsvärdet beträffande såväl egentliga valsverksprodukter (inkl. smide) som järnverkens tillverkning av verkstadsprodukter.

Andra malmer än järnmalm.

Den totala brytningen av s. k. ädlare malmer uppgick, såsom framgår av tab. 6 i tabellverket, under år 1944 till 103 082 ton direkt användbar malm av olika slag med ett sammanlagt värde av 7 262 658 kr. jämte 1 631 727 ton för anrikning avsedd produkt. Vid 20 anrikningsverk, varav fyra även användes för järnmalmsanrikning, behandlades under redogörelseåret 1 774 484 ton rågods (varav en del utgjorde avfall efter järnmalmsanrikning) med ett värde i den framställda sligen av 46 245 761 kr. Verken voro för anrikning av enbart annan malm än järnmalm i gång sammanlagt 118 445 timmar.

Under senare år har ifrågakvarande malmfångst fördelat sig på de olika produkterna på sätt som framgår av sammanställningen å motsäende sida.

Brytningskvantiteten för guldmalm sjönk med 25·6 %. Av tablån sid. 23 över metallinnehållet i malmerna framgår, att guldkvantiteten i de brutna malmerna var 28·1 % lägre än 1943. Den brutna kvantiteten svavelkis sjönk med 2·3 % men låg dock 65·6 % högre än 1939 års siffra. Brytningen av kopparmalm, som sedan 1933 år från år stigit, minskade under redogörelseåret med 3·2 %. Zinkmalmssiffran var något lägre än för år 1939.

Produktionen av andra malmer än järnmalm åren 1940—1944 i ton.

	1940	1941	1942	1943	1944
Guldmalm	229 291	188 448	211 525	180 042	133 968
Silver- och blymalm	15 055	15 828	14 058	15 882	22 100
Blykopparslig	—	—	—	373	—
Kopparmalm	17 784	33 319	54 986	60 230	58 290
Manganmalm	4 600	13 928	24 242	26 703	24 276
Zinkmalm	55 123	61 381	60 988	59 649	59 886
Volframalm	219	303	379	386	476
Krommalm	—	—	80	224	127
Molybdenmalm	—	—	—	27	43
Svavelkis	194 215	226 847	302 276	325 023	317 455
Grafitmalm	153	205	174	171	—
Magnetkis	—	60	435	96	—
Nickelmalm	—	4 991	19 728	29 725	31 572
Andalusit	—	7 169	9 092	8 660	7 816

Fördelningen av 1944 års fångst på direkt användbar malm och slig jämte malmernas värde visas av sammanställningen nedan.

	Direkt användbar malm		Slig		Summa användbar malm	
	Ton	Värde i kr.	Ton	Värde i kr.	Ton	Värde i kr.
Guldmalm	43 510	3 742 000	90 458	7 598 000	133 968	11 340 000
Silver- och blymalm	—	—	22 100	6 416 662	22 100	6 416 662
Kopparmalm	470	28 000	57 820	12 807 006	58 290	12 835 006
Manganmalm	19 587	1 639 098	¹⁾ 4 689	257 574	24 276	1 896 672
Zinkmalm	—	—	59 886	7 054 926	59 886	7 054 926
Volframalm	—	—	476	2 514 739	476	2 514 739
Krommalm	127	²⁾ 56 560	—	—	127	56 560
Molybdenmalm	—	—	43	772 479	43	772 479
Svavelkis	—	—	317 455	8 824 375	317 455	8 824 375
Nickelmalm	31 572	1 579 000	—	—	31 572	1 579 000
Andalusit	7 816	218 000	—	—	7 816	218 000

En i likhet med föregående år gjord reduktion av de ofta mycket olikvärdiga malmerna till innehållen ren metall har givit till resultat nedanstående kvantiteter.

	Guld kg	Silver kg	Bly ton	Koppar ton	Mangan ton	Zink ton	Volfram ton
I direkt användbar malm	1 201	3 237	—	1 184	4 780	—	—
» slig	2 300	36 958	16 151	14 937	869	32 909	201
Summa 1944	3 501	40 195	16 151	16 121	5 649	32 909	201
» 1943	4 871	40 628	11 381	17 832	5 761	31 413	174
	Krom ton	Molybden ton	Svavel ton	Grafit ton	Nickel ton	Aluminium ton	
I direkt användbar malm ..	24	—	—	—	698	2 105	
» slig	—	20	157 458	—	—	—	
Summa 1944	24	20	157 458	—	698	2 105	
» 1943	43	12	159 719	64	702	2 341	

I denna tablå har av svavel endast medräknats det, som ingår i såsom svavelkis redovisade malmer. I övriga malmer redovisas ett svavelinnehåll av 33 530 ton. Utom i tablåen nämnda metaller innehöllo här avsedda malmer och sliger även 1 956 ton järn. Framför allt må dock erinras om att jämte de malmer, vilka här betecknats såsom manganmalmer (med tillsammans 5 649 ton ren mangan), flerstädes i mellansvenska bergslagen brytas järnmalmer med stundom betydande manganhalt. Produktionen av dylika malmer uppgick under 1944 enligt tab. 1 och 2 a, i vilka manganhalterna för malmer och sliger med en uppgiven halt av i regel minst 1 % redovisats, till 443 538 ton direkt

¹⁾ Därav 3 553 ton mangankalk med ett värde av 31 974 kr. — ²⁾ Delvis uppskattat värde.

användbar malm och 76 219 ton slig, tillsammans innehållande 23 142 ton ren mangan. Sammanlagt skulle alltså manganinnehållet i olika slags malmer under redogörelseåret ha utgjort 28 791 ton.

På grund av under krigsåren rådande metallbrist inom landet ha lagren av direkt användbar malm och slig i allmänhet varit förhållandevis små. Lagren vid 1944 års slut av guldalm och guldmalmsslig voro lägre än året förut men däremot högre för mangan- och nickelmalm samt bly-, koppar-, zink- och svavelkisslig. För den sistnämnda uppgick sålunda lagret till 206 000 ton mot 169 000 ton vid årets början.

Viktigast som exportvara av hithörande malmer är zinkmalm, varav under år 1944 utfördes 43 044 ton med ett värde av 5 269 376 kr. mot 59 386 ton året förut. Utförseln av svavelkis sjönk med 80·0 % från 1943 och utgjorde 10 003 ton med värdet 350 304 kr. mot 50 000 ton år 1943. Den under närmast föregående år betydande exporten av silver- och blymalm avtog starkt 1944 och uppgick endast till 198 ton mot 8 216 ton år 1943.

Andra metaller än järn samt diverse närstående bergverksprodukter.

De i följande sammanställning redovisade kvantiteterna ädlare metaller utgöra tillverkningen vid de i denna berättelse under rubriken andra metallframställningsverk o. d. inräknade företagen. Angående den totala tillverkningen oavsett tillverkningsställe och utgångsmaterial hänvisas till industriberättelsen.

Den framställda guldquantiteten var 7·7 % lägre än 1943 års siffra. Anmärkas bör, att endast den guldquantitet, som under året slutraffinerats, medtages i statistiken för respektive år. Silverproduktionen var 21·7 % högre än föregående år. Kopparproduktionen var något lägre än åren 1942 och 1943. Aluminiumproduktionen var 5·0 % högre än 1943 och 37·6 % högre än år 1939. Som synes av tablan här nedan var endast en mindre del av råmaterialet till aluminiumframställningen av utländskt ursprung. För såväl bly som nickel var 1944 års produktion betydligt högre än föregående år, och endast för den sistnämnda metallen användes importerad råvara, dock ej till mer än 38·1 % av den tillverkade kvantiteten.

Vid elektrokemiska industriföretag framställdes år 1944 även 26 ton fosfokoppar med ett värde av 71 680 kr. samt 2 ton fosforkalcium med ett värde av 9 632 kr.

Tillverkningen vid bergverken av andra metaller¹⁾ m. m. än järn åren 1943—1944.

Tillverkningar	1943	1 9 4 4				
	Hela tillverkningen	Hela tillverkningen		Därav ur		
				inhemskt skrot	utländskt råmaterial	
					skrot	annat
	Kilogram	Kilogram	Kronor	Kilogram		
Guld	4 201	3 876	17 981 000	2	—	7
Silver	26 807	32 613	2 621 000	309	—	60
Koppar: elektrolyt-	16 637 920	15 857 860	24 415 000	968 040	—	305 110
hytt-(anod-)	—	347 494	573 365	175 000	—	—
Cementkoppar, för avsalu	1 204 193	164 833	173 043	—	—	—
Aluminium och alumini- umlegeringar	3 651 753	3 836 053	15 067 022	113 017	—	²⁾ 1 290 000
Kryolit, syntetisk	210 385	79 050	98 886	—	—	³⁾ —
Koboltskärsten	1 684 070	781 000	634 000	—	—	—
Kviksilver	—	737	19 000	—	—	—
Bly: verkbly	1 305 000	2 172 000	1 520 400	—	—	—
raffinadbly	⁴⁾ 888 623	8 381 459	⁵⁾ 7 118 979	—	—	—
legerat bly ⁶⁾	1 356 000	365 000	292 000	365 000	—	—
Zink	—	1 789 812	1 640 999	—	—	—
Nickel	371 121	713 391	9 640 000	—	—	271 610

¹⁾ Angående framställningen av svavel, se sid. 26. — ²⁾ Delvis uppskattad kvantitet. — ³⁾ Av kryoliten är en del framställd ur utländskt råmaterial. — ⁴⁾ Ändrad siffra. — ⁵⁾ Därav 138 575 kr. ersättning för legosmältning av 479 000 kg bly. — ⁶⁾ Antimonbly, tidigare redovisat tillsammans med raffinadbly.

Stenkol, eldfast lera och klinkerlera.

Stenkolsproduktionen uppnådde under 1944 en kvantitet av 570 236 ton, vilket innebär ökning med 2·3 % i förhållande till 1943. Ökningen faller på de lägsta kolkvaliteterna, under det att den högsta uppvisar minskning av brytningen.

Produktionen av eldfast lera, som under de närmast föregående åren varit relativt låg, ökade och var endast 7·4 % lägre än 1939 års siffra. För klinkerlera sjönk produktionen med 17·3 %.

Produktionen av stenkol och leror åren 1940—1944 i ton.

Å r	Stenkol	Därav			Eldfast lera	Klinkerlera
	Totala kvantiteten	A-kol	B-kol	C-kol		
1940.....	498 107	293 784	106 518	97 805	111 917	24 937
1941.....	556 690	371 031	73 377	112 282	83 619	20 454
1942.....	582 282	412 341	70 381	99 560	113 615	37 008
1943.....	557 513	371 174	67 046	119 293	126 431	32 766
1944.....	570 236	321 398	112 316	136 522	128 700	27 084

Stenkolsproduktionen redovisas ovan fördelad på tre olika kvaliteter: A-kol med ett effektivt värmevärde av 4 800—5 600 värmeenheter och med askhalt till och med 13 %, B-kol med 3 900—4 600 värmeenheter och med askhalt från 14 till och med 35 % samt C-kol med omkring 2 700 värmeenheter och med askhalt från 36 till och med 55 %.

Genomsnittliga brytningen av berg, stenkol och lera per arbetare utgjorde 1944 enligt sammanställningen nedan 834 ton mot 725 ton 1943 och 727 ton 1942.

År	Brytningsmängd berg, stenkol och lera Ton	Antal arbetare	Ton per arbetare
1943	873 847	1 205	725
1944	917 893	1 100	834

Den totala brytningsmängden är likväl större än vad ovanstående siffror utvisa, enär även betydande, merendels obestämbara, kvantiteter sandsten och skiffer brytas men kvarlämnas som fyllning i gruvorna.

Oarbetad sten och stenarbeten.

Stenindustriens totala produktvärde ökade år 1944 med 18 %. Arbetarantalet ökade med 3·2 %, under det att antalet arbetstimmar ökade med 5·1 %. Gatstensproduktionen steg från 114 118 till 137 323 ton eller med 20·3 %. Därvid ökade tillverkningen av storgatsten med 76 %, under det att smågatstenproduktionen minskade med 15 %. Exporten av gatsten uppgick till 4 841 ton mot 5 475 ton år 1943 och 6 016 ton år 1942. Kantstensproduktionen minskade under året med 19·9 %. Tillverkningen av byggnadssten sjönk med nära hälften, varvid den största minskningen föll på mindre bearbetad sten. Totala makadamtillverkningen minskade med 3·9 %. Brytningen av blocksten av vanliga (röda och grå) graniter sjönk med 21·5 % och av svarta och gröna graniter med 43·4 %. Totala blockstensexporten steg från 2 072 ton år 1943 till 2 181 ton år 1944. Värdesiffran för arbeten av kalksten var 22·2 % högre än 1943 och för marmorarbeten 17·8 % högre än föregående års siffra. Avsaluproduktionen av omalen fältspat minskade med 51·2 % och av omalen kvarts med 18·0 %.

Vid kalkbruken har under år 1944, vad den osläckta kalken beträffar, produktionen ökat med 1·2 % till 542 314 ton; för den kontinuerligt brända kalken föreligger ökning av produktionen och för den periodiskt brända en obetydlig minskning. Bränd dolomit uppvisar en ökning med 5·7 %. Under året levererad jordbrukskalk har redovisats med 249 270 ton kalk, 2 080 ton mjölkalk, 107 595 ton kalkstensmjöl samt 1 154 ton kalkmärgel; motsvarande siffror år 1943 voro resp. 258 721, 3 373, 100 970 och 5 501 ton. Förutom den ovannämnda kalken, framställd vid de egentliga kalkbruken, brännes för industriens eget behov kalk vid en del sulfatmasse- och karbidfabriker, kopparverk samt sockerbruk. Produktionssiffrorna från dessa — 146 966 ton mot 173 965 ton år 1943 — ha i not 3 till tab. 7 närmare specificerats.

Antalet ugnar, som 1944 användes vid kalkbränningen, framgår av nedanstående tablå.

Ugnar använda för bränning av kalk, dolomit och kiselgur år 1944.

	Periodisk bränning		Kontinuerlig bränning					
	Kalk-fyrar och jord-ugnar	Fält-ugnar	Schaktugnar		Ringugnar		Roterande brännugnar	Andra ugnar
			gas-eldade	andra	gas-eldade	andra		
För kalkbränning	17	444	89	35	1	4	2	—
därav vid kalkbruk	17	444	64	10	1	4	1	—
sulfatmassafabriker	—	—	16	3	—	—	1	—
karbidfabriker och kopparverk	—	—	9	—	—	—	—	—
sockerbruk	—	—	—	22	—	—	—	—
För dolomitbränning	—	—	—	7	—	—	—	—
För bränning av kiselgur	—	—	—	1	—	—	1	4
Summa	17	444	89	43	1	4	3	4

Dessutom redovisades vid kaolinbruken 3 ugnar för torkning av kaolin och vid skifferoljeverken 9 ugnsanläggningar samt två elektriska anläggningar om sammanlagt 19 600 kw för oljeutvinning.

Vid framställning av olja ur alunskiffer användes 1 886 590 ton alunskiffer, varvid följande produkter erhöles:

	Ton	Värde kr.		Ton	Värde kr.
Bensin	13 374	12 871 000	Svavel	16 767	3 671 000
Fotogen	2 989	2 572 000	Emulsion och beck	1 575	1 012 000
Motorbrännolja	2 482	1 280 400	Ammoniumsulfat	544	128 000
Pannbrännolja	40 907	14 637 000			
Smörjolja	192	197 000			

Till den årliga bergverksstatistiken insamlas jämväl uppgifter rörande den totala brytningskvantiteten av vissa bergarter, men dessa data publiceras fr. o. m. 1928 års berättelse icke i tabellbilagan. För redogörelseåret äro dessa totala brytningsmängder följande:

Alunskiffer	ton	2 363 170	Kiselgur	ton	9 504
därav till bränsle	»	321 055	Krita	»	21 832
Kalksten	»	2 908 244	Kvartsit	»	251 024
därav kalkmärgel för cementtillverkning	»	152 473	Lerskiffer	»	4 128
foderkalk	»	10 406	Sandsten	»	41 009

Stenbrottens och stenhuggeriernas avsaluproduktion länsvis framgår av tabellen å sid. 27.

Stenindustrins och kalkbrukens avsaluproduktion länsvis år 1944.

L ä n	Granit och gnejs			Svarta och gröna graniter		Sandsten, kvartsit och flinta	
	Blocksten o. krossad sten	Gatsten	Andra arbeten	Blocksten och krossad sten	Arbetad sten	Råsten, krossad o. malen sten	Arbetad sten, alla slag
	Ton	Ton	Kronor	Ton	Kronor	Ton	Kronor
Stockholms stad	—	—	60 000	—	5 500	—	—
Stockholms län	50 020	35	199 363	—	36 795	—	—
Uppsala län	—	—	28 988	—	—	—	—
Södermanlands län	—	30	80 242	—	9 986	—	—
Östergötlands län	—	—	123 764	—	26 128	21 100	22 849
Jönköpings län	15 141	134	135 445	90 330	303 502	45 000	—
Kronobergs län	—	—	158 335	2 825	923 938	—	—
Kalmar län	1 298	5 314	1 137 584	1 147	2 112 050	—	18 190
Gotlands län	—	—	—	—	—	—	172 600
Blekinge län	3 212	5 784	284 416	9 299	475 663	—	—
Kristianstads län	122 705	2 417	302 743	3 955	482 197	1 698	19 609
Malmöhus län	357 344	—	313 791	35 977	86 940	173 934	18 000
Hallands län	63 656	2 002	317 980	—	6 000	—	—
Göteborgs och Bohus län ..	203 221	120 230	1 866 321	—	209 187	—	—
Älvsborgs län	37 564	81	325 243	—	53 702	29 538	—
Skaraborgs län	1 075	217	314 612	—	134 933	13 847	475
Värmlands län	4 503	540	221 982	—	10 976	—	—
Örebro län	—	—	85 471	—	12 076	2 805	—
Västmanlands län	60	—	64 855	—	500	—	—
Kopparbergs län	15 199	362	170 573	—	9 800	106	16 852
Gävleborgs län	—	—	96 846	—	3 800	482	9 280
Västernorrlands län	—	64	58 259	2 000	—	—	—
Jämtlands län	—	—	13 450	—	—	—	—
Västerbottens län	500	43	13 280	—	3 420	—	—
Norrbottnens län	—	70	29 106	—	602	—	—
Hela riket 1944	875 498	137 323	6 402 649	145 533	4 912 715	288 510	277 855
» » 1943	879 784	114 118	6 829 189	207 451	4 460 897	250 716	380 046

L ä n	Fältspat	Kvarts	Kalksten, dolomit och marmor				Osläckt och släckt kalk	För jordförbättring levererad kalk
	Omalen	Råsten o. krossad sten	Kalkstensmjöl	Arbeten av				
				Kalksten	Marmor			
						Ton		
Stockholms stad	—	—	—	—	84 350	226 084	—	—
Stockholms län	1 260	131	—	—	67 650	432 651	—	—
Uppsala län	—	—	—	—	10 500	4 055	—	—
Södermanlands län	—	—	235 386	5 300	58 200	2 444 622	105 785	20 778
Östergötlands län	60	500	6 056	—	461 135	1 598 318	14 849	10 573
Jönköpings län	—	—	—	—	33 256	54 011	—	—
Kronobergs län	—	—	—	—	—	146 500	—	—
Kalmar län	—	—	30 227	—	391 910	23 000	47 325	16 129
Gotlands län	—	—	492 018	2 782	32 715	47 600	1 092	2
Blekinge län	25	70	—	1 900	—	—	65	1 900
Kristianstads län	—	—	443	62 529	73 726	2 456	4 554	59 020
Malmöhus län	—	—	377 512	47 835	103 716	484 620	18 641	49 173
Hallands län	—	—	—	—	—	—	9 149	698
Göteborgs och Bohus län	2 262	7 185	—	—	7 000	441 943	—	—
Älvsborgs län	1 750	46 005	36	—	11 468	4 504	16	16
Skaraborgs län	—	—	211 678	—	425 535	16 000	157 708	132 763
Värmlands län	—	835	45 657	—	—	27 000	—	—
Örebro län	—	—	82 377	2 899	704 180	691 153	85 891	34 220
Västmanlands län	2 212	1 929	7 351	—	4 414	70 073	37 223	11 292
Kopparbergs län	—	4 308	59 543	6 292	3 000	16 825	59 042	1 856
Gävleborgs län	—	949	5 850	—	—	17 900	—	—
Västernorrlands län	—	6 169	—	2 500	7 656	6 750	—	—
Jämtlands län	—	—	6 374	—	608 000	—	19 602	10 040
Västerbottens län	—	—	—	—	—	3 000	19 972	11 639
Norrbottnens län	241	876	—	—	—	—	—	—
Hela riket 1944	7 810	68 957	1 560 508	132 037	3 088 411	6 759 065	580 914	360 099
» » 1943	16 000	84 108	1 509 635	115 473	2 527 580	5 737 156	567 986	368 565

1) Här ingår all vid resp. läns kalkbruk framställd och för jordförbättring avsedd kalk (inkl. mjölkalk, kalkmargel och kalkstensmjöl).

B) **Råmaterial och bränsle samt drivkraft.****Råmaterial och bränsle.**

I tabellen å sid. 29 ha sammanställts uppgifter angående åtgången av vissa råmaterial inom järn- och metalltillverkningens olika huvudgrenar 1944, och äro här under rubrikerna tackjärn och götmetall även inräknade smärre kvantiteter råmaterial, vilka förbrukats för tillverkningen av dylika produkter vid några anläggningar, som ej äro hänförliga till bergverk.

Förbrukningen av råmaterial har kvantitativt, såsom naturligt är, i stort sett följt de inträdda förändringarna i produktionens storlek. Sälunda har, vad först tackjärnstillverkningen beträffar, totalförbrukningen av råvaror ökat i ungefär samma grad som produktionen av tackjärn. Ökningen faller på styckemalm, briketter och sinter, medan förbrukningen av slig visar något minskad kvantitet. Fördelningen av viktigare råmaterial på olika slag av tackjärnsframställning framgår av nedanstående tablå (kvantiteter i ton).

	Elektro- tackjärn	Koks- tackjärn	Annat tackjärn
Styckemalm.....	118 336	35 126	68 848
Slig	3 341	2 616	23 472
Briketter	—	—	15 395
Sinter	168 714	542 146	421 419
Manganmalm: inhemsk	6 994	—	98

Ovan upptagna förbrukningssiffror för elektrotackjärn avse endast i elektrisk masugn framställt tackjärn. För tillverkning av tackjärn i annan elektrisk ugn förbrukades bl. a. 7 ton utländskt kokstäckjärn, 3 092 ton gjutjärnsskrot samt 6 406 ton eget smidesskrot. För samma tillverkning användes även 151 ton kiselmetall, 70 ton kisel-manganjärn, 3 ton kiseljärn, 15 ton manganjärn samt 37 ton fosforjärn. Av den för tackjärnstillverkningen å sid. 29 redovisade slaggkvantiteten utgjordes 1 770 ton av manganslagg, som använts i elektromasugn.

Vid ferrolegeringsverken minskade tillverkningen och malmförbrukningen, varvid minskningen i sistnämnda fall var något större än i förstnämnda. Alla malmsorter uppvisade lägre förbrukningssiffror än föregående år med undantag av järnmalm (inkl. slig). Av den förbrukade inhemska manganmalmen utgjordes 446 ton av slig. Redovisade 313 ton volframmalm bestodo helt av slig.

Enligt tabellen sid. 29 vid tillverkningen av ferrolegeringar förbrukade 364 ton andra malmer, 45 ton andra ferrolegeringar, 26 140 ton slagg samt i tabellen ej redovisad förbrukning av metaller m. m. utgjordes av (siffror i ton):

<i>andra malmer</i>		<i>metaller m. m.</i>		<i>slag</i>	
bauxit	258	aluminium	105	bessemerslagg	1 078
titanmalm	86	klorater	28	krom- "	22 333
vanadinmalm	20	koppar	25	mangan- "	2 720
		kromoxid	3	vanadin- "	8
<i>ferrolegeringar</i>		vanadinsyra	47	volfram- "	1
kalciumtitanat	43				
kiselkalcium	2				

Vid götmetalltillverkningen, som sjönk något under 1944, ökade förbrukningen av järnmalm, under det att förbrukningen av tackjärn och skrot minskade. Förbrukningen av elektrotackjärn steg, samtidigt som förbrukningen av såväl vanligt träkolstäckjärn som kokstäckjärn avtog. Beträffande skrotförbrukningen redovisas ökade kvantiteter för köpt kvalitetsskrot och köpt inhemskt ordinärt skrot. Minskningen av förbrukningen av skrot faller

Förbrukning av vissa råmaterial m. m. vid järnverk samt andra metallframställningsverk o. d. år 1944. Ton.

Förbrukade varuslag	Förbrukning för framställning av						
	tack-järn	ferro-legeringar	järn-svamp a) och väll-metall b)	güt-metall	övriga järn-verks-produkter	andra metaller	Summa
Järnmalm	222 310	406	—	36 348	—	658	259 772
Järnmalmsslig	29 429	3 067	a) 25 872	4 908	—	—	63 276
Briketter (av slig)	15 395	—	—	10	—	—	15 405
Sinter (av slig)	1 132 279	—	a) 8 397	—	—	—	1 140 676
Andra malmer (inkl. slig):							
krommalm	—	3 173	—	123	—	—	3 296
manganmalm: inhemsk	7 032	29 495	—	—	—	—	36 527
utländsk	—	305	—	—	—	—	305
molybdenmalm	—	25	—	—	—	—	25
volframalm	—	313	—	—	—	—	313
andra malmer o. d.	—	364	—	32	—	365 044	365 440
Tackjärn: träkols-	46	2 b) 2 597	295 382	64	—	—	298 091
därav elektro-	—	b) 159	92 929	—	—	—	93 098
koks-	184	—	347 836	—	—	—	348 020
därav utländskt	7	—	4 336	—	—	—	4 343
Gjutjärnsskrot	5 229	—	38 693	—	—	—	43 922
Glödspån	172	—	1 259	—	—	—	1 431
Smidesskrot:							
eget	6 551	23 b)	47 341 021	53	—	—	347 695
köpt: kvalitets-	—	—	52 099	1 837	—	—	53 936
ordinärt	—	5 839	212 198	—	608	—	218 645
därav direkt import.	—	—	3 118	—	—	—	3 118
Ferrolegeringar:							
kiseljärn, högst 15 % kisel	3	111	—	74	—	—	188
" , över 15 % "	1 057	46	—	3 340	—	—	4 443
kisel-manganjärn	74	28	—	5 776	—	—	5 878
kromjärn, högst 1 % kol	—	—	—	3 853	—	—	3 853
" , över 1 % "	—	741	—	1 202	—	—	1 943
mangan- och spegeljärn	18	15	—	4 376	—	—	4 409
volframjärn	—	—	—	143	—	—	143
andra ferrolegeringar	188	45	—	388	—	—	621
Slagg	6 721	26 140	—	556	—	—	33 417
Kalksten	100 911	185 a)	1 894	26 197	2	25 223	153 512
Kalk, bränd	179	6 010	—	43 441	51	—	49 635
Dolomit: rå	—	2) 8 900	—	18 996	—	—	27 896
bränd	237	2) 129	—	15 332	—	—	15 698
Kvarts	1 245	36 748	—	26 199	688	28 613	93 493
Sandsten	18	— b)	24	10 008	1 546	—	11 596
Flusspat	38	11	—	1 843	—	119	2 011
Kvarts-, kvartsit- o. silikategel ..	191	1	—	10 368	227	1 268	12 055
Magnesit-egel	270	144	—	2 196	42	2 301	4 953
Krommagnesit-egel	65	—	—	1 247	50	—	1 362
Chamottetegel och -skrot	1 615	198 2)	3 848	10 510	3 942	1 104	21 217
Sintermagnesit och magnesitmjöl ..	41	2	—	361	47	—	451
Eldfast lera	280	— b)	1	5 074	283	—	5 638
Övrigt eldfast infodringsmaterial ..	228	—	—	1 011	55	—	1 294
Kolektroder	317	829	—	82	—	1 175	2 403
Grafitelektroder	56	126	—	724	—	58	964
Elektrodmassa	2 447	1 978 a)	21	1 329	—	2 137	7 912

1) Därav 3 502 ton mangankalk. — 2) För 1943 ändras siffran för rå dolomit till 9 458 ton och för bränd dolomit till 45 ton. — 3) Därav 3 842 ton för järnsvampframställning.

väsentligen på eget smidesskrot och i någon mån även på direkt importerat ordinärt skrot.

Förbrukningen av järnsvamp och i tabellen å sid. 29 ej specificerade 32 ton andra malmer, 388 ton ferrolegeringar samt metaller m. m. framgår närmare av nedanstående tablå (siffror i ton):

<i>järnsvamp</i>		kiseltitanjárn	1	nickel	472
inhemsk	17 922	krommanganjárn	159	nickelsulfat	1
<i>andra malmer</i>		molybdenjárn	66	svavel	23
apatitslig	3	nickeljárn	3	vanadinsyra	15
svavelkis	29	svaveljárn	4	<i>skrot</i>	
<i>tackjárn</i>		titanjárn	44	aluminiumskrot	1
vanadinhaltigt, utlándskt	132	vanadinjárn	50	manganskrot	347
<i>ferrolegeringar</i>		<i>metaller m. m.</i>		<i>slagg</i>	
fosforjárn	25	aluminium	117	valsslagg	40
kisel	2	aluminiumtitan	1	vanadinslagg	10
kiselaluminiummangan-		bly	6	vanadin- och volfram-	
járn	1	kobolt	38	slagg	4
kiselskalcium	6	koppar	7	vállugns- och stålugns-	
kiselskalciummanganjárn	27	krom	1	slagg	502

Duplexförfarande har använts för framställning av elektrostål ur 94 165 ton bessermetall. Från ljusbågeugn har till induktionsugn överförs 2 465 ton stål i flytande tillstånd samt från ljusbågeugn till martinugn 7 682 ton flytande metall.

Den minskade produktionen av vällmetall har medfört en motsvarande minskning av tackjärnsförbrukningen. — Förbrukningssiffrorna för övriga järnverksprodukter avse i huvudsak råmaterial för framställning av smitt och pressat samt varmvalsat järn och stål. Förutom de i tabellen nämnda råvarorna ha förbrukats bl. a. 492 ton zink, 392 ton koksalt och 139 ton svavel-syra. — Järnverkens förbrukning av tackjärn och skrot för framställning av vanligt tackjärnsgjutgoods är icke här medräknad utan ingår i den allmänna industriberättelsens hithörande redovisning.

Metallframställningsverkens förbrukning av andra malmer än järnmalm har minskats från ¹⁾ 395 985 ton år 1943 till 365 044 ton år 1944. Sistnämnda kvantitet jämte vissa andra råvaror specificeras nedan (siffror i ton):

<i>malmer</i>		järnskrot, förkopprat	62
andalusit	9 559	kopparskrot	2 667
bauxit	4 129	zinkskrot	62
blyslig, inhemsk	15 917	<i>andra råvaror</i>	
guldmalm	65 594	aluminiumoxid, inhemsk	3 107
guldmalmslig	90 511	” utländsk	484
kisbränder av inhemsk svavelkis	57 667	kryolit, syntetisk	159
” ” utländsk ”	19 863	zinkaska	821
kopparmalm, inhemsk	470	zinkoxid	20
kopparmalmsslig, inhemsk	56 477	aluminiumfluorid	45
” utländsk	2 245	koksalt	6 744
nickelmalm, inhemsk	29 603	natriumklorat	26
” utländsk	6 943	natronsalpeter	630
svavelkis, inhemsk	1 833	salpetersyra	99
zinkslig, inhemsk	4 233	saltsyra	27
<i>skrot</i>		soda, kalcinerad ¹⁾	987
aluminiumskrot	137	svavelsyra	2 892
blyackumulatorskrot	570		

För metallframställningsverk, som för vidare bearbetning framställa mellanprodukter, upptagna som råmaterial i tabell å sid. 29 och ovanstående tablå, redovisas endast förbrukningen av de ursprungliga råmaterialen.

¹⁾ I denna siffra är ej inräknad förbrukningen av aluminiumoxid och kryolit.

Förbrukningen av de viktigaste slipmedlen vid de stenindustriella anläggningarna framgår av nedanstående tablå, med kvantiteterna angivna i kg:

alun	41	magnesit	1 032	stålsand	636 295
bly	176	pimsten	1 170	tennaska	341
järnoxid	50	smärgel	2 521	terpentin	827
karborundum	37 860				

Vid samtliga bergverk redovisades följande förbrukning av smörjmedel (i kg):

svartolja	155 709	borr- och gängolja	65 534
spindel- och batchingolja	23 587	övriga smörjolja	146 406
transformatorolja	55 279	fasta smörjmedel, fett m. m.	568 477
maskinolja	426 559	vaselin	6 369
motor- och bilolja	121 282	paraffin	6
cylinderoilja	103 266	tjårsmörjolja, oblandade	46 149

Förbrukningen av flotationsreagenser vid malmgruvorna samt sprängämnen och koksalt vid gruvor och stenindustriella anläggningar redovisades med följande kvantiteter i kg:

pine-oil o. l.	446 344	natronlut	142 826	kromater	23 251
olein	669 372	soda	77 094	svavelsyra	1 359 696
fotogen	736	vattenglas	956 004	kalk	3 251 467
mellanolja	9 527	xantat	503 870	stärkelse	176
eldningsolja	8 383	cyanid	16 766	—	—
tjårolja	3 095	koppar- och zinksulfat	343 469	koksalt	836 175
B-tjåra	795	kopparvitriol	42 900	sprängämnen	3 617 793

En allmän översikt över bergverkens förbrukning av bränsle 1944 lämnas i tabellerna å sid. 32 och 33. Tabellen å sid. 33 över träkolsförbrukningen är byggd på särskilda, specificerade uppgifter angående konsumtionen av träkol vid tillverkning av järn- och stålvaror, sedan 1936 angivna i vagnskuberat mått före intagning i kolhus. I denna tabell är även inräknad förbrukningen av träkol för framställning av bergverksprodukter vid några företag, som ej hänföres till bergverk. Dessa företags förbrukning av träkol, jämte övrigt bränsle, ingår även i den övre tabellen å sid. 33 under rubrikerna tackjärn resp. götmetall. Däremot är i allmänhet ej förbrukningen av träkol vid framställning av sinter och ferrolegeringar inräknad i tabellen över järnverkens träkolsförbrukning men ingår i tabellen på sid. 32 resp. den övre tabellen på sid. 33. Att märka är, att de redovisade värdena för förbrukade träkol gälla förbrukningsplatsen, varför i värdena ingår frakt och inköpskostnader m. m.

Medelinköpspriset för förbrukade träkol utgjorde, som synes, 267 öre per hl, vilket innebär minskning med 17 öre per hl sedan 1943.

Siffrorna i tabellen å sid. 32 angående bränslekonsumtionen vid brikett- och sinterframställningen samt i den övre tabellen å sid. 33 över bränslekonsumtionen inom vissa särskilda grenar av järnindustrien äro också närmast baserade på avgivna specialuppgifter.

I den sistnämnda tabellen har järnverkens bränsleförbrukning vid framställning av andra produkter än de i tabellen specificerade sammanslagits med bränsleförbrukningen vid tillverkningen av smitt och pressat samt varmsat järn och stål.

I likhet med föregående år ha vissa beräkningar gjorts i syfte att erhålla ett enhetligt mått på bergverkens totala konsumtion av bränslemedel. Resultatet av dessa beräkningar framgår av nedersta raden i omstående tabeller. Redogörelseårets totala bränsleförbrukning skulle i enlighet härmed motsvara omkring 1 599 856 ton stenköl, d. v. s. representera ett värmevärde av c:a 10 719 miljarder kalorier, vilket är ungefär detsamma som för 1943. Givetvis kan ej vid detta slags beräkningar hänsyn tagas till det ganska växlande värmevärdet hos olika kvaliteter av ett och samma bränsleslag. Den erhållna totalsiffran kan regelbundet anses något för hög, enär de redovisade stenkölen vid här gjord beräkning genomgående anses betyda prima engelska kol, medan i

Bränsleförbrukningen vid bergverken år 1944.

Förbrukade bränsleslag	Kvantitetsgrund	Förbrukningen av bränsle vid							
		järngruvor		andra malmgruvor	järnverk	andra metallframställn. verk o. d.	stenkolsgruvor	stenindustriella anläggningar	Summa
		totalt	därav för brikettering och sintring						
Stenkol (inkl. stybb o. briketter).....	ton	1 025	4	3 999	184 125	53 454	4 590	9 834	256 527
Koks.....	»	549	6	9	340 419	9 892	—	12 831	363 700
Koksstybb.....	»	60 308	60 308	—	31 755	—	—	—	92 063
Träkol.....	hl	36 587	24 825	2 188	19 744 272	16 205	—	106 833	19 906 085
Träkolsstybb.....	»	766 143	766 143	—	32 809	—	—	—	798 952
Bilkol.....	»	21 467	—	23 720	49 850	9 335	157	45 302	149 831
Torv.....	ton	—	—	2 912	32 720	5 692	—	12 137	53 461
Ved i större stycken (kastved).....	m ³	63 996	—	29 217	1 208 709	50 121	30 682	351 737	1 734 462
Ribb och trätagg m. m.	»	42 612	27 844	6 540	1 167 045	10 764	—	128 191	1 355 152
Bilved.....	»	4 857	—	6 234	16 198	66	124	13 591	41 070
Bensin:									
för bil- o. traktor-drift.....	ton	4	—	44	1	3	—	1	53
» stationära motorer.....	»	—	—	—	—	—	—	3	3
» andra ändamål.....	»	1	—	16	5	1	—	5	28
Motor- o. pannbrännolja:									
för bil- o. traktor-drift.....	»	24	—	20	—	—	8	49	101
» stationära motorer.....	»	—	—	2	—	—	1	1	4
» andra ändamål.....	»	2	—	2	62	11	—	1	78
Tjäroljor.....	»	—	—	—	25	—	—	3	28
Fotogen.....	»	1	—	—	—	—	—	—	1
Masugnsgas ¹⁾	1 000 m ³	23 088	23 088	—	665 625	—	—	—	688 713
Alunskiffer.....	ton	—	—	—	—	—	—	312 749	312 749
Summa bränsle med reduktion till stenkol ¹⁾²⁾	—	94 134	79 285	12 153	1 240 433	76 640	9 834	166 662	1 599 856

verkligheten inom flera produktionsgrenar stenkol med betydligt lägre värmevärde förbrukas, såsom vid stenkolsbrytningen och järnsvampframställningen, där nästan uteslutande svenska kol användas.

Bränsleförbrukningen ökade något vid briketterings- och sintringsverk samt järnverk och andra metallframställningsverk men minskade vid andra malmgruvor än järngruvor och stenkolsgruvor. Järnverkens andel av den totala bränsleförbrukningen ökade endast obetydligt och utgjorde 77·5 % mot 77·4 % år 1943. Bränsleförbrukningen ökades vid framställningen av tackjärn med 4·8 %, av järnsvamp med 1·9 % och av göt med 0·7 % men visade ej obetydlig minskning vid tillverkningen av vällmetall, ferrolegeringar, smitt och pressat samt varmvalsat järn och stål. Vid stenindustriella anläggningar var bränsleförbrukningen ungefär densamma som år 1943 men utgjorde dock en något mindre andel, 10·4 %, av den totala bränsleförbrukningen. Som synes av tabellen har konsumtionen av fossila bränslen varit ungefär oförändrad. Av de inhemska bränslena ha träbränsle och alunskiffer förbrukats i ökad omfattning, under det att minskning föreligger för träkol och torv.

¹⁾ Förbrukningen av masugnsgas är ej inräknad i den totala, till stenkol reducerade bränsleförbrukningen. Redovisningen av detta bränsle synes vara ofullständig särskilt beträffande förbrukningens storlek inom tackjärnstillverkningen. — ²⁾ De använda reduktionstalen äro för: koks och koksstybb 1·05; träkol, träkolsstybb och bilkol 0·017; torvbränsle 0·5; ved i större stycken 0·17; annat träbränsle 0·09; flytande bränsle: bensin och lätthentyl 1·6, motor- och pannbrännolja samt fotogen 1·5; tjärolja 1·3; gasformiga bränslen: masugnsgas 0·15, lysgas 0·72, koksugnsgas 0·7; alunskiffer 0·2.

Bränsleförbrukningen vid järnverken år 1944.

Förbrukade bränsleslag	Kvantitetsgründ	Förbrukningen av bränsle vid tillverkning av						Summa
		tackjärn	ferro- lege- ringar	järn- svamp	väll- metall	göt- metall	smitt o. pressat samt varm- valsat järn o. stål m. m.	
Stenkol	ton	93	3 964	14 909	—	53 368	111 791	184 125
Koks	»	298 061	19 386	—	—	6 098	16 874	340 419
Koksstybb	»	18 776	3 703	7 285	—	301	1 690	31 755
Träkol	hl	18 869 226	571 752	84 380	78 738	78 777	61 399	19 744 272
Träkolsstybb	»	18 412	—	—	—	6 495	7 902	32 809
Bilkol	»	3 854	—	—	—	2 298	43 698	49 850
Torv	ton	—	—	—	—	20 896	11 824	32 720
Ved i större stycken, (kastved)	m ³	21 280	831	519	4	582 306	603 769	1 208 709
Ribb och trätugg m. m.	»	12 807	10	—	—	653 649	500 579	1 167 045
Bilved	»	50	633	—	—	750	14 765	16 198
Bensin:								
bil- o. traktordrift ..	ton	—	—	—	—	—	1	1
andra ändamål	»	—	—	—	—	1	4	5
Motor- o. pannbränn- olja:								
bil- o. traktordrift ..	»	—	—	—	—	—	—	—
andra ändamål	»	—	—	—	—	7	55	62
Tjälolja	»	—	—	—	—	11	14	25
Masugns gas ¹⁾	1 000 m ³	461 420	—	—	—	45 794	158 413	665 627
Summa bränsle med ²⁾ reduktion till stenkol	—	658 702	38 126	24 080	1 339	229 939	288 247	1 240 433

Träkolsförbrukningen vid verk med framställning av järn och stål år 1944.

L ä n	Träkol av skogs- och stubbved	Träkol av sågverksribb	Summa	Värde i kronor	Medel- värde per hl i kronor
	H e k t o l i t e r				
Stockholms län	109 275	31 939	141 214	424 987	3'01
Uppsala län	359 502	—	359 502	1 035 658	2'88
Södermanlands län	56 504	—	56 504	141 260	2'50
Östergötlands län	201 776	334 940	536 716	1 197 919	2'23
Kronobergs län	—	709	709	1 701	2'40
Blekinge län	14 782	—	14 782	30 300	2'05
Malmöhus län	3 706	—	3 706	9 200	2'48
Värmlands län	1 994 110	96 428	2 090 538	6 955 225	3'33
Örebro län	4 881 349	839 583	5 720 932	15 692 976	2'74
Västmanlands län	3 062 412	66 118	3 128 530	7 951 163	2'54
Kopparbergs län	2 494 896	—	2 494 896	6 552 534	2'63
Gävleborgs län	4 693 291	—	4 693 291	11 392 556	2'43
Norrbottnens län	10 806	—	10 806	28 096	2'60
Hela riket	17 882 409	1 369 717	19 252 126	—	—
Värde i kr.	48 206 861	3 206 714	—	51 413 575	—
Medelvärde per hl i kr.	2'70	2'34	—	—	2'67

1) Ang. masugns gas se not 1 sid. 32. — 2) Ang. reduktionstal se not 2 sid. 32.

Närmare uppgifter om åtgången av bränsle- och reduktionsmedel vid olika slag av tackjärnsframställning följa här nedan.

	Kvantitetsgrund och bränsleslag	Total- förbrukning	Medelförbrukning per ton tillverkat tackjärn
<i>Vanlig masugn:</i>			
med enbart träkol	hl träkol	15 651 185	52·8 hl
» träkol-vodbränsle	{ » » m ³ vodbränsle	807 476 29 124	.
» enbart koks	ton koks	248 179	0·80 ton
» träkol-koks	{ hl träkol ton koks	399 420 21 180	.
<i>Elektrisk masugn:</i>			
med enbart träkol	hl träkol	1 695 863	25·1 hl
» koks-koksstybb	{ ton koks » koksstybb	26 017 18 244	.
» träkol-koks	{ hl träkol ton koks	309 432 2 633	.
<i>Annan elektrisk ugn än masugn:</i>			
.....	{ m ³ ribbved ton koksstybb	15 563	.

Siffran för medelförbrukningen av träkol vid framställning av vanligt bläster-tackjärn har sjunkit från 53·3 till 52·8 hl per ton år 1944; siffran för medelförbrukningen vid framställning av elektrotackjärn har stigit från 24·9 hl till 25·1 hl per ton. Medelförbrukningen av koks vid framställning av kokstackjärn i vanlig masugn var densamma som 1943, 0·80 ton per ton tackjärn.

I tablan nedan meddelas en sammanställning över bergverkens konsumtion (i 1 000 kWh) av elektrisk energi för viktigare elektrotermiska ändamål åren 1943 och 1944 med fördelning på fem huvudrubriker.

	1943	1944
Tackjärnssmältning i elektrisk masugn	326 567	461 647
» » annan elektrisk ugn	6 551	7 062
Smältning av ferrolegeringar	393 980	316 015
Stålsmältning	262 015	254 596
Elektrolys eller smältning av metaller	174 442	194 697
Summa	1 163 555	1 234 017

Totalsiffran steg under 1944 med 6·1 % jämfört med 1943 års siffra. Förbrukningen har ökat för tackjärnssmältning (135·6 milj. kWh) och smältning av metaller (20·3 milj. kWh) men minskat för smältning av ferrolegeringar (78·0 milj. kWh) och stålsmältning (7·4 milj. kWh). Av hela förbrukningen kommo omkring 38 % (29 % år 1943) på tackjärnssmältning, 25 % (34 % år 1943) på ferrolegeringsframställning, 21 % (22 % år 1943) på stålsmältning samt 16 % (15 % år 1943) på smältning av metaller.

Drivkraft.

En översikt över den under 1944 vid bergverken använda drivkraften meddelas i omstående tabell.

Av den för omedelbar maskindrift använda kraften, 788 798 hästkrafter, kommo nära tre femtedelar (59·6 %) på järnverken, medan gruvor, anriknings- och sintringsverk tillsammans representerade över en fjärdedel (27·2 %). Av denna sistnämnda kraft, 214 828 hästkrafter, användes för uppföring och pumpning 50 920, för borrhning 32 841 och för andra ändamål 66 272 hästkrafter, varjämte vid anrikning redovisats 52 085 samt vid brikettering och sintring 12 710 hästkrafter.

Fördelningen av drivkraften på de särskilda länen framgår av tabellen nederst å sid. 35, vari redovisas det effektiva hästkrafttalet hos såväl de för omedelbar drift som de för drivande av elektricitetsgeneratorer använda motorerna.

Använda motorer och deras fördelning på olika slag av bergverk år 1944.

	Gruvor, anriknings-, sintnings- och briketteringsverk		Järnverk		Andra metallframställningsverk o. d.		Stenindustriella anläggningar		Summa hkr
	Antal	Hkr	Antal	Hkr	Antal	Hkr	Antal	Hkr	
För omedelbar maskindrift:									
Vattenhjul	—	—	4	120	—	—	—	—	120
Vattenturbiner	1	85	55	13 907	—	—	2	60	14 052
Ångmaskiner	19	403	2	325	—	—	12	425	1 153
Olje- och gasmotorer ..	27	857	—	—	—	—	35	1 210	2 067
Elektriska motorer ..	8 703	213 483	29 230	455 400	3 668	45 172	4 639	57 351	771 406
Summa 1944	8 750	214 828	29 291	469 752	3 668	45 172	4 688	59 046	788 798
» 1943	8 479	210 288	27 716	437 682	2 714	38 909	3 937	50 183	737 062
För elektrisk generatordrift:									
Vattenturbiner	25	8 016	74	45 024	—	—	3	115	53 155
Ångmaskiner	—	—	2	150	—	—	—	—	150
Ångturbiner	3	1 048	5	8 900	1	1 900	3	23 860	35 708
Olje- och gasmotorer ..	2	465	5	5 100	—	—	2	108	5 673
Summa 1944	30	9 529	86	59 174	1	1 900	8	24 083	94 686
» 1943	34	6 629	91	59 154	1	1 900	6	5 373	73 056

Drivkraftens fördelning länsvis år 1944.

L ä n	Vattenhjul	Vattenturbiner	Ångmaskiner	Ångturbiner	Olje- och gasmotorer	Summa primärmotorer	Elektriska motorer
Hästkrafter							
Stockholms stad	—	—	—	—	—	—	148
Stockholms län	—	—	250	898	110	1 258	3 568
Uppsala län	—	1 190	—	300	46	1 536	15 234
Södermanlands län	—	1 725	—	2 850	4 500	9 075	14 737
Östergötlands län	70	670	—	—	93	833	15 943
Jönköpings län	—	—	—	—	—	—	1 628
Kronobergs län	—	—	—	—	—	—	1 291
Kalmar län	—	—	30	—	300	330	2 883
Gotlands län	—	65	270	—	265	600	3 349
Blekinge län	—	—	—	—	107	107	5 964
Kristianstads län	—	20	45	—	95	160	4 940
Malmöhus län	—	—	318	—	171	489	11 757
Hallands län	—	—	—	—	—	—	2 547
Göteborgs och Bohus län	—	—	—	—	185	185	3 970
Älvsborgs län	—	—	—	—	40	40	7 281
Skaraborgs län	—	—	—	2 100	—	2 100	5 970
Värmlands län	—	10 432	—	—	3	10 435	²⁾ 64 643
Örebro län	—	8 277	240	21 760	100	30 377	104 697
Västmanlands län	50	8 195	150	200	110	8 705	79 441
Kopparbergs län	—	31 948	—	—	485	32 433	174 995
Gävleborgs län	—	935	—	5 700	600	7 235	108 748
Västernorrlands län	—	—	—	—	—	—	10 354
Jämtlands län	—	—	—	—	22	22	1 541
Västerbottens län	—	—	—	1 900	43	1 943	56 485
Norrbottens län	—	3 750	—	—	465	4 215	69 292
Hela riket 1944	120	67 207	1 303	35 708	7 740	112 078	771 406
» » 1943	235	70 422	2 772	14 788	7 408	95 625	²⁾ 714 493

¹⁾ Ändrad siffra (hästkraftstyrkan för elektriska motorer vid järnverk ändras till 418 300). — ²⁾ För 1943 ändras siffran för elektriska motorer för Värmlands län till 55 215 hkr och för hela riket till 714 493 hkr.

C) **Arbetsgivare och personal.****Arbetsgivare.**

Fördelningen av de under 1944 i gång varande bergverken efter olika kategorier av arbetsgivare framgår av nedanstående tabell. Under rubriken annat bolag hava förutom vanliga bolag och kommanditbolag förts företag, som drivits av sterbhusdelägare samt sådana intressentskap och föreningar av antingen aktiebolag sinsemellan eller aktiebolag jämte andra bolag eller enskilda personer, som samfällt drivit visst bergverksföretag utan att härför bilda aktiebolag eller ekonomisk förening.

Förvaltningspersonalen vid fältspat- och kvartsbrott samt skifferoljeverk, vilken förut ingått under de stenindustriella anläggningarna, redovisas år 1944 för sig. Beträffande arbetarpersonalen har skifferoljeverkens arbetarpersonal, tidigare förd under fältspat- och kvartsbrott, utskiljts ur denna grupp och specificerats.

Bergverkens fördelning efter arbetsgivare år 1944.

	Bergverk, vid vilka rörelsen bedrivits av												Summa	
	enskild person		aktiebolag		annat bolag		ekonomisk förening		kommun		staten			
	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%
Järngruvor	1	1·1	83	94·3	4	4·6	—	—	—	—	—	—	88	100·0
Andra malmgruvor	1	2·7	29	78·4	6	16·2	—	—	—	—	1	2·7	37	100·0
Järnverk	—	—	65	98·5	1	1·5	—	—	—	—	—	—	66	100·0
Andra metallframställningsverk o. d.	—	—	8	100·0	—	—	—	—	—	—	—	—	8	100·0
Stenkolsgruvor ..	6	28·6	11	52·4	4	19·0	—	—	—	—	—	—	21	100·0
Skifferoljeverk ..	—	—	2	100·0	—	—	—	—	—	—	—	—	2	100·0
Fältspat-o. kvartsbrott	8	26·7	14	46·6	8	26·7	—	—	—	—	—	—	30	100·0
Andra stenindustriella anläggningar	139	29·7	254	54·3	51	10·9	19	4·0	5	1·1	—	—	468	100·0
Summa 1944	155	21·5	466	64·7	74	10·3	19	2·6	5	0·7	1	0·2	720	100·0
” 1943	165	22·9	468	65·0	67	9·3	16	2·2	3	0·4	1	0·2	720	100·0

Personal.

Den under redogörelseåret vid bergverksföretagen anställda förvaltningspersonalen redovisas i följande tabell.

Bergverkens förvaltningspersonal år 1944.

	Företagsledare		Övrig chefspersonal	Teknisk driftspersonal		Arbetsbefäl	Kontorspersonal		Kontorsbud, -vaktmästare, telefonister o. d.		Resande i firmans tjänst	Summa
	Män	Kv.		Män	Kv.		Män	Kv.	Män	Kv.		
Järngruvor m. m.	19	—	29	110	2	336	230	34	17	8	—	785
Andra malmgruvor m. m.	6	—	12	75	25	163	76	24	16	4	—	401
Järnverk	56	—	279	1 469	128	1 195	1 792	800	349	211	18	6 297
Andra metallframställningsverk o. d.	5	—	25	101	22	72	60	48	22	7	—	362
Stenkolsgruvor ...	2	—	1	7	1	36	18	12	1	1	—	79
Skifferoljeverk	2	—	3	61	5	50	53	27	1	2	—	204
Fältspat- o. kvartsbrott	6	—	2	5	—	17	3	2	—	—	—	35
Andra stenindustriella anläggningar	105	1	27	68	—	250	167	83	16	3	90	810
Summa 1944	201	1	378	1 896	183	2 119	2 399	1 030	422	236	108	8 973
» 1943	198	1	349	1 806	176	2 037	2 295	980	427	237	118	8 624

Vid andra malmgruvor än järngruvor har redovisats 3 manliga firmainnehavare, vid järnverken 1, vid stenkolsgruvorna 12, vid fältspat- och kvartsbrott 5, vid andra stenindustriella anläggningar och kalkbruk 224 manliga samt 2 kvinnliga firmainnehavare (enskilda personer eller delägare i andra bolag än aktiebolag), vilka haft sin huvudsakliga sysselsättning inom resp. företag men varken inräknats bland förvaltningspersonalen eller arbetarpersonalen.

Av nedanstående tabell framgår, att sammanlagda antalet vid bergverken under 1944 sysselsatta arbetare uppgick till 63 102, varav 62 182 män och 920 kvinnor. Av de manliga arbetarna voro 2 284, av de kvinnliga 71 under 18 år. Av samtliga arbetare kommo tre femtedelar (59,3 %) på järnverken, medan sten-

Antal bergverksarbetare och arbetstimmar med fördelning efter skilda slag av bergverk år 1944.

	Män		Kvinnor		Summa arbetare			Utgjorda arbetstimmar
	över 18 år	under 18 år	över 18 år	under 18 år	Män	Kvinnor	Tillsammans	
Järnmalmsbrytning	7 427	267	124	9	7 694	133	7 827	16 269 078
därav hjälparbetare o. d.	1 992	175	55	6	2 167	61	2 228	4 775 127
Järnmalmsanrikning	798	12	—	—	810	—	810	1 766 324
Brikettering och sintring	350	5	—	—	355	—	355	798 003
Annat malmbrytning	2 635	81	40	4	2 716	44	2 760	5 345 867
därav hjälparbetare o. d.	1 117	70	39	4	1 187	43	1 230	2 363 390
Anrikning av annat malm	356	10	1	—	366	1	367	794 010
Järnverk	35 060	1 709	626	53	36 769	679	37 448	82 893 714
därav hjälparbetare o. d.	7 564	381	242	21	7 945	263	8 208	18 313 619
Andra metallframställningsverk o. d.	1 944	21	2	—	1 965	2	1 967	4 408 975
därav hjälparbetare o. d.	612	16	2	—	628	2	630	1 415 908
Stenkolsgruvor	1 463	6	5	—	1 469	5	1 474	2 938 485
därav hjälparbetare o. d.	366	3	5	—	369	5	374	808 647
Skifferoljeverk	1 426	62	11	2	1 488	13	1 501	3 617 651
därav hjälparbetare o. d.	334	19	11	2	353	13	366	868 750
Fältspat- och kvartsbrott	382	2	2	1	384	3	387	669 798
därav hjälparbetare o. d.	57	—	—	—	57	—	57	100 531
Andra stenindustriella anläggningar	8 057	109	38	2	8 166	40	8 206	16 432 005
därav hjälparbetare o. d.	1 108	32	10	—	1 140	10	1 150	2 410 278
Samtliga bergverk 1944	59 898	2 284	849	71	62 182	920	63 102	135 933 910
» » 1943	61 786	2 613	825	90	64 399	915	65 314	138 488 591

industriella anläggningar representerade 16·0 % och järngruvorna 14·2 %. Under det att antalet utgjorda arbetstimmar minskade med 1·8 %, ökade medeltalet arbetstimmar per arbetare från 2 120 år 1943 till 2 154 år 1944.

Beträffande uppgifterna om personal (samt drivkraft och bränsle) vid järnverken torde observeras, att dessa ej överensstämmer med de uppgifter, som i industriberättelsen lämnas under rubriken verk för framställning av järn och stål. Anledningen är, att under rubriken järnverk i föreliggande berättelse även ingå en del verk, vilka vid sidan av järnframställning huvudsakligen driva järnmanufaktur- eller verkstadsrörelse och fördenskull i industriberättelsen förts under sistnämnda grupper.

Såsom hjälparbetare ha redovisats arbetare, som ej deltagit i själva industri-driften, och till dessa ha även räknats arbetare, sysselsatta med reguljära underhållsarbeten. Till denna grupp arbetare har sedan 1941, efter ändring av uppgiftsformulären, vid stenkolsgruvorna förts all personal, som ej deltagit vid själva brytningen och som tidigare huvudsakligen ingått under rubriken »gruvarbete i dagen», samt vid andra malmgruvor än järngruvor viss tidigare ej redovisad personal, sysselsatt med för gruvbrytningen förberedande arbeten.

Utöver i tabellen å föregående sida redovisade arbetare vid stenindustriella anläggningar voro en del arbetare sysselsatta vid fältspat- och kvartsbrott, stenbrott och stenhuggerier samt kalkbruk, som ej anses vara av industriell storlek men vilkas produktion dock medtagits i tab. 7 (se sid. 8 i 1931 och 1936 års berättelser). Antalet av dessa arbetare — i egna företag sysselsatta företagare inräknade — var för redogörelseåret 709 män och 5 kvinnor över och 1 man under 18 år, av vilka 88 män och 5 kvinnor över 18 år voro sysselsatta vid fältspat- och kvartsbrotten. Av de redovisade arbetarna ha 2 män över 18 år betecknats såsom hjälparbetare.

Förutom här angivna egentliga bergverksarbetare sysselsattes under redogörelseåret en del arbetare med framställning av bergverksprodukter vid företag, vilkas verksamhet till vida övervägande delen faller inom andra produktionsgrenar och vilka därför endast redovisas i den allmänna industriberättelsen, ehuru tillverkningarna av bergverksprodukter vid ifrågavarande företag ingå i denna berättelse. För framställning av tackjärn (i annan elektrisk ugn än masugn) samt elektrostål redovisades vid dessa företag 317 manliga arbetare över och 6 under 18 år. Av dessa arbetare ha 59 av de manliga över 18 år betecknats såsom hjälparbetare. För framställning av den i not 3 till tab. 7 redovisade kalken har uppgivits en arbetarpersonal av 185 män över 18 år vid sockerbruken, 120 män över 18 år vid sulfatmassefabrikerna samt resp. 68 och 7 män över 18 år vid karbidfabrikerna och kopparverken. Antalet hjälparbetare uppgick vid sulfatmassefabrikerna till 16 män över 18 år, vid karbidfabrikerna och kopparverken till resp. 4 och 1 man över 18 år.

En mera detaljerad redovisning av den vid gruvbrytningen sysselsatta arbetarpersonalen lämnas i tabellen överst å följande sida.

Med det egentliga brytningsarbetet, varvid uteslutande manlig arbetskraft användes, sysselsattes sålunda under redogörelseåret 6 318 män, av vilka 5 693 eller 90·1 % hade sin verksamhet förlagd under jord. Förhållandevis mest förekommer underjordsarbete, som synes, vid stenkolsbrytningen och vid brytning av annan malm än järnmalm samt minst vid järnmalmsbrytningen. Vid stenbrotten, såväl fältspat- och kvartsbrott som granit-, kalkstens- o. d. stenbrott, förekommer icke underjordsbrytning i någon nämnvärd omfattning.

I tabellen nederst å följande sida redovisas den inom bergshanteringens olika huvudgrenar sysselsatta arbetarpersonalen, fördelad länsvis.

Bland de olika länen stod till skillnad från föregående år Örebro län främst, närmast följt av Kopparbergs och Gävleborgs län (resp. 17·0 %, 16·9 % och 11·4 % av hela arbetarantalet). I fjärde och femte rummen kommo Västmanlands och Värmlands län (10·7 % resp. 8·3 %).

Arbetspersonal vid malm- och stenkolsbrytning år 1944.

	Underjords- brytning		Dagbrytning		Allt annat arbete i dagen					
	M ä n				M ä n		K v i n n o r			
	över 18 år	under 18 år	över 18 år	under 18 år	över 18 år	under 18 år	över 18 år	under 18 år		
Järnmalsbrytning.....	3 439	6	556	—	3 432	261	124	9		
Annan malmbrytning.....	1 157	—	60	—	1 418	81	40	4		
Stenkolsbrytning.....	1 088	3	9	—	366	3	5	—		
Summa 1944	5 684	9	625	—	5 216	345	169	13		
» 1943	6 024	19	754	3	5 684	362	148	12		

Bergverkens arbetare länsvis år 1944.

L ä n	Järn- gruvor	Andra malm- gruvor	Järn- verk	Andra metall- fram- ställ- nings- verk o. d.	Sten- kols- gruvor	Sten- industri- ella an- lägg- ningar	Samtliga bergverk	
							År 1944	År 1943
Stockholms stad	—	—	—	—	—	27	27	28
Stockholms län	93	—	45	—	—	115	257	254
Uppsala län	196	—	938	—	—	11	1 145	1 231
Södermanlands län	255	14	796	—	—	564	1 629	1 479
Östergötlands län	—	61	2 087	—	—	384	2 532	2 614
Jönköpings län	14	53	—	—	—	97	164	195
Kronobergs län	—	—	43	—	—	119	162	150
Kalmar län.....	—	—	—	171	—	622	793	724
Gotlands län	—	—	—	—	—	502	502	462
Blekinge län	—	—	776	—	—	318	1 094	1 193
Kristianstads län	—	—	—	—	457	471	928	955
Malmöhus län	—	—	84	25	1 017	732	1 858	2 013
Hallands län	—	—	219	—	—	173	392	393
Göteborgs och Bohus län	—	—	—	—	—	1 689	1 689	1 711
Älvsborgs län	—	28	889	118	—	173	1 208	1 045
Skaraborgs län	—	33	72	—	—	1 310	1 415	1 374
Värmlands län	290	78	4 844	—	—	44	5 256	5 506
Örebro län	1 298	491	7 180	—	—	1 739	10 708	11 051
Västmanlands län	977	17	5 444	80	—	265	6 783	6 745
Kopparbergs län	3 099	536	6 638	96	—	299	10 668	11 245
Gävleborgs län	128	—	7 032	—	—	11	7 171	7 727
Västernorrlands län	—	—	30	170	—	26	226	331
Jämtlands län	—	13	—	—	—	272	285	296
Västerbottens län	—	1 511	—	1 307	—	128	2 946	3 130
Norrbottnens län.....	2 642	292	331	—	—	3	3 268	3 462
Hela riket 1944	8 992	3 127	37 448	1 967	1 474	10 094	63 102	—
» » 1943	9 645	3 333	39 131	1 771	1 651	9 783	—	65 314

Flertalet mera betydande bergverkslän visade under året minskning av arbetarantalet. Minskningen härrör huvudsakligen från järnverk, järngruvor och andra malmgruvor, under det att metallframställningsverk visa ökning av arbetarantalet. I Bergslagen minskade sålunda i alla län antalet arbetare vid järngruvor och järnverk utom vid järnverk i Västmanlands län. Arbetarantalet vid järngruvorna minskade även i övriga län, med undantag av Stockholms län, och vid järnverken förelåg nämnvärdare ökning av arbetarantalet, förutom i Västmanlands län, endast i Södermanlands, Blekinge och Älvsborgs län. Under det att arbetarantalet minskade vid andra malmgruvor än järngruvor i några av de viktigare länen, såsom Västerbottens och Norrbottens län, ökade det vid metallverken utom i Västernorrlands län. Efter det att tillverkning 1944 upptagits vid metallverk i Älvsborgs och Västmanlands län, redovisas i dessa ett relativt betydande antal arbetare. Inom stenindustrien har arbetarantalet minskat något vid fältspat- och kvartsbrott samt kalkbruk men ökat vid skifferoljeverk och annan stenindustri. Liksom föregående år föreligger minskning av arbetarantalet i Blekinge och Kristianstads län ävensom i Göteborgs och Bohus län, under det att såväl Kalmar, Gotlands och Malmöhus som Skaraborgs och Örebro län visa ökade siffror.

I redogörelsen här ovan äro ej medtagna arbetare, sysselsatta med upptagning och rengöring av sjömalmer i de småländska länen, under redogörelseåret utgörande 2 män över 18 år, för vilka redovisats tillsammans 66 utgjorda arbetstimmar.

D) Fyndigheters förvärvande och försvar.

Mutsedlar. Antalet under 1944 utfärdade mutsedlar uppgick, såsom framgår av sammanställningen sid. 41, till 706 mot 584 år 1943. Tabellen visar även fördelningen av under redogörelseåret utfärdade mutsedlar på dels nyupptäckta och förut inmutade fyndigheter, dels olika slag av malmanledningar.

Tilldelade utmål. Enligt 2 § i 1938 års gruvlag skall för inmutad fyndighet, då fyndigheten är blottad och prov å malmen erhållits, ett visst utmål anvisas, innefattande det utrymme på marken, varinom gruvägaren sedermera har rätt att med andras uteslutande bedriva arbetet. Jämlikt denna bestämmelse ha under 1944 anvisats nedanstående 44 utmål (1943 97 utmål):

järnmalm	20	bly- och silvermalm.....	3
kopparmalm	10	molybden- och volframalm	10
volframalm	1		

Sättet för bibehållande av rätt till fyndighet. Rätt till de malmer eller mineral, som enligt 1938 års gruvlag äro inmutbara, kan efter utmålsläggningen bibehållas endast genom betalning av försvarsavgift. Enligt gruvstadgan kunde gruvrätt försvaras även med arbete, eventuellt giltigt även för flera angränsande utmål eller för flera år framåt. Härjämte kunde under vissa förutsättningar vilostånd få åtnjutas, d. v. s. att försvaret under visst antal år fick nedläggas utan att gruvrätten förverkades. Då 1884 års gruvstadga med vissa modifieringar enligt 45 § av 1886 års lag angående stenkolsfyndigheter m. m. är giltig för försvaret av de stenkolsfyndigheter, till vilka rätten uppkommit före stenkolslagens ikraftträdande, försvaras fortfarande dessa äldre rättigheter med arbete.

Koncessioner enligt stenkolslagen kunna försvaras endast med arbete. Detta gäller ej blott, då koncessionen avser stenkol, utan även beträffande fyndigheter av salt, olja, gas och alunskiffer, beträffande vilka bestämmelserna i detta avseende dock äro sinsemellan olika.

Antal mutsedlar utfärdade under år 1944 gällande malmer och andra inmutningsbara mineral.

	Antal mutsedlar					Antal mutsedlar			
	Å nyupptäckta fyndigheter	Å förut inmutade fyndigheter	Summa			Å nyupptäckta fyndigheter	Å förut inmutade fyndigheter	Summa	
			1944	1943				1944	1943
Blymalm	2	2	4	8	Koppar- och järnmalm	—	1	1	1
Grafitmalm	—	3	3	1	Koppar- och magnetkis	1	—	1	—
Guldalm	—	1	1	—	Koppar- och molybdenmalm	—	2	2	—
Järnmalm	336	104	440	98	Koppar- och tennmalm	—	1	1	—
Kopparmalm	8	16	24	205	Koppar-, guld- och silvermalm	—	2	2	—
Krommalm	1	—	1	70	Nickel- och kopparmalm	—	3	3	3
Maganmalm	—	2	2	4	Nickel- och krommalm	—	1	1	—
Magnesit	4	—	4	—	Molybden- och tennmalm	—	1	1	—
Magnetkis	10	5	15	30	Molybden- och volfram- malm	4	5	9	9
Molybden	—	—	—	1	Molybden- och zink- malm	1	—	1	—
Nickelmalm	1	6	7	2	Silver- och kopparmalm	—	1	1	—
Svavelkis	50	16	66	89	Svavelkis och järnmalm	1	—	1	—
Vanadinmalm	23	5	29	2	Volfram- och koppar- malm	—	1	1	—
Volframalm	12	—	12	—	Volfram och magnetkis	2	—	2	—
Zinkmalm	—	2	2	4	Zink-, bly- och koppar- malm	4	—	4	2
Bly- och järnmalm	—	1	1	—	Zink-, bly och svavelkis	—	10	10	—
Bly- och kopparmalm	—	1	1	—	Zink-, bly-, koppar- och järnmalm	—	1	1	—
Bly- och silvermalm	14	20	34	49	Summa	480	226	706	584
Bly- och zinkmalm	3	6	9	5					
Bly-, silver- och guld- malm	2	—	2	—					
Bly-, silver- och vana- dinmalm	—	4	4	—					
Järn- och apatitmalm	—	—	—	1					
Järn- och zinkmalm	1	—	1	—					
Järn-, titan- och vana- dinmalm	—	1	1	—					

Tabellen nedan visar, att rätten till erhållna utmål och koncessionerade områden 1944 bevarats i 4 919 utmål (4 862 1943) och 36 koncessioner (26 1943). Dessutom hava 45 sjömalmsutmål samt 2 varputmål för andra malmer, lagda 1885, försvarats under året.

Under år 1944 har 1 utmål anmälts sonat.

Sättet för bibehållande av äganderätt till utmålen år 1944.

	Utmål för malmgruvor		Utmål och koncessioner för stenkol m. m.			Summa
	för- svarade genom erlägg- ande av avgift	sönade under året	för- svarade genom arbete	under vilo- stånd	sönade under året	
Utmål för järngruvor	3 356	1	—	—	—	3 357
» » andra malmgruvor	1 247	—	—	—	—	1 247
» » stenkolsgruvor	—	—	315	1	—	316
Koncessioner för stenkolsgruvor	—	—	29	2	—	31
» » olja och gas	—	—	1	—	—	1
» » alunskiffer	—	—	4	—	—	4
Summa	4 603	1	349	3	—	4 956

Résumé.

Le tableau suivant présente des données sommaires concernant la production des industries extractives et métallurgiques de la Suède, en 1944.

Aperçu des industries extractives et métallurgiques en 1944.

	Nombre d'établissements	Personnel		Force motrice: chevaux		Valeur de vente des produits Mille couronnes
		admini- stratif	ouvrier	directement employée pour les machines et les appareils	employée pour ali- menter des générateurs électriques	
Mines de fer	88	785	8 992	160 806	4 714	159 820
Autres mines de minerais métallifères	37	401	3 127	46 220	4 815	54 936
Usines à fer	66	6 297	37 448	469 752	59 174	821 145
Autres usines pour la production de métaux, etc.	8	362	1 967	45 172	1 900	92 508
Mines de houille	21	79	1 474	7 802	—	15 006
Etablissements pour l'industrie de la pierre	500	1 049	10 094	59 046	24 083	103 815
Totaux 1944	720	8 973	63 102	788 798	94 686	1 247 230
» 1943	720	8 624	65 314	737 062	73 056	1 335 703

Il ressort du tableau ci-dessus que l'ensemble des industries extractives et métallurgiques ne présente pas un résultat aussi favorable qu'en 1943. Ainsi la valeur des produits destinés à la vente a diminué, de 6·6 % en 1944; cette valeur a augmenté sans interruption 1932—1943.

Des groupes différents il n'y a que les autres usines pour la production de métaux et les établissements pour l'industrie de la pierre qui montrent une augmentation de la valeur de vente des produits par rapport à l'année précédente. Cette augmentation est de 26·5 millions de couronnes. Comme pourtant les autres groupes ont diminué de 115·0 millions de couronnes, il en résulte pour les industries extractives et métallurgiques en tout une diminution nette de la valeur de 88·5 millions de couronnes. Les plus grandes parties de cette diminution se rapportent aux usines de fer et aux mines de fer, dont les chiffres de la valeur ont diminué de 60·2 et 54·4 millions de couronnes respectivement. Le nombre total des ouvriers était de 3·4 % au-dessous du chiffre de l'année 1943. Les autres usines pour la production de métaux et les établissements pour l'industrie de la pierre présentent des chiffres plus élevés qu'en 1943, tandis qu'une diminution est à noter pour tous les autres groupes.

L'extraction du minerai de fer a diminué de 33·0 %, comparé à celle de 1943. Elle se répartit de manière suivante:

	1943		1944	
	Tonnes	Mille couronnes	Tonnes	Mille couronnes
Minerai directement utilisable ..	9 414 747	142 948	5 674 892	80 800
Schlich	1 405 250	23 413	1 578 467	27 653
Totaux	10 819 997	166 361	7 253 359	108 453

Surtout le schlich mais aussi, en partie, le minerai directement utilisable ont livré les produits suivants:

	1943		1944	
	Tonnes	Mille couronnes	Tonnes	Mille couronnes
Briquettes	13 359	558	15 227	636
Sinters	1 122 799	32 575	1 163 087	35 912

L'exportation du minerai de fer a diminué à 4 570 024 tonnes, en 1944, de 10 221 749 tonnes, en 1943.

La production du fer de *fonte*, 853 342 tonnes, en 1944, présente une augmentation de 77 % par rapport à celle de 1943.

La quantité totale des *ferro-alliages* a diminué à 34 437 tonnes, en 1944, de 38 491 tonnes, en 1943.

La production de *l'éponge de fer* était de 24 453 tonnes, en 1944; le total correspondant de l'année précédente était de 26 313 tonnes.

La production du *fer et du métal fondu, soumis à l'affinage au bas foyer*, fait voir les chiffres suivants:

	1943		1944	
	Tonnes	Mille couronnes	Tonnes	Mille couronnes
Gueuses et milbars	7 149	3 592	2 271	1 083
Métal fondu	1 213 997	340 327	1 197 438	333 808
dont Bessemer	117 043	17 678	115 676	16 524
» Martin	749 398	197 775	731 592	193 411
» acier fondu au creuset	270	182	82	52
» » de fusion électrique..	347 286	124 692	350 088	123 821

Les chiffres concernant les produits principaux de *fer et d'acier en barres et d'autres ouvrages en fer et acier* ont été:

	1943		1944	
	Tonnes	Mille couronnes	Tonnes	Mille couronnes
Fer forgé, ainsi que fer laminé à chaud, en fer Lancashire ou Vallon ¹⁾	6 159	3 724	3 268	1 671
Fer et acier forgés, en acier fondu ¹⁾	25 468	37 541	24 268	32 369
Fer et acier laminés à chaud, en acier fondu:				
Billettes (ébauches de tubes, pleines incl.) et platines, produits destinés à la vente....	64 154	25 237	52 855	20 405
Fer et acier en barres (battu, gros et médium), fer feuillard, etc.	302 861	159 975	311 191	156 208
Fer d'angle, à T, etc., et autre fer façonné (gros et médium)	57 391	22 644	62 090	25 577
Autre fer gros (rails, éclisses, plaques d'assise, essieux, etc.)	36 451	12 496	36 907	12 341
Fil de fer laminé à chaud	124 653	54 686	122 164	51 649
Tôles fortes et médium	94 400	45 005	91 973	43 721
Tôles minces	96 848	58 323	104 724	66 226
Tuyaux laminés et étirés à chaud (ébauches de tubes, creuses incl.)	70 036	69 063	64 242	56 664
Déchets de fer	329 905	40 270	317 632	36 192

¹⁾ Pour les ébauches, il ne s'agit que des produits destinés à la vente.

Les *minerais autres que ceux de fer* présentent les chiffres suivants:

	1943		1944	
	Tonnes	Mille couronnes	Tonnes	Mille couronnes
Minerai d'or	180 042	20 900	133 968	11 340
» d'argent et de plomb ..	15 882	3 875	22 100	6 417
» de cuivre et de plomb..	373	75	—	—
» » cuivre	60 230	10 893	58 290	12 835
» » manganèse	26 703	2 009	24 276	1 897
» » zinc	59 649	6 683	59 886	7 055
» » wolfram	386	2 172	476	2 515
» » chrome	224	90	127	57
» » molybdène	27	465	43	772
» » nickel	29 725	750	31 572	1 579
Pyrite de fer	325 119	5 616	317 455	8 824
Graphite	171	33	—	—
Andalusite	8 660	213	7 816	218

La production des principaux ¹⁾ *métaux autres que le fer* a été:

	1943		1944	
	Kilogrammes	Mille couronnes	Kilogrammes	Mille couronnes
Or	4 201	19 482	3 876	17 981
Argent	26 807	2 133	32 613	2 621
	Tonnes		Tonnes	
Cuivre	16 638	25 573	16 205	24 988
Aluminium	3 652	15 850	3 836	15 067
Nickel	371	3 782	713	9 640
Plomb, raffiné	1 510	987	8 746	7 411

L'exploitation des gisements de *houille* présente le résultat suivant:

	1943		1944	
	Tonnes	Mille couronnes	Tonnes	Mille couronnes
Houille	557 513	14 495	570 236	14 461
Argile réfractaire	126 431	692	128 700	704
Argile de klinker	32 766	142	27 084	116

Les *pierres dégrossies, concassées, taillées et polies* et les *autres ouvrages en pierre* présentent les chiffres suivants:

	1943		1944	
	Tonnes	Mille couronnes	Tonnes	Mille couronnes
Granit et gneiss, blocs bruts et macadam	879 784	5 079	875 498	4 431
pavés	114 118	2 840	137 323	3 526
dalles et bordures de trottoirs	30 721	973	24 608	847
pierres de construction, ni				
polies ni sculptées	14 592	1 689	7 957	1 182
autres ouvrages	9 510	4 167	9 061	4 373
Granit dit noir ou vert, blocs bruts et macadam	207 451	1 579	145 533	1 325
pierres ouvrées	6 617	4 461	6 755	4 913
Pierre ollaire, blocs bruts et ouvrages, toutes espèces	5 335	818	5 518	714

¹⁾ Les chiffres ne comprennent que la production des industries extractives et métallurgiques.

	1943		1944	
	Tonnes	Mille couronnes	Tonnes	Mille couronnes
Schiste, pierre brute et ouvrages en ces matières, toutes espèces	2 069	284	4 376	281
Grès, quartzite et silex pyromaque, pierre brute et cassée, pierres ouvrées	254 196	1 693	290 770	1 751
Pierre à chaux et dolomite, pierre brute, cassée et moulue	1 625 263	7 032	1 691 766	7 397
marne calcaire pour ciment etc	138 763	231	153 647	202
pierres de construc- tion et autres ouvrages	22 147	2 528	19 109	3 088
Marbre, en blocs, et pierres ouvrées, en marbre	20 913	6 296	25 153	7 331
Feldspath, non moulu	16 000	384	7 810	203
moulu	9 879	452	7 727	358
Quartz, non moulu	84 108	721	68 957	590
moulu	16 458	372	29 323	418
Cristal de roche	1	14	2	15
Mica, en blocs	324	603	177	345
pierre cassée et moulue	3	0	158	58
Spath fluor	2 107	394	1 836	276
Caolin, moulu ou lavé	3 145	115	1 590	116
Petalit	312	66	147	53
Spodumen	84	38	111	57
	hl		hl	
Chaux calcinée, non éteinte	5 977 988	20 498	5 901 663	20 722
éteinte	540 695	1 986	478 377	2 389
	Tonnes		Tonnes	
Craie et farine fossile	18 619	1 420	18 175	1 447
Autres ouvrages	—	66	—	129

Tab. 1. Uppfordringen ur

	1	2	3	4	5
	Gruvor (gruvfält)	Antal med malm- fångst arbetade utmål ¹⁾	Antal dagar, varunder gruvan arbetats	Totala kvantiteten utfraktat berg och malm	
				under jord	i dagbrott
				T o n	
1	Stockholms län	5	—	81 565	18 686
	<i>Häverö kommun:</i>				
	Herrängsfältet:				
2	Eknäsgruvan	5	297	39 634	—
3	Vikinggruvan			968	—
4	Evagruvan			29 483	6 647
5	Rya- och Spatgruvorna			11 480	12 039
6	Uppsala län	2	—	130 478	—
	<i>Films kommun:</i>				
7	Dannemora gruvors odalutmål	1	290	123 532	—
	<i>Lena kommun:</i>				
8	Salsta gruvor	1	285	6 946	—
9	Södermanlands län	11	—	154 960	72 358
	<i>Sköldinge kommun:</i>				
10	Kantorps gruvfält	4	292	120 030	—
	<i>Floda kommun:</i>				
11	Stavsfältet	4	286	17 757	—
	<i>Österåkers kommun:</i>				
12	Asköfältet	3	290	17 173	72 358
13	Jönköpings län	2	—	9 258	58 600
	<i>Månsarps kommun:</i>				
14	Smålands Tabergs gruvfält	2	300	9 258	58 600
15	Värmlands län	10	—	209 912	—
	<i>Färnebo kommun:</i>				
	Persbergs odalfält:				
16	Storgruvan	1	285	18 049	—
17	Alabama			75 214	—
18	Långbansfältet	5	290	9 901	—
	<i>Nordmarks kommun:</i>				
19	Tabergs gruvor	2	287	42 446	—
20	Finnmosse gruvor	1	288	50 766	—
21	Nordmarks gruvor	1	288	13 536	—

¹⁾ Siffror inom parentes ange utmål med malmfångst enbart ur äldre varp. — ²⁾ Inklusive plock-, vask- 1·5 % zink. — ³⁾ Därav genom magnetisk sovring 3 213 ton. — ⁴⁾ Därav genom magnetisk sovring 238 ton.

järngruvorna år 1944.

6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Erhållen direkt användbar malm ²⁾			Den direkt användbara malmens genomsnittshalt av				Erhållen anrikningsmalm		
total kvantitet	värde	därav ur äldre varp	järn	fosfor	svavel	mangan	totalt	därav ur äldre varp	
Ton	Kronor	Ton	P r o c e n t				T o n		
—	—	—	—	—	—	—	53 423	65	1
}	—	—	—	—	—	—	³⁾ 53 423	65	2
	—	—	—	—	—	—			3
	—	—	—	—	—	—			4
	—	—	—	—	—	—			5
160 626	2 962 075	68 963	—	—	—	—	—	—	6
³⁾ { 68 559 68 768 12 977 1 321 6 196	{ 2 920 000	68 963	⁴⁾ { 50·6 41 45 28 27	0·004	0·04	3·1	{ —	—	7
				0·004	0·15	2·5			
				0·004	1·5	1·8			
				0·004	0·11	16			
				0·004	0·1	5			
³⁾ 2 805	42 075	—	43	0·009	0·03	—	—	—	8
10 662	115 000	—	—	—	—	—	191 146	3 213	9
—	—	—	—	—	—	—	³⁾ 113 431	3 213	10
³⁾ 10 662	115 000	—	40·4	0·08	0·02	2·9	³⁾ 3 206	—	11
—	—	—	—	—	—	—	³⁾ 74 509	—	12
67 858	339 290	—	—	—	—	—	—	—	13
67 858	339 290	—	32	0·055	0·05	0·38	—	—	14
18 279	263 694	—	—	—	—	—	193 582	58 089	15
³⁾ { 848 7 905 213 1 747	{ 12 720 110 670 4 686 29 694	—	{ 54 52·1 64 58	0·004	0·005	—	³⁾ { 59 482 4 681	—	{ 16 17 18
				0·009	0·004	—			
				0·015	0·01	0·8			
				0·02	0·011	1			
⁷⁾ 2 383	33 362	—	63·2	0·007	0·023	—	³⁾ 31 798	723	19
³⁾ 5 183	72 562	—	52·9	0·007	0·108	—	³⁾ 64 389	26 452	20
—	—	—	—	—	—	—	³⁾ 33 232	30 914	21

samt magnetiskt och våtmekaniskt sovråd malm. — ⁵⁾ Genom magnetisk sovring. — ⁴⁾ Malmen höll även — ⁷⁾ Mullmalm.

	1	2	3	4	5
1	Örebro län	{ 58 (1) }	—	1 057 946	—
	<i>Nora kommun:</i>				
	Stribergs gruvfält:				
2	Övra Kärrgruvorna.....	}	3	289	96 145
3	Kil- och Långgruvorna				
4	Åsbobergsgruvan	1	289	6 664	—
5	Rödbergsfältet	1	280	6 297	—
	Pershyttefältet:				
6	Övre fältet	1	270	40 717	—
7	Nedre fältet	1	296	73 196	—
8	Bergsängsgruvan, äldre varp	(1)	285	—	—
	<i>Vikers kommun:</i>				
9	Dalkarlsbergs gruvfält	1	289	71 245	—
10	Vikersfältet	1	270	40 873	—
	<i>Hjulsjö kommun:</i>				
11	Ösjöbergsfältet	7	288	73 902	—
	<i>Hällefors kommun:</i>				
12	Sirsjöbergsfältet	5	288	54 633	—
	<i>Ljusnarsbergs kommun:</i>				
13	Ställbergsfältet	5	278	124 777	—
14	Haggruvfältet	3	278	21 546	—
15	Sköttgruve- och Mossgruvefälten	2	281	51 641	—
16	Bastkärnsfältet	2	290	55 297	—
	<i>Guldsmedshyttans kommun:</i>				
17	Ingelsgruvefältet	5	288	22 880	—
	<i>Linde kommun:</i>				
18	Stripa odalfält	7	283	271 393	—
19	Fanthyttefältet	4	80	4 430	—
20	Nybergsfältet	2	250	20 941	—
21	Svartbergsfältet	1	60	1 853	—
	<i>Ramsbergs kommun:</i>				
22	Blankafältet	2	300	18 078	—
23	Håkansbodafältet	4	300	1 438	—

1) Genom magnetisk sovring. — 2) Därav genom magnetisk sovring 12 ton. — 3) Malmen höll även

6	7	8	9	10	11	12	13	14	
437 755	7 365 380	13 270	—	—	—	—	351 623	6 173	1
{ 46 830	886 492	—	51·3	0·014	0·006	—	{ 43 351	5 923	{ 2
{ 224	4 240	—	63·1	0·01	—	—	{	—	{ 3
{ 1 964	35 706	—	62	0·02	0·007	—	{ 2 173	—	{ 4
{ 2 401	43 650	—	51·3	0·015	0·004	—	{	—	{
{ 266	48 500	—	{ 60	0·005	0·05	—	948	—	5
{ 748			{ 58	0·005	0·2	—			
{ 1) 1 836			{ 58	0·005	0·4	—			
{ 25 599	250 000	—	48	0·015	0·007	—	—	—	6
{ 8 710	70 000	—	42	0·017	0·008	—			
{ 3 887	32 000	3 887	40	0·02	0·008	—			
{ 5 601	56 000	—	48	0·016	0·006	—	40 978	—	7
{ 20 342	170 000	—	43	0·018	0·007	—			
{ 1) 6 737	94 318	6 737	41·5	0·008	0·04	—			
9 331	211 534	—	59·4	0·067	0·003	—	47 166	250	9
1) 18 743	318 631	—	40	0·02	0·25	3·35	—	—	10
2) 2 683	69 758	—	59·5	0·008	0·01	—	1) 27 809	—	11
—	—	—	—	—	—	—	1) 20 973	—	12
1) 70 212	1 544 660	—	50·96	0·008	0·048	4·91	—	—	13
1) 12 616	239 704	—	44·03	0·008	0·091	3·69	—	—	14
1) 5 461	99 822	—	54·5	0·017	0·054	3·11	1) 30 367	—	15
{ 1 003	489 000	2 646	{ 49·7	0·005	0·27	3·47	—	—	16
{ 11 486			{ 47·6	0·005	0·33	3·56			
{ 14 731			{ 40·7	0·006	0·332	3·59			
{ 8 397			{ 34·6	0·005	0·33	3·74			
{ 14 372	264 086	—	{ 48·24	0·021	0·004	—	—	—	17
{ 4 491			{ 44·23	0·022	0·006	—			
1) { 3 099	2 113 000	—	{ 65	0·013	0·005	—	1) 114 877	—	18
{ 109 812			{ 3) 49·3	0·01	0·009	—			
{ 10 245			{ 4) 39	0·012	0·016	—			
—	—	—	—	—	—	—	3 539	—	19
15 875	320 675	—	19	0·035	0·02	15	1 457	—	20
—	—	—	—	—	—	—	1 299	—	21
53	3 604	—	63	0·014	0·015	—	15 933	—	22
—	—	—	—	—	—	—	753	—	23

24·7 % kiseltsyra. — 4) Malmen höll även 33·8 % kiseltsyra.

	1	2	3	4	5
1	Västmanlands län	{ 44 (3) }	—	862 190	4 993
	<i>Skinnskattebergs kommun:</i>				
2	Riddarhytte odalut mål	1	289	179 046	—
3	Källfallsfältet	2	4	235	—
4	Persgruvfältet	3	289	40 742	—
	<i>Norbergs municipalsamhälle:</i>				
5	Eskilbacksfältet	4	281	96 384	—
	<i>Norbergs kommun:</i>				
6	Kallmorbergfältet	1	281	16 383	—
7	Risbergfältet	2	288	34 004	—
8	Morbergfältet	7	300	149 693	—
9	Norrbergfältet	5	300	98 255	—
10	Getbacks- och Röbergfälten	3	300	54 181	—
11	Smörbergfältet, äldre varp	(1)	—	—	—
	<i>Klackbergfältet:</i>				
12	Gröndalsgruvan	1	300	7 587	—
13	Storgruvan	1	300	11 177	—
14	Nya Kolningbergfältet	2	300	2 914	—
15	Gamla Kolningbergfältet	2	300	33 366	—
16	Andersbenningsfältet	2	288	27 740	—
	<i>Fagersta stad:</i>				
17	Nordstjärnegruvan	1	70	—	4 993
18	Jacobs- och Tallåsgruvan, äldre varp	(1)	64	—	—
	<i>Semlafältet:</i>				
19	Östra och Västra Stortäktgruvorna	2	300	3 375	—
20	Södra Rudgruvan	1	300	33 605	—
21	Övre och Nedre Mattsgruvorna, äldre varp ..	(1)	—	—	—
22	August- och Maria- samt Per-Eriksgruvorna ..	3	300	23 358	—
23	Bäckgruvan	1	290	50 145	—
24	Kopparbergs län	{ 149 (1) }	—	3 657 415	3 614
	<i>Svärdsjö kommun:</i>				
25	Vintjärnsfältet	4	302	93 358	—
	<i>Stora Tuna kommun:</i>				
26	Idkerbergfältet	5	284	312 649	—
27	Tuna Hästbergfältet	5	288	103 370	—
	<i>Silobergs kommun:</i>				
28	Hästhagbergsgruvan	1	286	8 671	—
29	Bråfallsgruvan	1	286	39 219	—
	<i>Säters kommun:</i>				
30	Bispbergfältet	2	289	19 569	—
	<i>Garpenbergs kommun:</i>				
31	Östra och Västra Smältarmossgruvorna	2	300	28 680	—
32	Intrångets gruvor	5	290	164 422	—
33	Ryllshyttefältet	1	171	31 140	—

¹⁾ Genom magnetisk sovring. — ²⁾ Delvis oskrädd malm. — ³⁾ I våtmekaniskt sovringsverk. — ⁴⁾ Därav netisk sovring 81 946 ton. — ⁵⁾ I kombinerat sovringsverk. — ⁶⁾ Därav genom magnetisk sovring 1 956 ton

6	7	8	9	10	11	12	13	14	
206 788	3 037 221	7 268	—	—	—	—	519 888	2 506	1
¹⁾ 2 700	67 950	—	61·35	0·004	0·116	—	¹⁾ 128 374	—	2
¹⁾ 5 015	152 506	—	63	0·004	0·05	—	¹⁾ 25 298	—	3
									4
²⁾ 50 854	754 000	—	50·6	0·031	·	0·4	²⁾ 24 086	—	5
—	—	—	—	—	—	—	16 383	—	6
—	—	—	—	—	—	—	32 374	—	7
26 336	368 704	—	48	0·02	0·01	—	120 756	—	8
19 872	278 208	—	47·5	0·02	0·01	—	74 191	—	9
—	—	—	—	—	—	—	54 031	—	10
—	—	—	—	—	—	—	345	345	11
¹⁾ 5 170	77 550	—	45	0·004	0·19	4	—	—	12
¹⁾ 9 856	147 840	—	44	0·003	0·12	4·7	—	—	13
¹⁾ 425	6 162	—	47	0·003	0·08	4·8	—	—	14
¹⁾ 14 978	224 670	—	44·6	0·003	0·08	4·6	—	—	15
²⁾ 15 852	134 742	—	40·5	0·004	0·1	4	—	—	16
—	—	—	—	—	—	—	¹⁾ 9 910	—	16
¹⁾ 7 828	125 248	6 250	45	0·013	1·45	—	—	—	17
¹⁾ 1 018	16 288	1 018	47·7	0·013	0·14	—	—	—	18
—	—	—	—	—	—	—	1 649	—	19
—	—	—	—	—	—	—	²⁾ 29 970	—	20
—	—	—	—	—	—	—	²⁾ 2 161	2 161	21
17 497	183 720	—	41·2	0·016	0·01	—	—	—	22
¹⁾ { 22 047	418 893	—	48·7	0·013	0·1	—	—	—	23
7 340	80 740	—	41	0·015	0·2	—	—	—	23
1 640 261	24 621 608	4 019	—	—	—	—	1 093 825	27 681	24
—	—	—	—	—	—	—	⁶⁾ 88 091	—	25
⁷⁾ 187 649	2 861 000	—	62·5	0·7	0·005	—	—	—	26
¹⁾ 22 577	325 335	—	36·7	0·026	0·76	7·5	¹⁾ 46 108	—	27
—	—	—	—	—	—	—	¹⁾ 6 722	—	28
—	—	—	—	—	—	—	¹⁾ 32 895	958	29
⁸⁾ 9 964	260 095	—	64	0·007	0·01	—	440	—	30
—	—	—	—	—	—	—	⁹⁾ 28 680	—	31
¹⁾ 41 235	824 700	—	50·9	0·014	0·4	—	¹⁾ 108 402	—	32
—	—	—	—	—	—	—	46 650	16 904	33

genom magnetisk sovring 9 000 ton. — ⁵⁾ Därav genom magnetisk sovring 600 ton. — ⁶⁾ Därav genom mag-
— ⁷⁾ Därav genom magnetisk sovring 13 043 ton.

	1	2	3	4	5
<i>Folkärna kommun:</i>					
1	Lövsvedsgruvan	1	300	37 128	—
<i>Grangärde kommun:</i>					
2	Grängesbergs exportfält	38	300	1 655 673	—
3	Risbergsfältet	22	300	318 284	—
4	Björnbergsfältet, äldre varp	(1)	155	—	—
<i>Ludvika kommun:</i>					
Blötbergsfältet:					
5	Kalvgruvan	2	284	154 395	—
6	Flygruvan	2	284	46 268	—
7	Fredmundbergsfältet	4	284	58 726	—
8	Håksberg—Ickorrhotten—Ivikenfältet	28	280	234 367	3 614
9	Lekombergsfältet	4	278	25 683	—
10	Sörviksfältet	4	279	69 970	—
11	Källbottenfältet	4	277	60 509	—
12	Gräsbergsfältet	2	256	31 986	—
<i>Ludvika stad:</i>					
13	Hillängsgruvan	2	275	49 170	—
<i>Norrbärke kommun:</i>					
14	Torrstensbergsfältet	4	270	28 051	—
Nybergsfältet:					
15	Källgruvan	1	300	31 699	—
16	Kanalgruvan	2	300	13 893	—
17	Kärrgruvefältet	3	300	40 535	—
18	Gävleborgs län	10	—	146 998	—
<i>Hofors kommun:</i>					
19	Nyängsfältet	3	288	92 245	—
20	Storstrecksfältet	3	288	48 074	—
<i>Torsåkers kommun:</i>					
21	Bodåsfältet	4	300	6 679	—

¹⁾ Därav genom magnetisk sovring 4 797 ton. — ²⁾ Därav i kombinerat sovringsverk 383 719 ton. — ⁶⁾ Därav genom magnetisk sovring 199 192 ton. — ⁷⁾ Malmen höll även 0·17 % bly. — ⁸⁾ Malmen höll även ton. — ¹¹⁾ Därav genom magnetisk sovring 32 935 ton.

6	7	8	9	10	11	12	13	14	
—	—	—	—	—	—	—	¹⁾ 36 858	—	1
²⁾ 831 129	12 824 320	—	59·5	1	0·01	}	—	—	2
³⁾ 277 401	3 620 083	—	63·5	0·7	0·02				
250	4 730	—	7·4	9·5	0·01				
22 830	205 470	—	59·3	0·7	.	—	230 576	—	3
⁴⁾ 4 019	56 266	4 019	41	0·027	0·05	—	—	—	4
⁴⁾ 78 531	1 014 700	—	58·42	0·54	0·01	—	27 907	—	5
14 670	209 000	—	60·71	0·7	0·01	—	}	—	6
⁵⁾ { 9 752	133 000	—	58·98	0·62	0·01	—			
11 386	166 000	—	61·6	0·58	0·01	—			
3 545	320 980	}	60·86	0·63	0·01	—	}	16 070	7
6 993			54·58	0·175	0·01	—			
⁵⁾ { 3 252			58·98	0·62	0·01	—			
3 015	—	—	61·6	0·58	0·01	—	⁶⁾ 209 010	9 819	8
⁴⁾ 13 066	144 379	—	46·46	1·02	0·04	—			
⁴⁾ 435	4 049	—	43·24	0·043	0·022	—	⁴⁾ 6 107	—	9
—	—	—	—	—	—	—	⁴⁾ 50 051	—	10
—	—	—	—	—	—	—	⁴⁾ 47 133	—	11
—	—	—	—	—	—	—	⁴⁾ 27 742	—	12
⁴⁾ { 22 777	677 401	—	⁷⁾ 34·48	0·009	0·45	11·91	}	—	13
18 148			⁸⁾ { 29·74	0·012	0·52	9·38			
5 001			26·47	0·009	0·4	9·9			
—	—	—	—	—	—	—	⁴⁾ 20 285	—	14
⁹⁾ 13 196	245 600	—	43	0·006	0·2	—	⁴⁾ { 9 932	—	15
¹⁰⁾ 6 208	121 900	—							
¹¹⁾ 33 232	602 600	—							
—	—	—	52	0·006	0·6	—	⁴⁾ 3 673	—	16
—	—	—	—	—	—	—	⁴⁾ 493	—	17
—	—	—	—	—	—	—	92 743	—	18
—	—	—	—	—	—	—	⁴⁾ 60 217	—	19
—	—	—	—	—	—	—	⁴⁾ 31 380	—	20
—	—	—	—	—	—	—	1 146	—	21

³⁾ Mull i kombinerat sovringsverk. — ⁴⁾ Genom magnetisk sovring. — ⁵⁾ Genom värmekanisk sovring. — 0·1 % bly. — ⁶⁾ Därav genom magnetisk sovring 12 565 ton. — ¹⁰⁾ Därav genom magnetisk sovring 5 527

	1	2	3	4	5
1	Norrbottens län	98	—	1 965 582	5 573 833
	<i>Gällivare kommun:</i>				
2	Gällivare malmfält	47	292	1 036 111	—
3	Koskullskulle malmfält	5	273	264 893	—
	<i>Jukkasjärvi kommun:</i>				
4	Kiirunavaara malmfält	27	295	136 447	5 075 642
5	Luossavaara malmfält	9	295	412 961	498 191
6	Tuolluvaara malmfält	10	283	115 170	—
7	Hela riket {	{ 389 (5) }	—	8 276 304	5 732 084

¹⁾ Genom magnetisk sovring. — ²⁾ Därav genom magnetisk sovring 117 735 ton. — ³⁾ Vinterlager från

6	7	8	9	10	11	12	13	14	
3 132 663	42 095 842	2 848	—	—	—	—	833 058	—	1
1) { 118 524 628 358	{ 9 530 219	—	{ 65·3 60·8	0·29 0·82	0·05 0·07	— —	1) 120 935	—	2
2) { 148 129 41 590 5 172	{ 2 295 995 332 724 39 427	— — 2) 2 848	{ 65·7 61·3 62·7	0·035 0·048 0·364	0·06 0·08 0·06	— — —	—	—	3
{ 104 631 69 538 295 031	{ 25 292 853	—	{ 68·64 67·97 65·49	0·018 0·06 0·216	0·035 0·019 0·016	— — —	4) 308 172	—	4
1) { 1 356 999 58 892 72 442 85 003 52 054	{ 3 370 991	—	{ 61·58 65·3 64·99 64·03 61·41	1·61 0·019 0·061 0·202 0·69	0·017 0·058 0·036 0·028 0·026	— — — — —	1) 4) 403 951	—	5
{ 16 769 41 091 14 525 1 954 21 961	{ 206 515 574 366 209 384 29 041 214 327	— — — — —	{ 67·96 68·09 66·76 65·59 61·12	0·006 0·015 0·047 0·19 1·15	0·006 0·007 0·009 0·009 0·01	— — — — —	—	—	6
5 674 892	80 800 110	96 368	—	—	—	—	3 329 288	97 727	7

föregående år. — 4) Rågods för apatitsligframställning i Vitåfors anrikningsverk.

Tab. 2 a. Järnmalms an-

Slag av anrikningsverk: m = magnetiskt; v = våtanrikningsverk; mv = kombinerat

	1	2	3	4	5
	Verkets namn	Slag av anrik- nings- verk	Antal timmar, varunder verket varit i gång	I verket ingå	
				Från nedanstående gruvor (gruvfält)	Total kvantitet
					Ton
	1. Järnmalmsslig.				
1	Stockholms län	—	3 674	—	59 524
2	Herräng.....	m	3 674	{Herrängsfältet Gällivare malmfält (mull) Sörviksfältet.....	53 423 5 871 230
3	Södermanlands län	—	12 688	—	191 146
4	Kantorps.....	mv	5 728	{Kantorps gruvfält Stavs gruvor.....	113 431 3 206
5	Askö	m	6 960	Asköfältet.....	74 509
6	Värmlands län	—	17 456	—	195 282
7	Persberg	m	5 628	Persbergs odalfält	59 482
8	Långban	mv	1 880	Långbansfältet.....	6 381
9	Taberg	m	5 898	{Tabergs gruvor Nordmarks gruvor	31 798 30 559
10	Finnmossen	m	4 050	{Finnmosse gruvor Nordmarks gruvor	64 389 2 673
11	Örebro län	—	38 250	—	362 664
12	Åsboberg	{ v m	4 218 1 242	{Övra Kärr- samt Kil- och Åsbo- bergsgruvorna Långgruvan	39 617 4 176
13	Pershyttan	mv	6 274	{Övra Kärrgruvorna Nedre Pershyttefältet.....	296 40 978
14	Dalkarlsberg.....	mv	3 450	Dalkarlsbergs gruvfält	47 166
15	Bredsjö	m	3 704	Ösjöbergsfältet	25 779
16	Sikfors	m	4 560	{Sirsjöbergsfältet Klacka-Lerbergsfältet	22 474 48
17	Sköttgruvan	m	3 550	{Sköttgruve- och Mossgruvefälten..... Stripa odalfält	30 367 116 927
18	Stripa	v	6 792	{Blanka gruvor Tyskafallsgruvan	19 121 1 978
19	Guldsmedshyttan	mv	4 460	{Fanthyttefältet..... Stripa odalfält Svartbergsfältet	3 999 8 501 1 237
20	Västmanlands län	—	31 007	—	501 060
21	Bäckegruvan ²⁾	mf	6 880	Pelle-, Öster-, Hag- och Höjdgru- vorna	³⁾ 120 382
22	Källfallet	m	4 564	{Källfalls- och Persgruvorna Höjdgruvan	25 298 8 852
				Förlig från Källfallets molybden- verk	4 641

1) Rågodset höll även 3·8 % mangan. — 2) Verket även använt för framställning av kopparmalmslig.

rikning år 1944.

magnetiskt och vatanrikningsverk; mf = kombinerat magnetiskt och flotationsverk.

6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
ende rågoods				Erhållen färdig vara (slig)							
Därav ur äldre varp	Genomsnittshalt av			Total kvantitet	Värde	Därav ur varp- malm	Genomsnittshalt av				
	järn	fosfor	svavel				järn	fosfor	svavel	man- gan	
Ton	Procent			Ton	Kronor	Ton	Procent				
65	—	—	—	34 008	850 000	30	—	—	—	—	1
65	34·9	0·004	0·5	34 008	850 000	30	63	0·005	0·1	—	2
—	60	0·8	0·06								
—	45	0·04	0·02								
3 213	—	—	—	72 811	1 557 653	1 500	—	—	—	—	3
3 213	31·5	0·025	0·05	51 000	1 056 000	1 500	60·7	0·012	0·06	—	4
—				21 811	501 653	—	60·8	0·015	0·08	—	5
58 089	—	—	—	87 434	1 394 493	19 133	—	—	—	—	6
—	33·9	0·011	0·008	33 958	560 307	—	58	0·007	0·005	—	7
—	35	0·019	0·011	714	31 416	—	65	0·022	0·011	2·8	8
723	41	0·008	0·05	1 620	35 640	—	54	0·026	0·013	9	
28 266	27·8	0·008	0·1	14 853	386 355	243	62·8	0·004	0·009	—	9
26 452	37·6	0·01	0·1	10 904	380 775	10 029	60·6	0·004	0·026	—	
2 648				24 528		8 014	59·3	0·004	0·085	—	10
—	—	—	—	857	—	847	60·6	0·004	0·085	—	
5 971	—	—	—	165 172	4 244 625	2 528	—	—	—	—	11
5 923	41·2	0·013	0·01	7 697	171 797	2 500	59·4	0·017	0·007	—	12
—	48	0·01	0·6	9 511	212 286		64·6	0·011	0·023	—	
—	39·6	0·01	—	2 287	51 046	—	66·3	0·002	0·066	—	13
—	43	0·017	0·006	135	3 013	—	68·9	0·003	—	—	
—	39·4	0·08	0·01	21 500	400 000	—	64	0·005	0·003	—	14
—				2 110	—	—	70·5	0·007	0·009	—	
—	45·5	0·02	0·06	16 344	477 674	—	68·4	0·009	0·004	—	15
—	41·1	0·035	0·015	1 795	—	—	64·3	0·117	0·005	—	
48	58	0·011	0·007	14 997	479 904	—	63·5	0·005	0·03	—	16
—	48	0·019	0·068	10 712	322 200	28	62	0·003	0·004	—	
—	39	0·012	0·016	28	—	—	66	0·007	0·023	—	17
—	37·4	0·01	0·003	14 321	458 845	—	62·62	0·008	0·008	—	
—	33	0·003	0·06	48 773	1 219 000	—	61	0·008	0·005	—	18
—	33·5	0·02	0·15	8 141	244 230	—	58	0·003	0·04	—	
—	40·5	0·011	0·004	912	27 360	—	53·5	0·02	0·15	2·2	19
—	38	0·015	0·05	1 765	52 950	—	60	0·006	0·01	—	
2 506	—	—	—	3 546	106 380	—	62	0·015	0·02	—	20
—	—	—	—	598	17 940	—	—	—	—	—	
—	34·3	0·004	2·2	206 094	3 738 747	1 620	—	—	—	—	21
—	33·7	0·004	0·25	48 140	1 095 185	—	66·8	0·004	1·27	—	22
—	—	—	—	16 619	415 475	—	64·7	0·004	0·117	—	

— *) Ur rågodset, som jämväl höll 0·57 % koppar, erhöles även 2 940 ton kopparmalmsslig.

	1	2	3	4	5
1	Kallmora	mv	4 511	{ Kallmorbergsfältet	16 383
				{ Risbergsfältet	32 106
2	Bålsjö	mv	5 960	{ Morbergsfältet	120 756
				{ Norrbergsfältet	74 191
3	Östanmossen	m	4 995	{ Getbacks- och Röbergfältet	54 031
				{ Smörbergsfältet	345
4	Långgruvan	mv	792	{ Andersbenningsfältet	9 910
				{ Stortäktgruvorna	1 309
				{ Rudgruvan	29 970
				{ August- och Mariagruvorna	335
5	Stortäktgruvan	mv	3 305	{ Övre och Nedre Mattsgruvorna ..	2 161
				{ Idkerbergsfältet	788
				{ Dannemora odalutmål	102
				{ Kolningbergsgruvan	*) (10 452)
6	Kopparbergs län	—	51 167	—	1 116 808
7	Vintjärn	m	5 454	Vintjärnsfältet	88 091
8	Tuna Hästberg (Rämshyttan) ..	m	2 752	Tuna Hästbergsfältet	46 108
9	Ulvshyttan	m	3 674	Bråfallsgruvan	28 976
				{ Bråfallsgruvan	3 919
10	Hästhagberg	m	1 137	{ Hästhagbergsgruvan	1 967
				{ do	4 755
11	Bispsberg *)	mv	136	Bispsbergsfältet	740
12	Smältarmossgruvan	m	1 760	Smältarmossgruvorna	28 680
13	Intrånget *)	m	6 960	Intrångets gruvor	108 402
14	Ryllshyttan ¹⁰⁾	m	5 795	Ryllshyttfältet	{ 29 746
					{ 16 904
15	Lövvedsgruvan	m	4 980	Lövvedsgruvan	36 858
16	Bergslagsschaktet	mv	3 335	Risbergsfältet	280 576
				{ Kalvgruvan	27 907
17	Blötberget	m	2 826	{ Fredmundbergsfältet	14 120
				{ Håksberg-Ickorrbotten-Ivikenfältet ..	1 949
				{ Ickorrbottenfältet	199 192
18	Håksberg	mv	5 205	{ Gråbergsfältet	9 819
				{ Torrstensbergsfältet	27 742
				{ Eskilbacksfältet	20 199
				{ Lekombergsfältet	17 303
19	Lekomberg	mv	{ 284	{ Sörviksfältet	6 107
			{ 2 501	{ Källbottenfältet	50 051
20	Nyberget	m	{ 2 347	{ Nybergs- och Kärrgruvfältet	47 133
			{ 2 021		19 564
21	Gävleborgs län	—	8 593	—	91 597
22	Långnäs	m	8 593	Nyängs- och Storstrecksfältet	91 597
23	Norrbottnens län	—	8 160	—	779 976
24	Vitåfors (Malmberget)	mv	8 160	{ Kiirunavaara malmfält	716 578
				{ Gällivare malmfält	63 398
25	Hela riket	—	170 995	—	3 298 057
	2. Apatitslig.				
26	Grängesberg	f	5 570	{ Grängesbergs exportfält	¹²⁾ 77 008
27	Sörvik	f	3 232	{ Risbergsfältet	¹²⁾ 36 857
				{ Lekombergsfältet	25 937
28	Vitåfors (Malmberget)	f	8 160	{ Gällivare och Kiirunavaara malmfält ..	¹²⁾ 367 764
					190 199
29	Hela riket	—	17 012	—	697 765

¹⁾ Svartmalmsslig. — ²⁾ Blodstenslig. — ³⁾ Rågodset höll även 3·66 % mangan. — ⁴⁾ Skrätt och oskrätt 3·5 % mangan. — ⁷⁾ Analys ej utförd. — ⁸⁾ Verket även använt för anrikning av molybdenmalm. — ⁹⁾ Det framställning av zinkmalmsslig. — ¹¹⁾ Rågodset höll även 1·79 % mangan. — ¹²⁾ Avfalls slam.

6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
—	34.4	0.02	0.03	8 498	426 670	—	{ 60	0.005	0.03	—	1
—	31	0.03	0.1	13 003	—	—	{ 60	0.009	0.05	—	2
—	37	0.025	0.01	23 668	355 020	—	66	0.007	0.003	—	3
—	345	0.006	0.17	59 385	831 390	—	63.5	0.012	0.013	—	4
—	32	0.006	0.17	22 497	337 455	142	62.5	0.004	0.005	—	5
—	32.5	0.01	0.02	4 569	91 380	—	59.1	0.005	0.004	—	6
—	45	0.006	0.015	829	14 922	—	61.9	0.005	0.01	—	7
—	29.4	0.005	0.05	6 523	124 234	—	63.2	0.005	0.032	—	8
—	41.2	0.016	0.01	126	2 276	—	62	0.016	0.01	—	9
2 161	35	0.005	0.1	1 478	—	—	63.3	0.003	0.05	—	10
—	62	0.59	0.005	679	44 740	1 478	{ 69.7	0.081	0.005	—	11
—	51.6	0.004	0.03	80	—	—	{ 60	0.003	0.02	2.5	12
—	.	.	.	5) (9 467)	(151 472)	—	.	.	.	.	13
33 537	—	—	—	550 018	9 357 855	8 566	—	—	—	—	14
—	38	0.02	0.015	45 200	452 000	—	62.3	0.008	0.008	—	15
—	34.7	0.007	0.03	21 323	469 756	—	60.7	0.007	0.28	1.9	16
958	35.6	0.007	0.03	14 269	285 380	472	61.1	0.003	0.01	0.1	17
—	31.8	0.007	0.03	2 284	45 680	—	58.6	0.003	0.01	0.5	18
—	33.4	0.006	0.02	2 166	43 320	—	56.8	0.003	0.01	0.9	19
—	33.7	0.006	0.02	547	16 410	—	70	0.003	0.005	—	20
—	60	0.007	0.01	10 950	153 300	—	61.4	0.006	1.251	—	21
—	29.6	0.007	2	32 799	754 377	—	65.3	0.005	0.9	—	22
—	25	0.22	0.8	11 480	261 290	—	64.6	0.005	0.081	—	23
—	25.3	0.014	0.247	4 290	98 069	4 290	64.6	0.006	0.239	—	24
16 904	19.3	0.006	0.239	16 130	225 820	—	60.6	0.004	0.05	—	25
—	32.4	0.005	0.075	183 973	1 679 530	—	63	0.5	0.002	—	26
—	48	0.7	0.002	11 170	236 800	—	69.3	0.099	0.01	—	27
—	40	0.3	0.01	4 792	124 775	—	69.71	0.031	0.01	—	28
—	41.5	0.3	0.01	741	16 960	—	69.71	0.031	0.03	—	29
—	41.5	0.2	0.01	—	—	—	—	—	—	—	30
—	33.2	0.09	0.04	—	—	—	—	—	—	—	31
9 819	31	0.08	0.095	122 519	3 135 271	2 036	58.6	0.042	0.03	—	32
—	43.2	0.037	0.035	—	—	—	—	—	—	—	33
—	42.9	0.033	0.035	—	—	—	—	—	—	—	34
—	44.4	0.035	.	3 289	48 447	—	57.18	0.51	0.03	—	35
—	34.2	1.1	0.04	29 013	623 199	—	57.72	0.035	0.02	—	36
—	41.6	0.49	0.022	27 225	586 971	—	57.94	0.046	0.018	—	37
—	40.2	0.066	0.02	5 908	100 500	1 768	59	0.004	0.28	—	38
5 856	29.7	0.013	0.43	50 717	1 217 208	—	—	—	—	—	39
—	—	—	—	50 717	1 217 208	—	—	—	—	—	40
—	11) 37.6	0.006	0.234	412 213	5 291 942	—	—	—	—	—	41
—	—	—	—	370 548	4 365 055	—	63	1.315	0.01	—	42
—	59.7	0.359	0.023	41 344	922 794	—	71.6	0.009	0.005	—	43
—	43.4	3.659	0.023	75	4 093	—	{ 71.5	0.041	0.005	—	44
—	—	—	—	246	—	—	{ 71.4	0.036	0.005	—	45
103 381	—	—	—	1 578 467	27 652 523	33 377	—	—	—	—	46
—	17	2.3	0.01	16 222	780 927	—	5	12.7	0.05	0.1	47
25 937	7.5	1.8	.	2 319	259 728	2 319	5.4	11.3	.	.	48
—	.	5.87	.	142 306	13 913 238	19 781	7.4	12.5	.	.	49
190 199	16.4	1.7	.	160 847	14 953 893	22 100	—	—	—	—	50
216 136	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	51

berg, ej inräknat i länssumman. — 5) Sintringsgods, ej inräknat i länssumman. — 6) Rågödet höll även vid verket erhållna avfallet användes som rågods vid kopparmalmsanrikning. — 10) Verket även använt för

Tab. 2 b. Järnmalms brikettering och sintring år 1944. *)

Slag av framställningsverk: b = briketteringsverk; s = sintringsverk.

1	2	3	4	5	6	7	8
Verkets namn	Slag av framställningsverk	Antal timmar, varunder verket varit i gång	Använt rågods			Tillverkade briketter och sinter	
			slig	krossad styckemalm	övrigt rågods	Ton	Värde Kronor
Stockholms län ..	—	6 776	33 738	—	785	33 988	1 050 000
Herräng	s	6 776	33 738	—	785	33 988	1 050 000
Uppsala län	—	7 432	13 271	931	—	13 755	504 000
Dannemora	s	432	—	931	—	870	34 000
Söderfors	s	7 000	13 271	—	—	12 885	470 000
Södermanlands län	—	9 088	95 707	9 940	9 126	106 097	3 232 353
Kantorp	s	2 368	20 000	—	—	20 000	584 000
Oxelösund	s	6 720	75 707	9 940	9 126	86 097	2 648 353
Värmlands län....	—	11 644	64 926	6 597	3 407	70 714	2 344 500
Hagfors.....	s	5 774	50 842	4 110	158	52 335	1 754 500
Nykroppa	s	5 870	14 084	2 487	3 249	18 379	590 000
Örebro län.....	—	53 925	115 075	6 589	2 446	120 753	4 573 579
Bredsjö	b	7 981	15 227	—	—	15 227	635 727
Sikfors	s	7 937	21 749	—	—	20 911	815 529
Guldsmedshyttan.....	s	7 056	24 271	—	—	24 271	898 020
Degerfors	s	4 775	13 106	1 248	2 446	15 414	553 794
Bofors	s	8 160	19 145	—	—	19 145	823 251
Röfors	s	6 072	4 309	5 341	—	9 320	366 928
Pershyttan	s	8 200	11 016	—	—	11 016	250 000
Högforsbruk (f. d. Sköttgruvan).....	s	3 744	6 252	—	—	5 449	230 330
Västmanlands län	—	34 478	194 236	13 027	7 358	201 986	6 636 473
Bäckegruvan	s	4 965	35 500	—	—	35 500	1 091 625
Källfallet	s	3 618	15 584	—	—	15 584	556 348
Spännarhyttan	s	7 900	31 368	—	—	29 488	958 875
Fagersta	s	10 295	75 479	13 027	7 358	88 314	3 078 000
Högfors.....	s	7 700	36 305	—	—	33 100	951 625
Kopparbergs län..	—	48 375	372 402	56 940	56 706	461 636	11 813 730
Tuna Hästberg (Rämshyttan)	s	6 261	32 744	—	3 470	34 455	1 278 036
Vikmanshyttan	s	7 010	17 211	—	—	17 211	657 000
Horndal	s	8 127	14 611	6 089	1 382	19 608	599 000
Domnarvet	s	19 263	275 438	50 851	51 854	361 378	8 311 694
Långshyttan.....	s	7 714	32 898	—	—	28 984	968 000
Gävleborgs län ..	—	20 874	147 638	19 014	10 858	169 385	6 393 413
Långnäs	s	6 778	97 819	—	9 078	100 663	4 006 387
Sandviken.....	s	7 056	33 632	19 014	—	52 646	1 842 026
Forsbacka.....	s	7 040	16 187	—	1 780	16 076	545 000
Hela riket	—	192 592	1 036 993	113 038	90 686	1 178 314	36 548 048
	b	7 981	15 227	—	—	15 227	635 727
	s	184 611	1 021 766	113 038	90 686	1 163 087	35 912 321

*) Framställningen av briketter och sinter ur purple-ore har under 1944 varit inställd.

**Tab. 3. Tillverkningen av tackjärn, järnsvamp och ferrolegeringar
år 1944.**

1	2	3	4	5	6
Tillverkningar	Hela tillverkningen		Därav till avsalu		
			genom export	inom landet	Kronor
	Ton	Kronor	Ton		
1. Tackjärn	853 342	162 177 886	11 923	307 457	69 717 673
Smidestackjärn	29 591	7 460 766	6 737	15 962	5 782 270
Bessemertackjärn: för sur process	30 381	6 085 655	—	17 956	3 195 864
» basisk »	218 845	26 446 690	—	—	—
Martintackjärn: för sur process	173 146	37 595 911	2 210	48 874	11 295 811
» basisk »	261 327	51 643 273	300	103 110	20 809 888
Gjuttackjärn: för aducering	2 128	414 356	130	1 382	282 356
» andra ändamål: hematit- fosfor- ..	37 111	10 012 428	1 311	31 436	8 821 337
Gjutgods, framställt direkt från masugn....	88 738	19 204 112	1 235	83 647	18 148 761
	12 075	3 314 695	—	5 090	1 381 386
2. Järnsvamp	24 453	5 030 413	6 079	13 525	4 322 613
3. Ferrolegeringar	33 816	29 101 884	6 715	22 769	25 743 550
Fosforjärn	55	41 680	—	—	—
Kiseljärn: med högst 15 % kisel	2 150	450 882	95	2 055	450 882
» mer än 15 % kisel	12 122	8 063 069	4 741	6 980	7 891 711
Kiselkrom	805	847 000	800	5	847 000
Kiselmanganjärn	4 862	3 607 091	—	3 973	3 307 291
Kiselmetall	999	1 099 230	999	—	1 099 230
Kromjärn med en kolhalt av: högst 0·2 % .. ¹⁾	3 371	3 383 960	—	917	1 458 644
0·2—1·0 % ..	63	67 136	—	43	46 736
1·0—4·0 % ..	40	42 000	—	40	42 000
mer än 4 % ..	2 269	1 991 744	—	2 269	1 991 744
Krommanganjärn	140	236 300	—	118	210 000
Krommetall	2	22 000	—	2	22 000
Manganjärn med en kolhalt av: högst 2 % ..	25	24 240	—	—	—
mer än 2 % ..	1 902	1 933 683	—	1 518	1 778 483
Molybdenjärn	26	520 000	—	2	46 000
Spegeljärn	4 686	1 996 829	80	4 606	1 996 829
Titanjärn	54	198 640	—	·	1 000
Titanaluminiumjärn	·	1 000	—	·	1 000
Vanadinjärn	95	2 108 400	—	91	2 086 000
Volframjärn	150	2 467 000	—	150	2 467 000

¹⁾ Dessutom har vid ett verk vid legosmältning framställts 621 ton kromjärn med en kolhalt av högst 0·2 % och med en intjänt smältlön av 523 000 kr.

Tab. 4. Tillverkningen av smältstycken och råskenor samt götmetall år 1944.

1	2	3	4	5	6
Tillverkningar	Hela tillverkningen		Därav till avsalu		
	Ton	Värde i kronor	genom export	inom landet	Värde i kronor
			Ton		
<i>Smältstycken och råskenor, ovällda:</i>	2 271	1 082 912	—	—	—
framställda medelst: Lancashiremetod	2 163	1 026 812	—	—	—
Vallonmetod	102	56 100	—	—	—
<i>Göt, ovällda, samt smidbart gjutgods:</i>	1 197 438	333 807 708	11	30 608	24 985 533
Bessemer:-	115 676	16 523 659	—	—	—
sur: göt	9 304	2 695 299	—	—	—
basisk: göt	106 372	13 828 360	—	—	—
Martin:-	731 592	193 411 166	11	20 555	7 796 932
sur: göt:	163 964	49 526 957	—	1 421	374 990
kvalitetsprodukt	157 263	47 935 257	—	485	162 350
ordinär produkt	6 701	1 591 700	—	936	212 640
gjutgods, skrotat:	1 169	1 491 583	—	935	1 216 615
kvalitetsprodukt	1 169	1 491 583	—	935	1 216 615
basisk: göt:	562 162	138 388 409	—	16 743	4 234 533
kvalitetsprodukt	64 300	17 787 007	—	45	11 870
ordinär produkt	497 862	120 601 402	—	16 698	4 222 663
gjutgods, skrotat:	4 297	4 004 217	11	1 456	1 970 794
kvalitetsprodukt	137	97 926	10	20	47 610
ordinär produkt	4 160	3 906 291	1	1 436	1 923 184
Degelstål:	82	52 000	—	1	2 000
göt	81	50 000	—	—	—
gjutgods, skrotat	1	2 000	—	1	2 000
Elektrostål:	350 088	123 820 883	—	10 052	17 186 601
göt:	335 881	101 045 432	—	396	690 416
kvalitetsprodukt	161 407	71 419 740	—	396	690 416
ordinär produkt	174 474	29 625 692	—	—	—
gjutgods, skrotat:	14 207	22 775 451	—	9 656	16 496 185
kvalitetsprodukt	7 278	12 918 839	—	4 791	8 885 142
ordinär produkt	6 929	9 856 612	—	4 865	7 611 043
Summa smältstycken, råskenor och göt samt skrotat gjutgods	1 199 709	334 890 620	11	30 608	24 985 533

Anm. Såsom kvalitetsprodukt räknas förutom bessemer, sur, och degelstål:

Martin, sur, med undantag av vad som kan vara framställt i sur ugn av kokstackjärn eller av vanligt, analytiskt eller i övrigt sorterat köpskrot.

Martin, basisk. Allt stål med en kolhalt över 0.55 %, tillverkat av träkolstackjärn och prima skrot samt avsett för produkter, som skola användas i härdad form.

Stål under nämnda kolhalt, framställt av träkolstackjärn och prima, väl sorterat skrot, för användning till sådana produkter, där svenskt material äger kvalitativt företräde framför utländskt, ex. solida ämnen för rörtillverkning, helvalsade rörämnena för ångpannetuber och för kalldragning, plåt eller band för djuppressning.

Elektrostål. Allt stål av kolhalt över 0.55 %, som är avsett att användas i prima, härdade produkter. Till kvalitetsstål räknas även sådant stål, som användes för samma kvalitetsprodukter som mjuk, basisk martin.

Legerade stål. Med nickel, kobolt, krom, volfram, molybden, vanadin och titan legerade stål räknas såsom kvalitetsstål. Manganstål räknas som kvalitetsstål, om ingående material äro prima. Kiselstål för dynamo- och transformatorplåt räknas likaledes till kvalitetsstål.

Tab. 5. Tillverkningen av smitt och pressat samt varmvalsat järn och stål samt erhållet skrot år 1944.

1	2	3	4	5	6
Tillverkningar	Hela tillverkningen		Därav till avsalu		
	Ton	Värde i kronor	genom export	inom landet	Värde i kronor
			Ton		
1. Varmvalsat järn av vällmetall	3 670	1 861 710	1 417	1 678	1 551 112
Ämnen	402	190 298	—	—	—
Stångjärn, runt, fyrkant och platt	3 232	1 646 076	1 417	1 678	1 551 112
Valstråd	36	25 336	—	—	—
2. Smitt järn och stål av götmetall	—	—	795	14 628	25 030 045
a) Ämnen	29 616	26 430 599	201	3 219	8 981 370
b) Smitt järn och stål, annat än ämnen	20 848	23 387 706	594	11 409	16 048 675
Stångstål	1 787	3 445 448	220	1 179	3 022 321
Axlar	8 160	7 398 381	202	3 344	4 756 953
Andra grövre tillverkningar	10 921	12 543 877	172	6 886	8 269 401
3. Varmvalsat järn och stål av götmetall	—	—	61 252	695 558	382 270 753
a) Ämnen	—	—	4 326	48 529	20 404 838
Billets (inkl. massiva tubämnerna)	734 511	248 955 166	1 495	40 871	16 628 879
Platiner	145 831	53 539 795	2 831	7 658	3 775 959
b) Varmvalsat järn och stål, annat än ämnen	793 291	412 386 671	56 926	647 029	361 865 915
Stångjärn och -stål, runt, fyrkant och platt..	261 924	128 230 308	20 022	209 056	114 912 251
Ihåligt borrhål	1 600	1 546 285	707	879	1 533 343
Balkar, I och U, från och med 80 mm höjd..	11 839	4 051 304	—	10 074	3 454 790
Vinkeljärn och annat fasonjärn (inkl. hjulband)	50 251	21 526 166	702	43 135	18 794 587
Järnvägsskenor och annat varmvalsat fasonjärn för järnvägsbyggnader	28 842	9 200 598	—	28 620	9 129 780
Skarvjärn och bottenplåtar	6 328	2 151 720	—	6 324	2 150 404
Axlar (även blanksvavade)	1 737	988 550	40	710	412 500
Bandjärn och bandstål i ringar eller överböjda knippor samt raka stänger med tjocklek av under 3 mm	47 667	26 431 896	4 051	31 015	20 175 152
Valstråd	122 164	51 648 689	10 452	96 820	44 730 674
Grovplåt med tjocklek av 5 mm och däröver	77 233	32 757 789	846	69 919	28 956 053
Mediumplåt med tjocklek av 3—5 mm	14 740	10 963 042	1 122	10 807	7 977 646
Tunnplåt med tjocklek av 0,6—3 mm	83 963	53 302 913	1 377	75 291	43 704 072
” ” ” ” ” under 0,6 mm	20 761	12 922 981	687	20 068	12 901 981
Rör (inkl. ihåliga tubämnerna), valsade eller varmdragna	64 242	56 664 430	17 120	44 311	53 032 682
Summa smitt och pressat samt varmvalsat järn och stål	—	—	63 464	711 864	408 851 910
4. Stångjärnsavhugg och skrot för omsmältning,					
<i>erhållet vid framställning av de i tab. 4 och 5 redovisade tillverkningarna</i>	317 632	36 192 160	5	6 897	760 518
Av välljärn	302	57 660	5	182	40 232
” götmetall	317 330	36 134 500	—	6 715	720 286

Tab. 6. Uppfordringen ur andra

	1	2	3	4	5	6
	Gruvor (gruvfält)	Malmens art	Antal med malmfångst arbetade utmål	Antal dagar, var- under gruvan arbetats	Totala kvantiteten utfraktat berg och malm	
					under jord	i dagbrott
					T o n	
1	Södermanlands län	—	2	—	—	6 117
	<i>Tunabergs kommun:</i>					
2	Stora Utterviks- samt Strömhultsgruvorna	Manganmalm	2	189	—	6 117
3	Östergötlands län	—	1	—	56 376	—
	<i>Godegårds kommun:</i>					
4	Åmmebergsfältet	Zinkmalm	2) —	290	3) 55 912	—
	<i>Tjällmo kommun:</i>					
5	Baggetorpsgruvan	Volframalm	1	158	464	—
6	Jönköpings län	—	3	—	21 671	—
	<i>Ödestugu kommun:</i>					
7	Spexeryds gruvor	Manganmalm	3	300	21 671	—
8	Älvsborgs län	—	1	—	17 405	—
	<i>Fröskogs kommun:</i>					
9	Dalslands mangangruvor	Manganmalm	1	275	17 405	—
10	Skaraborgs län	—	1	—	7 977	—
	<i>Undenäs kommun:</i>					
11	Böhlets gruvor	Manganmalm	1	300	7 977	—
12	Värmlands län	—	5	—	16 740	—
	<i>Färnebo kommun:</i>					
13	Långbansfältet	Manganmalm	5	290	16 740	—
14	Örebro län	—	15	—	292 204	194
	<i>Hammars och Lerbäcks kommuner:</i>					
15	Åmmebergs zinkgruvor	Zinkmalm	3	290	89 307	—
	<i>Hjulsjö kommun:</i>					
16	Killingbergsgruvan	Molybdenmalm	1	270	5) 600	—
	<i>Kopparbergs köping:</i>					
17	Kaveltorpsfältet	Bly-, zink- och kopparmalm	3	284	36 909	—
18	Ljusnarsbergs gruvfält	d:o	1	232	12 317	—

¹⁾ Malmen höll även 23·8 % järn och 0·25 % fosfor. — ²⁾ Utmålet redovisat på Örebro län. — ³⁾ Dessutom har i dagbrott brutits 24 021 ton gräberg för fyllande av de utbrutna gruvrummen. — ⁴⁾ Järn. —

malmgruvor än järngruvor år 1944.

7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	
Erhållen stuf- och plock- malm samt annan direkt användbar malm			Den direkt användbara malmens halt av metaller m. m.						Erhållen anrikningsmalm		Brutet gråberg		
total kvantitet		därav uräldre varp	kop- par	man- gan	svavel	andra	guld	silver	totalt	därav uräldre varp	inom fyndig- heten	utom fyndig- heten	
Ton	Kronor	Ton	Procent				Gram per ton		Ton		Ton		
5 657	69 298	—	—	—	—	—	—	—	—	—	460	—	1
5 657	69 298	—	—	9.3	0.35	1)	—	—	—	—	460	—	2
—	—	—	—	—	—	—	—	—	51 268	—	5 108	—	3
—	—	—	—	—	—	—	—	—	51 058	—	4 854	—	4
—	—	—	—	—	—	—	—	—	210	—	254	—	5
5 310	616 701	—	—	—	—	—	—	—	—	—	16 361	—	6
5 310	616 701	—	—	30	—	—	—	—	—	—	16 361	—	7
2 563	366 192	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14 842	—	8
2 563	366 192	—	—	35	—	—	—	—	—	—	14 842	—	9
3 637	497 483	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4 357	—	10
3 637	497 483	—	—	30	—	—	—	—	—	—	4 357	—	11
2 420	89 424	—	—	—	—	—	—	—	9 506	—	4 814	—	12
{ 552 1 868	23 736	—	—	34	—	4) 2	—	—	{ 9 506	—	4 814	—	13
	65 688	—	—	26	—	4) 3	—	—					
—	—	—	—	—	—	—	—	—	259 425	18 306	34 519	16 760	14
—	—	—	—	—	—	—	—	—	56 650	—	15 897	16 760	15
—	—	—	—	—	—	—	—	—	600	—	—	—	16
—	—	—	—	—	—	—	—	—	47 129	11 359	1 139	—	17
—	—	—	—	—	—	—	—	—	11 588	—	729	—	18

5) Provbrytning.

	1	2	3	4	5	6
	<i>Ljusnarsbergs kommun:</i>					
1	Uddgruvan	Molybdenmalm	1	233	6 233	125
2	Yxsjöbergsfältet	Volframalm	5	289	146 838	—
3	Hörkens malmfält	Volfram- och molybdenmalm	1	40	—	1) 69
4	Västmanlands län	—	1	—	2 370	—
	<i>Lillhärads kommun:</i>					
5	Algruvan	Molybdenmalm	1	248	2 370	—
6	Kopparbergs län	—	19	—	401 698	—
	<i>Falu stad:</i>					
7	Falu gruva	Svavelkis	1	288	120 350	—
	<i>Vika kommun:</i>					
8	Kalvbäcksfältet	Bly-, zink- och svavelkismalm	3	285	19 352	—
	<i>Stora Skedvi kommun:</i>					
9	Lövfåsfältet	Blymalm	2	285	27 110	—
10	Tomtebo gruvor	Kopparmalm	1	288	5 034	—
	<i>Säters kommun:</i>					
11	Röd-, Skott-, Knall- och Klackgruvorna	Molybdenmalm	4	238	20 768	—
	<i>Garpenbergs kommun:</i>					
12	Garpenbergs odalfält	Bly-, zink- och kopparmalm	1	299	61 560	—
	<i>Grangärde kommun:</i>					
13	Saxbergsfältet	Bly-, zink- och kopparmalm	2	288	107 121	—
14	Örabergsgruvorna	Volfram och molyb- denmalm	2	300	27 083	—
15	Gensberget	Volframalm	1	285	2 200	—
	<i>Norrbärke kommun:</i>					
16	Stollbergsfältet	Blymalm	2	285	11 120	—
17	Jämtlands län	—	3	—	—	2 580
	<i>Frostvikens kommun:</i>					
18	Lejargruvan	Krommalm	1	30	—	150
19	Röfjällsgruvorna	d:o	2	208	—	2 430
20	Västerbottens län	—	38	—	764 459	269 782
	<i>Skellefteå landskommun:</i>					
21	Bolidens gruvfält	{Guld- och koppar- malm Andalusit	12	286	{ 219 772 7 816	{ 176 020 —
	<i>Norsjö kommun:</i>					
22	Bjurfors gruvfält	Kopparmalm	3	283	20 000	41 383
	<i>Malå kommun:</i>					
23	Adak-Lindsköldfältet ⁶⁾	Kopparmalm	6	300	43 286	2 970
24	Lainijäurs gruvfält	Nickelmalm	1	285	49 785	—

1) Provbrytning. — 2) Krom. — 3) Uppskattat värde. — 4) Arsenik. — 5) Aluminiumoxid. — 6) Inklusive

7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	13 305	6 947	—	—	1
—	—	—	—	—	—	—	—	—	130 084	—	16 754	—	2
—	—	—	—	—	—	—	—	—	69	—	—	—	3
—	—	—	—	—	—	—	—	—	550	—	1 820	—	4
—	—	—	—	—	—	—	—	—	550	—	1 820	—	5
—	—	—	—	—	—	—	—	—	350 004	7 827	51 815	7 696	6
—	—	—	—	—	—	—	—	—	115 118	84	5 306	—	7
—	—	—	—	—	—	—	—	—	16 239	—	3 113	—	8
—	—	—	—	—	—	—	—	—	31 084	7 743	3 769	—	9
—	—	—	—	—	—	—	—	—	5 034	—	—	—	10
—	—	—	—	—	—	—	—	—	13 768	—	7 000	—	11
—	—	—	—	—	—	—	—	—	45 269	—	16 291	—	12
—	—	—	—	—	—	—	—	—	105 316	—	1 805	—	13
—	—	—	—	—	—	—	—	—	13 658	—	13 425	—	14
—	—	—	—	—	—	—	—	—	1 600	—	600	—	15
—	—	—	—	—	—	—	—	—	2 918	—	506	7 696	16
127	56 560	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2 453	—	17
5	810	—	—	—	—	2) 19	—	—	—	—	145	—	18
122	3) 55 750	—	—	—	—	2) 19	—	—	—	—	2 308	—	19
83 368	5 567 000	—	—	—	—	—	—	—	751 629	—	55 405	143 839	20
43 510	3 742 000	—	1 85	—	25	4) 15·1	27·57	74	236 159	—	2 162	113 961	21
7 816	218 000	—	—	—	—	5) 50·9	—	—	—	—	—	—	21
—	—	—	—	—	—	—	—	—	51 383	—	10 000	—	22
470	28 000	—	12·04	—	17·3	—	3·5	38	13 571	—	2 337	29 878	23
31 572	1 579 000	—	1·02	—	—	7) 2·21	—	—	—	—	18 213	—	24

Karlssonmalmen. — 7) Nickel.

	1	2	3	4	5	6
	<i>Lycksele kommun:</i>					
1	Granlundafältet	Kopparmalm	3	91	—	914
2	Kristinebergs gruvfält	Zink-, koppar- och svavelkismalm	10	288	362 053	45 277
3	Rävlidens gruvfält	Zink- och koppar- malm	3	288	61 747	3 218
4	Norrbottens län	—	7	—	217 001	—
	<i>Älvsby kommun:</i>					
5	Lavers gruvfält	Kopparmalm	5	288	155 011	—
	<i>Arjeplogs kommun:</i>					
6	Laisvallfältet	Blymalm	2	281	61 990	—
7		Hela riket	96	—	1 797 901	278 673

7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	264	—	650	—	1
—	—	—	—	—	—	—	—	—	387 923	—	19 407	—	2
—	—	—	—	—	—	—	—	—	62 329	—	2 636	—	3
—	—	—	—	—	—	—	—	—	209 345	—	5 992	1 664	4
—	—	—	—	—	—	—	—	—	149 019	—	5 992	—	5
—	—	—	—	—	—	—	—	—	60 326	—	—	1 664	6
103 082	7 262 658	—	—	—	—	—	—	—	1 631 727	26 133	197 946	169 599	7

Tab. 7. Avsaluproduktionen av oarbetad

1	2	3	4
Produkter	Kvantitetsgrund	Kvantitet	Värde i kronor
<i>Sten och stenarbeten:</i>			
Granit och gnejs:			
blocksten (råblock)	ten	23 613	532 524
krossad sten, makadam och granitsand	»	851 885	3 898 070
gatsten: storgatsten	»	78 305	2 025 326
smågatsten, handslagen	»	59 018	1 500 895
kantsten: bearbetad endast med pikhacka eller spetsmejsel, ävensom rå	»	17 170	543 303
på annat sätt bearbetad	»	7 438	303 780
byggnadssten: bearbetad endast med pikhacka eller spetsmejsel	»	2 457	237 561
annan	»	5 500	944 803
gravvårdar o. gravramar: oslipade	»	4 920	1 803 193
slipade, polerade eller skulpterade	»	3 378	2 216 644
andra arbeten: oslipade	»	522	212 766
slipade, polerade eller skulpterade	»	241	140 599
S. k. svarta och gröna graniter:			
blocksten (råblock)	»	11 339	699 694
krossad sten och makadam	»	134 194	625 789
gravvårdar o. gravramar: enbart huggna	»	2 059	896 281
slipade, polerade eller skulpterade	»	4 145	3 631 773
andra arbeten: enbart huggna	»	207	153 618
slipade, polerade eller skulpterade	»	344	231 043
stenmjöl	»	306	4 500
Porfyr: arbeten	»	430	42 976
Täljsten:			
täljstensmjöl (inkl. krossad sten)	»	3 237	192 130
arbeten	»	2 275	520 000
asbest, malen	»	6	1 950
Lerskiffer: råsten			
takskiffer	»	2 503	12 136
andra arbeten	»	500	82 020
.....	»	1 086	172 862
Glimmerskiffer: råsten			
.....	»	40	2 290
Alunskiffer: skifferkalk och -mjöl			
skifferaska	»	247	11 435
.....	»	14 480	72 400
1) Sandsten:			
råsten (råblock)	»	16 771	64 955
flis och krossad sten	»	21 582	277 278
byggnads- och monumentsten	»	76	16 440
kvarn- och defibrörstenar	»	96	11 835
slip- och brynstenar	»	1 145	221 449
andra arbeten	»	943	28 131
Kvartsit:			
råsten	»	34 474	160 030
flis och krossad sten (slipsand)	»	215 487	970 799
Flinta: rå	»	196	226

1) Arbeten av sandsten omfatta även arbeten av kvartsit.

sten och stenarbeten m. m. år 1944.

1	2	3	4
Produkter	Kvantitetsgrund	Kvantitet	Värde i kronor
Sten och stenarbeten (forts.):			
Kalksten och dolomit:			
råblock till stenhuggerier	ton	14 781	225 825
kalkstensflis	»	2 570	4 478
råsten för: kalkbränning	»	222 386	1 054 200
cementtillverkning	»	835 393	1 707 772
andra industriella ändamål	»	474 193	2 662 374
kalkstensmjöl	»	132 037	1 434 540
foderkalk	»	10 406	307 347
kalkmärgel för cementtillverkning m. m.	»	153 647	202 240
byggnads- och monumentsten: enbart huggen	»	1) 1 433	215 005
hyvlad eller slipad	»	1) 14 412	2 712 818
skulpterad	»	2	1 800
andra arbeten	»	3 262	158 788
Marmor: råblock	»	7 284	472 958
krossad sten	»	3 901	98 673
byggnads- och monumentsten	»	12 320	5 614 077
möbelmarmor och andra arbeten	»	1 648	1 144 988
Fältspat: omalen	»	7 810	202 940
därav: 1:a	»	1 220	49 426
2:a	»	3 896	111 494
andra kvaliteter	»	2 694	42 020
malen	»	7 727	357 675
Kvarts: omalen	»	68 957	590 013
malen	»	29 323	417 825
Bergkristall	»	2	15 000
Glimmer: block	»	177	344 990
malen (inkl. krossad sten)	»	158	57 915
Flusspat: omalen	»	1 790	273 181
malen	»	46	2 458
Petalit	»	147	53 000
Spodumen	»	111	57 000
Kalk ²⁾ : framställd genom periodisk bränning:			
osläckt kalk	{ hl	2 223 299	{ 3 964 426
släckt kalk	{ ton	174 890	
släckt kalk	{ hl	53 677	{ 181 627
släckt kalk	{ ton	4 360	
framställd genom kontinuerlig bränning:			
osläckt kalk ³⁾	{ hl	5 269 879	{ 24 439 673
osläckt kalk ³⁾	{ ton	514 273	
bränd dolomit	{ hl	125 225	{ 1 072 158
bränd dolomit	{ ton	17 148	
släckt kalk ³⁾	{ hl	381 717	{ 2 064 430
släckt kalk ³⁾	{ ton	34 257	
slagen kalk	{ hl	1 701	{ 31 844
slagen kalk	{ ton	224	
mjölkalk ³⁾	{ hl	42 754	{ 116 880
mjölkalk ³⁾	{ ton	2 684	
Kaolin, slammad	ton	1 590	116 434
Kiselgur: bränd	»	1 508	198 844
arbeten därav	»	20	7 400
Krita, slammad	»	16 667	1 247 914

¹⁾ För 1943 ändras siffrorna för huggen kalksten till 1 544 ton och 189 128 kr., för hyvlad eller slipad kalksten till 12 827 ton och 2 109 946 kr.

²⁾ Rymd- och viktuppgifterna avse samma kvantiteter.

³⁾ I uppgifterna för osläckt kalk ingår produktionen vid sulfatmasse- och karbidfabrikerna samt kopparverken med 1 269 077 hl, 109 200 ton och 6 304 110 kr. samt vid sockerbruken med 447 663 hl, 37 649 ton och 2 450 000 kr. I uppgifterna för släckt kalk ingår produktionen vid sockerbruken med 140 hl, 17 ton och 1 040 kr. samt i uppgifterna för mjölkalk med 1 332 hl, 100 ton och 4 500 kr. Hektoliter- och värdesiffrorna äro delvis uppskattade.

Tab. 8. Uppfordringen ur

	1	2	3	4
	Stenkolsfältets (-gruvans)		Antal dagar, var- under gruvan arbeits- tats	Brytnings- mängd (berg, sten- kol och lera) Ton
	belägenhet	n a m n		
1	Kristianstads län		—	305 268
2	Björnekulla m. fl. kommuner ..	Ormastorp ¹⁾	289	305 268
3	Malmöhus län		—	612 625
4	Halmstads kommun	Bulstofta	269	3 150
5	Ekeby kommun	Haberga n:r 1	300	2 298
6		Haberga n:r 2	250	²⁾ 2 521
7	Ekeby m. fl. kommuner	Skromberga	287	40 724
8	Höganäs stad	Höganäs	289	⁴⁾ 111 965
9	Norra Vrams kommun	Gunnarstorp	288	131 910
10	Risekatslösa kommun	Billesholm	289	77 821
11	Södra Vrams m. fl. kommuner ..	Billesholm ⁵⁾	.	43 088
12	Bjuvs m. fl. kommuner	Bjuv	289	135 250
13	Kågeröds kommun	Rovegården	165	2 940
14		Simmelsberga n:r 1	.	9 087
15		Simmelsberga n:r 2	300	5 600
16		Simmelsberga n:r 3	292	8 965
17		Simmelsberga n:r 4	.	8 100
18		Simmelsberga n:r 5	.	8 090
19		Simmelsberga n:r 6	300	6 800
20			141	3 660
21			300	6 000
22			236	3 139
23	Rödödinge kommun	Fyleverken	250	784
24		Rödödingeberg	146	733
25	Hela riket		—	917 893

¹⁾ De redovisade, genom Ormastorpsfältets schakt uppfordrade kvantiteterna ha enbart brutits inom berg. — ⁵⁾ Avser 43 gruvor, som brutits av privatpersoner.

Tab. 9. Motorer, använda

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Motorer	Vid gruvbrytning								Vid anrikning, sintning och brikettering			
	för omedelbar drift av maskiner och apparater						för drivande av elektricitetsgenera- torer		för omedelbar drift av maskiner och apparater		för drivande av elektricitetsgenera- torer	
	uppfordring och pumpning		borrning		andra ändamål		Antal	Hkr	Antal	Hkr	Antal	Hkr
	Antal	Hkr	Antal	Hkr	Antal	Hkr						
Vattenhjul	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vattenturbiner ..	—	—	1	85	—	—	24	7 886	—	—	1	130
Ångmaskiner	17	238	1	125	1	40	—	—	—	—	—	—
Ångturbiner	—	—	—	—	—	—	2	898	—	—	1	150
Oljemotorer	2	83	2	2	10	314	1	225	—	—	1	240
Gasmotorer	5	45	1	35	7	378	—	—	—	—	—	—
Elektriska motorer	944	50 554	251	32 594	3 724	65 540	—	—	3 784	64 795	—	—
Summa	968	50 920	256	32 841	3 742	66 272	27	9 009	3 784	64 795	3	520

¹⁾ För jämförelse med 1943 års siffror, se noter sid. 35. — ²⁾ Häri ingå skifferoljeverken med 1 316 motor om 100 hkr för elektrisk generatordrift.

stenkolsgruvorna år 1944.

5	6	7	8	9	10	11	12	13	
E r h å l l n a p r o d u k t e r									
S t e n k o l					Eldfast lera		Klinkerlera		
A-kol	B-kol	C-kol	Tillsammans						
T o n			Ton	Kronor	Ton	Kronor	Ton	Kronor	
166 103	5 396	34 060	205 559	5 727 011	—	—	—	—	1
166 103	5 396	34 060	205 559	5 727 011	—	—	—	—	2
155 295	106 920	102 462	364 677	8 734 130	128 700	704 285	27 084	116 082	3
—	3 150	—	3 150	93 114	—	—	—	—	4
—	2 298	—	2 298	74 941	—	—	—	—	5
2 521	—	—	2 521	104 388	—	—	—	—	6
—	9 377	—	9 377	73 469	3) 2 541	14 704	27 084	116 082	7
6 500	40 160	12 320	58 980	612 866	50 938	233 143	—	—	8
57 780	—	40 190	97 970	2 110 785	7 320	104 155	—	—	9
—	—	39 921	39 921	947 115	—	—	—	—	10
32 537	6 997	—	39 534	1 462 149	—	—	—	—	11
43 930	—	9 490	53 420	1 314 962	67 000	317 163	—	—	12
2 940	—	—	2 940	114 938	—	—	—	—	13
9 087	—	—	9 087	308 045	—	—	—	—	14
—	5 600	—	5 600	194 000	—	—	—	—	15
—	7 595	—	7 595	270 264	—	—	—	—	16
—	7 002	—	7 002	237 691	—	—	—	—	17
—	8 090	—	8 090	275 060	—	—	—	—	18
—	5 320	—	5 320	177 552	—	—	—	—	19
—	3 160	—	3 160	97 531	—	—	—	—	20
—	5 032	—	5 032	154 428	—	—	—	—	21
—	3 139	—	3 139	104 359	—	—	—	—	22
—	—	314	314	4 200	395	12 350	—	—	23
—	—	227	227	2 273	506	22 770	—	—	24
321 398	112 316	136 522	570 236	14 461 141	128 700	704 285	27 084	116 082	25

Kristianstads län. — 2) I dagbrott. — 3) Sandstenslera. — 4) Därav i dagbrott 13 328 ton lera och 1 867 ton

vid bergverken år 1944.

14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
Vid järnverk samt andra metallframställningsverk o. d.				Vid stenindustriella anläggningar				Summa motorer			
för omedelbar drift av maskiner och apparater		för drivande av elektricitetsgeneratorer		för omedelbar drift av maskiner och apparater		för drivande av elektricitetsgeneratorer		för omedelbar drift av maskiner och apparater		för drivande av elektricitetsgeneratorer	
Antal	Hkr	Antal	Hkr	Antal	Hkr	Antal	Hkr	Antal	Hkr	Antal	Hkr
4	120	—	—	—	—	—	—	4	120	—	—
55	13 907	74	45 024	2	60	3	115	58	14 052	102	53 155
2	325	2	150	12	425	—	—	33	1 153	2	150
—	—	6	10 800	—	—	3	23 860	—	—	12	35 708
—	—	—	—	21	628	1	100	35	1 027	3	565
—	—	5	5 100	14	582	1	8	27	1 040	6	5 108
32 898 ¹⁾	500 572	—	—	4 639	57 351	—	—	46 240	771 406	—	—
32 959 ¹⁾	514 924	87	61 074 ²⁾	4 688 ²⁾	59 046 ²⁾	3 ²⁾	24 083 ²⁾	46 397	788 798	125	94 686

elektriska motorer om 15 541 hkr för omedelbar maskindrift samt 3 ångturbiner om 23 860 hkr och 1 olje-

Av Kommerskollegium

hava intill den 28 november 1945 offentliggjorts av:

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK:

INDUSTRI OCH BERGSHANTERING:

INDUSTRI. Årgångarna 1911—1942.

BERGSHANTERING. Årgångarna 1911—1944.

SPECIALUNDERSÖKNINGAR:

Textil- och beklädnadsindustrien.

Läder-, hår- och gummivaruindustrien.

Sveriges bergshantering år 1913.

Sveriges monterade vattenkraft.

Sveriges utbyggda vattenkraft år 1930.

HANDEL. Årgångarna 1911—1944.

SJÖFART. Årgångarna 1911—1943.

STATISTISKA MEDDELANDEN:

SER. A. BAND III: 1. Statistisk översikt av det svenska näringslivets utveckling åren 1870—1915.

BAND IV: 10. 1931 års företagsräkning.

SER. C. MÅNADSSTATISTIK ÖVER HANDELN. Årgångarna 1913—1944 samt av årgången 1945 häft. 1—10.

BLAND ÖVRIGA PUBLIKATIONER MÄRKAS:

KOMMERIELLA MEDDELANDEN. Årgångarna 1914—1944 samt av årgången 1945 häft. 1—11.

EKONOMISK ÖVERSIKT. Årgångarna 1921—1939 samt av årgången 1940 häft. 1.

RIDDARHYTTE MALMFÄLT. Beskrivningar över mineralfyndigheter N:r 1.

PERSBERGS MALMTRAKT och berggrunden i de centrala delarna av Filipstads bergslag. Beskrivningar över mineralfyndigheter N:r 2.
